

Załącznik nr 3  
do uchwały Nr XXXII/200/2021  
Rady Miejskiej w Drawnie  
z dnia 9 lipca 2021 r.

URZĄD MIEJSKI W DRAWNIE  
UL. KOŚCIELNA 3  
73-220 DRAWNO  
[www.drawno.pl](http://www.drawno.pl)



# **STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DRAWNO**

DRAWNO 2021 R.





## M&R BIURO PROJEKTÓW MIELOCH SP Z O.O.

UL. MACIEJA RATAJA 106A, 61-695 POZNAŃ

TEL./FAX. +48 61 826 92 49, WWW.MIRBIURO.PL

PROJEKTANT PROWADZĄCY: MGR INŻ. ARCH. EWA MIELOCH-STOJCZYK

PROJEKTANCI: MGR INŻ. IZABELA CZESZYŃSKA  
MGR INŻ. JUSTYNA KAROLCZAK  
MGR JOANNA SIERGIEJ  
MGR INŻ. ADAM SZNYDEL

WSPÓŁPRACA: MGR INŻ. KAROLINA DRAGA  
INŻ. MATEUSZ JURZYK



I. WSTĘP.....	11
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	13
1. POŁOŻENIE I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY DRAWNO.....	13
1.1. Struktura użytkowania gruntów.....	14
1.2. Tereny zamknięte.....	14
1.3. Sieć osadnicza i ludność miasta i gminy Drawno .....	14
1.4. Charakterystyka struktury urbanistycznej .....	19
1.5. Ruch budowlany.....	20
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA .....	21
2.1. Charakterystyka i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska .....	21
2.1.1. Rzeźba terenu.....	21
2.1.2. Budowa geologiczna, w tym występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych..	21
2.1.3. Zasoby naturalne, w tym występowanie udokumentowanych złóż kopalin, udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych .....	22
2.1.4. Wody powierzchniowe.....	22
2.1.5. Wody podziemne .....	23
2.1.6. Gleby .....	24
2.1.7. Szata roślinna .....	24
2.1.8. Świat zwierzęcy .....	26
2.1.9. Klimat lokalny, akustyczny i stan powietrza atmosferycznego .....	26
2.2. Przyrodnicze powiązania obszaru miasta i gminy z otoczeniem.....	29
2.3. Obiekty i obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną.....	29
2.4. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej .....	29
3. STAN ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	37
4. STAN LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	39
5. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	42
5.1. Historia .....	42
5.2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków.....	43
5.3. Obiekty będące w gminnej ewidencji zabytków .....	44
5.4. Zabytki archeologiczne.....	45
5.5. Dobra kultury współczesnej .....	45
5.6. Krajobraz kulturowy – wnioski, rekomendacje, granice krajobrazów priorytetowych wynikające z audytu krajobrazowego .....	45
5.7. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego.....	43
6. TURYSTYKA.....	45
7. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW .....	46
7.1. Rynek pracy .....	46



7.2.	Mieszkalnictwo .....	47
7.3.	Oświata i wychowanie .....	48
7.4.	Usługi zdrowia .....	48
7.5.	Sport .....	48
7.6.	Kultura .....	48
7.7.	Baza noclegowa .....	49
7.8.	Inne usługi .....	50
7.9.	Działalność gospodarcza .....	50
7.10.	Bezpieczeństwo ludności i jej mienia .....	50
8.	SYSTEM KOMUNIKACYJNY .....	52
8.1.	Infrastruktura drogowa .....	52
8.2.	Infrastruktura kolejowa .....	54
8.3.	Infrastruktura rowerowa .....	54
8.4.	Infrastruktura lotnicza .....	54
9.	SYSTEM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ .....	54
9.1.	Zaopatrzenie w wodę .....	54
9.2.	Gospodarka ściekowa .....	56
9.3.	Gospodarka odpadami .....	56
9.4.	Elektroenergetyczna sieć przesyłowa .....	57
9.5.	Zaopatrzenie w energię elektryczną .....	57
9.6.	Gazowa sieć przesyłowa i zaopatrzenie w gaz .....	57
9.7.	Rurociągi naftowe .....	57
9.8.	Infrastruktura teletechniczna .....	57
9.9.	Energia odnawialna .....	58
10.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO, KONCEPCJI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO METROPOLII POZNAŃ I ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH .....	58
11.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY, UWZGLĘDNIAJĄCYCH W SZCZEGÓLNOŚCI: ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKO I SPOŁECZNE, PROGNOZY DEMOGRAFICZNE, MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY ORAZ BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ .....	59
11.1.	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających w szczególności analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne .....	60
11.2.	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego .....	61
11.3.	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających w szczególności możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej	



i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy .....	61
11.4. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających w szczególności bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę .....	62
III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO .....	63
1. CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY .....	63
2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY DRAWNO ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO ORAZ KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY (UWZGLĘDNIAJĄC BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ, O KTÓRYM MOWA W UST. 1 PKT 7 LIT. D USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM) .....	64
2.1. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy .....	64
2.2. Ustalenia funkcjonalno-przestrzenne dla poszczególnych terenów, w tym wyłączonych z zabudowy, oraz wskaźniki dotyczące użytkowania i zagospodarowania terenów .....	65
2.2.1. Tereny przeznaczone pod zabudowę .....	68
2.2.2. Tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania .....	73
2.2.3. Tereny wyłączone z zabudowy .....	78
2.3. Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury technicznej .....	79
2.4. Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury komunikacyjnej .....	80
2.5. Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury kolejowej .....	81
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK .....	81
3.1. Zasady ochrony zasobów środowiska .....	81
3.2. Zasady kształtowania i ochrony terenów zieleni .....	82
3.3. Kierunki ochrony przyrody .....	83
4. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ .....	85
4.1. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków .....	85
4.2. Zasady ochrony zabytków archeologicznych .....	86
4.3. Dobra kultury współczesnej .....	87
5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI .....	87
5.1. Drogi krajowe .....	87
5.2. Drogi wojewódzkie .....	88
5.3. Drogi powiatowe .....	89
5.4. Drogi gminne .....	90
5.5. Infrastruktura rowerowa .....	91
5.6. Kolej .....	91
5.7. Normatyw parkingowy .....	92



6.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ .....	93
6.1.	Zaopatrzenie w wodę .....	93
6.2.	Odprowadzanie ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych .....	93
6.3.	Kanalizacja deszczowa i melioracja .....	94
6.4.	Elektroenergetyczna sieć przesyłowa.....	94
6.5.	Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna (obiekty o napięciu 110 kV i niższym).....	94
6.6.	Zaopatrzenie w gaz.....	95
6.7.	Zaopatrzenie w ciepło .....	95
6.8.	Telekomunikacja.....	95
6.9.	Gospodarka odpadami .....	95
7.	INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM I PONADLOKALNYM .....	96
8.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH NALEŻY SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO .....	97
8.1.	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego .....	97
8.1.1.	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości .....	97
8.1.2.	Obszary przestrzeni publicznej.....	97
8.2.	Obszary, dla których gmina Nowy Drawno zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	97
9.	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	97
9.1.	Kierunki i zasady przekształceń rolniczej przestrzeni produkcyjnej .....	97
9.2.	Kierunki i zasady kształtowania przestrzeni leśnej.....	98
10.	OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	99
11.	OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY .....	99
12.	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. NR 41, POZ. 412 ORAZ Z 2002 R. NR 113, POZ. 113, POZ. 984 I NR 153, POZ. 1271).....	100
13.	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI .....	100
14.	OBSZARY ZDEGRADOWANE .....	100
15.	GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH .....	101
16.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ ODNAWIALNĄ ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100kW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU.....	102
17.	OBSZARY, NA KTÓRYCH MOGĄ BYĆ USYTUOWANE OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M <sup>2</sup> .....	102





18.	INNE OBSZARY FUNKcjONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W MIEŚCIE I GMINIE DRAWNO .....	102
19.	UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM .....	102
ZAŁĄCZNIK A	- WYKAZ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH, UJĘTYCH W GMINNEJ I WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	
ZAŁĄCZNIK B	- BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ	



STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DRAWNO -  
UWARUNKOWANIA



## I. WSTĘP

### PODSTAWA SPORZĄDZENIA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY DRAWNO

Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwane dalej „Studium” to dokument planistyczny, który określa politykę przestrzenną gminy, w tym zasady zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2021 poz. 741, z późniejszymi zmianami.).

Podstawę sporządzenia niniejszego dokumentu stanowi Uchwała Nr XXXIII/167/2017 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawno, sporządzona na podstawie art. 9 w/w ustawy.

Obecnie na terenie gminy Drawno obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawno, zatwierdzone Uchwałą Nr IV/28/98 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 30 grudnia 1998 r.

Potrzeba opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawno wynika z konieczności jego uzupełnienia, aktualizacji, dostosowania do obecnie obowiązujących przepisów w zakresie planowania przestrzennego i wprowadzenia spójności jego ustaleń z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu, programami i raportami, które uległy zmianom na przestrzeni ostatnich lat. Uzupełnienia w szczególności wymagają zapisy w zakresie: energetyki wiatrowej, terenów zabudowy rekreacyjnej, mieszkaniowej i usługowej, obsługi komunikacyjnej oraz ustanowienia strefy ochronnej dla kompleksu wojskowego K-1219 Drawno wraz z wskazaniem granic terenu zamkniętego. Zgodnie z przeprowadzoną *Analizą aktualności Studium uwarunkowań i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Drawno* opracowaną w lutym 2018 r., zapisy obowiązującego Studium w znaczącej części nie spełniają wymogów obecnego stanu prawnego i nie mogą być podstawą do rozstrzygnięć planistycznych na obszarze gminy Drawno. Jednocześnie stwierdzono, że dokument studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Drawno winien być opracowany nie jako zmiana a całkowicie nowy dokument tej rangi.

Ponadto dokument ten należy dostosować do zmieniającej się sytuacji społeczno – gospodarczej, procesów demograficznych oraz zamierzeń inwestycyjnych. Jednocześnie ustalenia Studium wymagają aktualizacji wynikających ze zmian w obowiązujących przepisach prawa, m.in. w:

- ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741, tekst jednolity, ze zm.),
- ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161, tekst jednolity, ze zm.),
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219, tekst jednolity ze zm.),
- ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r., poz. 624, tekst jednolity ze zm.),
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, tekst jednolity, ze zm.),
- ustawie z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (Dz. U. z 2021 r. poz. 779, tekst jednolity, ze zm.),
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r., poz. 1064, tekst jednolity, ze zm.),
- ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 724, tekst jednolity).

Zmiany te dotyczą przede wszystkim uwzględnienia obszarów specjalnej ochrony, problematyki odnawialnych źródeł energii, ochrony przeciwpowodziowej.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych,



## STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DRAWNO - UWARUNKOWANIA

choć sam dokument nie stanowi aktu prawa miejscowego i nie jest podstawą do podejmowania decyzji o warunkach zabudowy i decyzji lokalizacji celu publicznego.

W celu określenia całościowych uwarunkowań na terenie miasta i gminy Drawno oraz zapewnienia kompleksowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, Studium została objęta cała gmina w granicach administracyjnych.



## II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

### 1. POŁOŻENIE I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY DRAWNO

Gmina Drawno, to gmina miejsko-wiejska, położona w południowej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie choszczeńskim. Gmina od zachodu graniczy z gminami Recz, Choszczno i Bierzwnik (powiat choszczeński), od północy z gminą Kalisz Pomorski (powiat drawski), od wschodu z gminami Tuczo i Człopa (powiat wałecki). Natomiast od południa Drawno sąsiaduje z gminą Dobiegniew, należąca do powiatu strzelecko-drezdeneckiego w województwie lubuskim. Powierzchnia gminy Drawno wynosi 320,9 km<sup>2</sup>, z czego miasto stanowi 5,1 km<sup>2</sup>.

**Położenie gminy Drawno w stosunku do gmin sąsiednich z przynależnością do powiatów**



Źródło: opracowanie własne na podstawie [codgik.gov.pl](http://codgik.gov.pl)

Drawno, będące siedzibą gminy, wraz z 20 pozostałymi obrębami tworzy gminę o charakterze leśnym. Miasto położone jest przy drodze wojewódzkiej nr 175, pomiędzy miastami Choszczno i Kalisz Pomorski. Ponadto przez gminę przebiega droga krajowa nr 10 (Szczecin – Płońsk) oraz linia kolejowa nr 410 relacji Grotniki Drawskie – Choszczno i linia kolejowa nr 403 Piła Północ - Ulikowo. Gmina nie należy do obszarów silnie zurbanizowanych, ponadto ze względu na dogodny położenie, w odniesieniu do ukształtowania terenu, rozwija się głównie w kierunku turystycznym.

Gmina Drawno wyróżnia się dużym pokryciem form ochrony przyrody, w jej zasięgu znajdują się przede wszystkim Drawieński Park Narodowy oraz obszary Natura 2000.



### 1.1. Struktura użytkowania gruntów

Gmina Drawno ma charakter leśny. Lasy i grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują niemal 70% całkowitej powierzchni gminy. Znaczną część terenów stanowią użytki rolne - ok. 22%. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią tylko ok. 2%, z czego ponad połowa to tereny komunikacji drogowej i kolejowej. Zwarte przestrzenie utwardzone występują w największym stopniu w rejonie Drawna i Dominikowa.

#### Bilans terenów wg rodzajów użytkowania (stan istniejący)

<b>Tereny wg użytkowania:</b>	<b>Powierzchnia [ha]</b>	<b>Udział % w ogólnej powierzchni Gminy Drawno</b>
<b>użytki rolne, w tym:</b>	<b>7008,00</b>	<b>21,84%</b>
<i>grunty orne</i>	<b>5562,00</b>	<i>17,33%</i>
<i>sady</i>	<b>15,00</b>	<i>0,05%</i>
<i>łąki trwałe</i>	<b>1009,00</b>	<i>3,14%</i>
<i>pastwiska</i>	<b>382,00</b>	<i>1,19%</i>
<b>las i grunty zadrzewione i zakrzewione</b>	<b>22388,00</b>	<b>69,76%</b>
<b>tereny zabudowane i zurbanizowane, w tym:</b>	<b>629,00</b>	<b>1,96%</b>
<i>tereny kolejowe i drogowe</i>	<b>462,00</b>	<i>1,44%</i>
<b>wody</b>	<b>831,00</b>	<b>2,59%</b>
<b>grunty pozostałe</b>	<b>1235,00</b>	<b>3,85%</b>
<b>RAZEM:</b>	<b>32091,00</b>	<b>100,00%</b>

*Dane: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Drawnie*

### 1.2. Tereny zamknięte

W granicach gminy Drawno znajdują się tereny zamknięte, ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu, będące własnością Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym PKP S.A. określone w załączniku do decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MlIR z 2014 r. poz. 25). Wykaz w/w terenów przedstawia poniższa tabela. łączna powierzchnia terenów zamkniętych wynosi 64,3413 ha.

<b>Obszar</b>	<b>Nr działki</b>	<b>Powierzchnia [ha]</b>
Barnimie	526	4,0663
Barnimie	527	0,8716
Drawno	337/19	5,2965
Karpin	273	2,0703
Dolina	425/1	2,4985
Dolina	425/3	0,7497
Kiełpino	235/5	11,9362
Krasnowa	686	5,2553
Roścín	45	2,1210
Roścín	90/7	1,6863
Roścín	90/8	0,1376
Roścín	90/9	0,1496
Roścín	90/10	8,1483
Roścín	173	4,3815
Żółwino	5/1	2,2000



Obręb	Nr działki	Powierzchnia [ha]
Żółwino	130	3,5851
Sieniawa	10	4,0057
Zdanów	177	5,1818

W granicach gminy Drawno znajduje się teren zamknięty MON, zgodnie z art.2 ust. 9 ustawy z dnia 17 maja 1989r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. W jego skład wchodzi następujące działki: 4, 5/3 obręb 0007 Sieniawa, 112/2, 113/3, 114/1, 123/1, 124/4, 124/5, 125/3, 126, 126/2, 131/1, 132/3, 133, 134/1, 685/2 obręb 0004 Krasnowa.

### 1.3. Sieć osadnicza i ludność miasta i gminy Drawno

System osadniczy gminy składa się z 21 obrębów, w tym miasta Drawno. Siedziba władz samorządowych znajduje się w miejscowości Drawno, która stanowi ośrodek obsługujący miasto i gminę. Na tle pozostałych miejscowości wyróżnia się przede wszystkim stopniem zurbanizowania, gęstością oraz formą zabudowy, a także gęstością zaludnienia, która wynosi 457 os./km<sup>2</sup>. Na terenie gminy, gęstość zaludnienia utrzymuje się na poziomie ok. 16 os./km<sup>2</sup>. Pozostałe miejscowości mają mniejsze znaczenie w układzie osadniczym gminy, choć należy zwrócić uwagę na sukcesywny rozwój terenów zurbanizowanych w miejscowościach takich jak: Dominikowo, Zatom czy Barnimie.

**Wykaz obrębów znajdujących się w granicach gminy Drawno, wraz z przynależącymi do nich miejscowościami**

Lp.	obręb/sołectwo	miejscowości
1.	Barnimie	Barnimie
		Borowiec
		Żółwinko
2.	Brzeziny	Brzeziny
		Gack
3.	Chomętowo	Chomętowo
4.	Dolina	Dolina
		Wiśniewo
5.	Dominikowo	Dominikowo
		Brodźce
		Gładysz
6.	Drawno	Drawno
7.	Jażwiny	Jażwiny
		Rogoźnica
		Sówka
8.	Karpin	Karpin
		Karpinek
9.	Kiełpino	Kiełpino
		Kostrzewa
10.	Konotop	Konotop
11.	Krasnowa	Borki
		Brać
		Dobrojewo
		Janków



Lp.	obręb/sołectwo	miejsowości
		Kawczyn
		Kępa
		Kolonia Kniewo
		Maciejów
		Ostrożyce
		Przysiekiercze
		Pszczewko
		Samborz
		Skrzaty
		Śmieszkowo
		Zacisze
12.	Niemieńsko	Niemieńsko
13.	Nowa Korytnica	Nowa Korytnica
		Bogdanka
		Międzybór
14.	Podegrodzie	Podegrodzie
		Drawnik
15.	Podlesie	Podlesie
16.	Rościn	Rościn
		Prostynia
17.	Sieniawa	Sieniawa
18.	Święciechów	Święciechów
19.	Zatom	Zatom
20.	Zdanów	Zdanów
		Sicienko
21.	Żółwino	Żółwino

Dane: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Drawnie

Gminę Drawno zamieszkuje 5 127 osób wg danych GUS na 2016 r., natomiast zameldowanych na pobyt stały jest 5 109 osób (dane z Urzędu Miejskiego w Drawnie – stan na 12.2016 r.). Najwięcej ludności skupia miasto Drawno, bo ponad 44,76% wszystkich mieszkańców gminy. Kolejne najbardziej liczne miejscowości pod względem liczby mieszkańców to: Święciechów (9,20% wszystkich mieszkańców gminy) i Brzeziny (8,08% wszystkich mieszkańców gminy).

#### Zmiana liczby ludności w gminie Drawno w latach 1995 - 2016

lata	liczba ludności	wzrost w porównaniu do lat poprzednich
1995	5 807	-
1996	5 772	-35
1997	5 732	-40
1998	5 750	18
1999	5 447	-303
2000	5 477	30





lata	liczba ludności	wzrost w porównaniu do lat poprzednich
2001	5 437	-40
2002	5 461	24
2003	5 440	-21
2004	5 405	-35
2005	5 348	-57
2006	5 327	-21
2007	5 326	-1
2008	5 331	5
2009	5 331	0
2010	5 353	22
2011	5 319	-34
2012	5 299	-20
2013	5 236	-63
2014	5 222	-14
2015	5 177	-45
2016	5 127	-50

Dane: Główny Urząd Statystyczny

Analizując strukturę liczby ludności ostatniego dwudziestolecia na przełomie XX/XXI wieku można zauważyć ogólny odpływ ludności z gminy Drawno, który jest jednak nierównomierny. Największy spadek odnotowano w roku 1999 (-303 osoby), kolejne lata charakteryzowały się naprzemiennymi spadkami i wzrostami liczby ludności. W latach 2008 – 2010 liczba ludności utrzymywała się na poziomie dodatnim, by w kolejnych latach spadać. Analizując dane GUS w Szczecinie od 1995 do 2016 r., zauważyć można znaczny odpływ mieszkańców z gminy. Niemniej jednak zważając na coroczne spadki i wzrosty liczby ludności, nie można jednoznacznie określić spadkowego trendu liczby ludności na terenie gminy Drawno. Analiza wahań przyrostu naturalnego, obrazuje prawdopodobieństwo wzrostu liczby ludności w latach kolejnych, jako następstwo spadku wskaźnika w latach ubiegłych.

Przyrost mieszkańców jest mocno uzależniony od sytuacji gospodarczej kraju, a co za tym idzie, sytuacji ekonomicznej Polaków.

#### Ludność gminy Drawno wg miejscowości w latach 2010, 2015, 2016

OBRĘB	stan ludności na rok			porównanie 2000-2016
	12.2010	12.2015	12.2016	
Barnimie	320	297	293	-25
Brzeziny	432	417	413	-33
Chomętowo	305	289	286	-43
Dolina	51	58	56	20
Dominikowo	270	264	266	-1
Drawno	2438	2301	2287	-241
Jażwiny	41	37	36	-6
Karpin	19	15	16	-2



Kiełpino	143	135	131	-19
Konotop	152	150	148	0
Krasnowa	114	121	117	17
Niemieńsko	182	177	163	-40
Nowa Korytnica	10	10	10	-4
Podegrodzie	63	62	58	-19
Podlesie	53	48	48	-8
Roścín	32	37	37	4
Sieniawa	44	47	48	8
Święciechów	495	471	470	-24
Zatom	142	146	146	-2
Zdanów	26	26	26	-5
Żółwino	68	56	54	-19
<b>OGÓŁEM NA POBYT STAŁY</b>	<b>5400</b>	<b>5164</b>	<b>5109</b>	<b>-442</b>

Dane: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Drawnie

#### Zmiana liczby ludności w poszczególnych obrębach gminy Drawno w latach 2010 – 2016

miejsowość	2010	2016	wzrost/spadek %
Barnimie	320	293	-8,44%
Brzeziny	432	413	-4,40%
Chomętowo	305	286	-6,23%
Dolina	51	56	9,80%
Dominikowo	270	266	-1,48%
Drawno	2438	2287	-6,19%
Jaźwiny	41	36	-12,20%
Karpin	19	16	-15,79%
Kiełpino	143	131	-8,39%
Konotop	152	148	-2,63%
Krasnowa	114	117	2,63%
Niemieńsko	182	163	-10,44%
Nowa Korytnica	10	10	0,00%
Podegrodzie	63	58	-7,94%
Podlesie	53	48	-9,43%
Roścín	32	37	15,63%
Sieniawa	44	48	9,09%
Święciechów	495	470	-5,05%
Zatom	142	146	2,82%
Zdanów	26	26	0,00%
Żółwino	68	54	-20,59%

Dane: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Drawnie

Analizując ludność gminy Drawno wg miejscowości w latach 2010-2016 r. można odnotować, że migracje ludności są bardzo różne. Dostrzec można fakt, iż niektóre z miejscowości cieszą się większą popularnością przy wyborze miejsca zamieszkania. Zauważalny wzrost odnotowały miejscowości takie



jak: Dolina, Krasnowa, Roścín, Sieniawa czy Zatom. W pozostałych miejscowościach liczba ludności utrzymała się na takim samym poziomie lub spadła.

#### Ludność gminy Drawno wg wieku i płci w 2016 r.

grupa wiekowa	ogółem	mężczyźni	kobiety	% ogółem
0-6 lat	256	125	131	4,99%
7-19 lat	655	334	321	12,78%
20-24 lat	376	204	172	7,33%
25-44 lat	1505	805	700	29,35%
45-64 lat	1561	813	748	30,45%
65 lat i więcej	774	298	476	15,10%
<b>Razem</b>	<b>5127</b>	<b>2579</b>	<b>2548</b>	<b>100,00%</b>

Dane: Główny Urząd Statystyczny

#### Ludność gminy Drawno wg grup ekonomicznych w 2016 r.

wyszczególnienie	ogółem	% ogółem
w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	807	15,74%
w wieku produkcyjnym	3353	65,40%
w wieku poprodukcyjnym	967	18,86%
<b>Razem</b>	<b>5127</b>	<b>100,00%</b>

Dane: Główny Urząd Statystyczny

Analizując strukturę ludności gminy Drawno wg wieku widoczna jest obecnie dominacja osób w wieku produkcyjnym. Ponad 29% osób zameldowanych na pobyt stały w gminie Drawno, to osoby w wieku 25 – 44 lat, a ponad 30% to osoby w wieku 45-64 lat, osoby powyżej 65 roku życia stanowią 15,1% populacji gminy Drawno.

Analizując strukturę gminy Drawno wg grup ekonomicznych obserwujemy, iż ponad 65% udziału w strukturze ma ludność w wieku produkcyjnym, co oznacza, że w najbliższych latach wzrośnie liczba ludności w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących teren gminy Drawno.

Prognozując liczbę ludności gminy Drawno można przyjąć następujące założenia:

- spadek liczby ludności w najbliższych 2-3 latach i wzrost w latach kolejnych,
- wzrost liczby mieszkańców wsi, wynikający z podaży wiejskich terenów przeznaczonych pod zabudowę i walorów przyrodniczych gminy,
- stopniowy spadek wskaźnika przyrostu naturalnego, ze względu na wejście w dorosłe życie roczników z niżu demograficznego,
- starzenie się społeczeństwa, zgodne z tendencjami kraju - w gminie Drawno przewiduje się nawet dwukrotny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Realizacja powyższych założeń będzie zależna także od tempa uruchamiania nowych terenów rozwojowych dla budownictwa mieszkaniowego i usługowego oraz powstawania nowych miejsc pracy, czyli od polityki przestrzennej gminy.

#### 1.4. Charakterystyka struktury urbanistycznej

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Drawno, wynika z uwarunkowań geograficzno-przyrodniczych i historycznego rozwoju. Ślady zasiedleń na Ziemi Drawieńskiej pochodzą aż sprzed 9 tysięcy lat, jednak rozwój osadnictwa nastąpił dopiero w XVI wieku, kiedy to powstały nowe wsie



i folwarki. Na ukształtowanie struktury urbanistycznej Drawna i okolic, wpływ miał specyficzny charakter terenu. W średniowieczu, miasto otoczone było wodami rzek i jezior, natomiast od południa i południowo-zachodu chroniła je fosa. Do Drawna można było wjechać trzema bramami: od strony Choszczna, Kalisza Pomorskiego i Żółwina, miasto kształtem przypominało trapez o układzie komunikacyjnym ukształtowanym poprzez trzy główne drogi – dzisiejsze ulice: Choszczeńską, Szkolną i Kościuszkę. Osadnictwo rozwijało się w sąsiedztwie lasów, rzek i jezior obfitujących w zwierzynę. Początkowym zajęciem mieszkańców było rolnictwo, gospodarka leśna, rybołówstwo, gorzelnictwo oraz bartnictwo. W XIX wieku w Drawnie rozwinął się przemysł, w efekcie czego w okolicach zaczęły powstawać cegielnie, wykorzystujące złoża gliny.

### 1.5. Ruch budowlany

Na terenie gminy Drawno odnotowuje się ruch budowlany, co wynika z sytuacji społeczno-gospodarczej. Rejestry decyzji warunków zabudowy, wydanych na terenie gminy Drawno w latach 2010-2017 zawierają łącznie 248 pozycji. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na przestrzeni lat 2010-2017 jest zróżnicowana, jednak utrzymuje się na dość wyrównanym poziomie – średnio 31 w roku, w przedziale od 20 do 43. Większość wydawanych decyzji w okresie ostatnich ośmiu lat dotyczyła zabudowy mieszkaniowej (decyzje sugerujące utworzenie nowego lokalu mieszkalnego) – łącznie 139 wydanych decyzji, co stanowi 56% wszystkich decyzji.

Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na przestrzeni lat:

- w roku 2010 – 39 szt., w tym 18 szt. na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- w roku 2011 – 30 szt., w tym 17 szt. na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- w roku 2012 – 43 szt., w tym 29 szt. na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- w roku 2013 – 26 szt., w tym 17 szt. na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- w roku 2014 – 30 szt., w tym 17 szt. na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- w roku 2015 – 21 szt., w tym 11 szt. na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- w roku 2016 – 20 szt., w tym 6 szt. na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- w roku 2017 – 39 szt., w tym 24 szt. na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Obowiązujące plany miejscowe stanowią zaledwie ponad 0,2% powierzchni całej gminy Drawno. Większość z nich została opracowana jeszcze w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym. Tym samym ich zapisy nie są dostosowane zarówno do obecnych przepisów z zakresu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak i przepisów z zakresu ochrony środowiska. Uchwały starszych planów, przygotowanych według ówczesnych przepisów, nie posiadają wskaźników m.in: udziału powierzchni biologicznie czynnej, intensywności zabudowy, a także zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zostały przyjęte uchwałami Rady Miejskiej w Drawnie:

- Nr XIX/109/96 z dnia 24 maja 1996 r. Rady Miejskiej w Drawnie w sprawie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego miasta Drawna,
- Nr XIX/110/96 z dnia 24 maja 1996 r. Rady Miejskiej w Drawnie w sprawie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Żółwino,
- Nr XIX/111/96 z dnia 24 maja 1996 r. Rady Miejskiej w Drawnie w sprawie zmiany planu miejscowego oczyszczalni ścieków w miejscowości Zatom,
- Nr XIX/112/96 z dnia 24 maja 1996 r. Rady Miejskiej w Drawnie w sprawie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego terenów działek o nr 159 i 156/3 przeznaczonych na zieleni urządzoną, tereny sportowe, ujęcie wody i zabudowę lotniskową w miejscowości Dominikowo,
- Nr XIX/113/96 z dnia 24 maja 1996 r. Rady Miejskiej w Drawnie w sprawie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego terenu cmentarza w miejscowości Dominikowo,
- Nr XIX/114/96 z dnia 24 maja 1996 r. Rady Miejskiej w Drawnie w sprawie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego obszarów przeznaczonych pod tereny sportowe, zieleni



urządzonej i izolacyjnej, dróg dojazdowych, zabudowy turystycznej w tym letniskowej oraz urządzenia inżynieryjne w miejscowości Dominikowo, gmina Drawno,

- Nr XXXIII/200/98 z dnia 12 czerwca 1998 r. Rady Miejskiej w Drawnie w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Dominikowo, gmina Drawno,
- Nr III/14/98 z dnia 14 grudnia 1998 r. Rady Miejskiej w Drawnie w sprawie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego miasta Drawno,
- Nr IX/53/2003 z dnia 26 września 2003 r. Rady Miejskiej w Drawnie w sprawie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Drawno w obrębie miejscowości Drawno,
- Nr X/56/2003 z dnia 10 listopada 2003 r. Rady Miejskiej w Drawnie w sprawie zmiany w planie zagospodarowania przestrzennego gminy Drawno, obręb geodezyjny Nowa Korytnica.

## **2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA**

### **2.1. Charakterystyka i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska**

#### **2.1.1. Rzeźba terenu**

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski J. Kondrackiego, gmina Drawno położona jest w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich, w której skład wchodzi makroregion Pojezierze Południowopomorskie oraz Pojezierze Zachodniopomorskie. Tereny gmina Drawno znajdują się w zasięgu tych dwóch makroregionów, gdyż położone są w mezoregionie Pojezierze Choszczeńskie, będącego jednostką Pojezierza Zachodniopomorskiego oraz w mezoregionie Równina Drawska, należącym do Pojezierza Południowopomorskiego.

Pojezierze Choszczeńskie – obejmujące większą część gminy i wiąże się z łukiem moren czołowych, uformowanych przez wysunięty na południe odrzański jezior lodowcowy, gdzie wały morenowe zmieniają kierunek z równoleżnikowego na południkowy, tworząc człon pośredni między Pojezierzem Myśliborskim a Pojezierzem Ińskim. Wysokości moren dochodzą do 100 – 120 m n.p.m. Prostopadle do łuku moren przebiegają liczne rynny polodowcowe, wypełnione często jeziorami.

Równina Drawska - to obszar ciągnący się wzdłuż doliny Drawy, na wschód od Pojezierza Choszczeńskiego i Dobiegniewskiego, aż po jezioro Lubie na północy. Jest rozległym polem sandrowym powstałym w fazie pomorskiej zlodowacenia bałtyckiego. Sandr ten budują wodnolodowcowe piaski, sporadycznie przewarstwione żwirami.

W ukształtowaniu rzeźby terenu gminy Drawno można wyróżnić:

- równinę sandrową (sandry Równiny Drawskiej)
- dolinę Drawy z systemem teras dolinnych,
- wzniesienia kemowe (Srebrna Góra, Winna Góra, Wapienna Góra, Lisia Góra na Polanie Drawskiej),
- system rynien subglacjalnych, w znacznej części wypełnionych jeziorami.

#### **2.1.2. Budowa geologiczna, w tym występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych**

Obszar gminy zlokalizowany jest w granicach jednostki geologiczno-strukturalnej pod nazwą wał pomorski. Lokalnie w strukturze wału można wyróżnić antyklinę Drawna.

Stropowe części wału pomorskiego budują osady jurajskie. Powierzchniową warstwę na terenie gminy tworzą utwory czwartorzędowe z okresu plejstocenu (utwory polodowcowe) i holocenu (osady rzeczne, torfy). Na terenie gminy dominują piaski i żwiry wodnolodowcowe (dolne i górne), lokalnie występują: gliny zwałowe i ich eluwia oraz ropy, mułki, piaski i żwiry kemów, piaski i żwiry rzeczne oraz szereg utworów holocenijskich w dnach i dolnych partiach stoków dolin, mis jeziornych, zagłębień bezodpływowych.

Na obszarze gminy Drawno nie stwierdzono występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.



### 2.1.3. Zasoby naturalne, w tym występowanie udokumentowanych złóż kopalni, udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Na obszarze gminy Drawno występują udokumentowane złoża piasków oraz złoża kredy jeziornej. Dla złoża kredy wydobywcie zostało zaniechane.

#### Zasoby surowców naturalnych Gminy Drawno

Nazwa złoża	Numer złoża	Kopalina	Powierzchnia złoża [ha]	Sposób eksploatacji	Stan zagospodarowania
Drawno	IB 18387	Surowce ilaste ceramiczne - mułek	1,960	odkrywkowy	złoże rozpoznane szczegółowo
Kiełpino	PC 2708	Piaski kwarcowe niezawodnione	131,352	odkrywkowy	złoże rozpoznane szczegółowo
Niemieńsko	KN 5968	Kruszywa naturalne - piasek	0,350	odkrywkowy	złoże rozpoznane szczegółowo
Suliszewo	KR 142	Kreda jeziorna	53,858	odkrywkowy	eksploatacja złoża zaniechana
Święciechów	KN 2913	Kruszywa naturalne - piasek	1,92	odkrywkowy	złoże skreślone z bilansu zasobów po wyeksploatowaniu w 1993r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego

### 2.1.4. Wody powierzchniowe

Gmina Drawno położona jest w dorzeczu Odry, a przez jej obszar przebiega granica między zlewniami Dolnej Odry i Noteci. Na terenie gminy sieć rzeczna jest dobrze rozwinięta i tworzą ją rzeki: Drawa, Głęboka, Bagnica I, Bagnica II, Sitna, Słopica, Korytnica i Wardynka. Przeważająca część położona jest w zlewni rzeki Drawy, a znacznie mniejsza w zlewni rzeki Wardynki, będącej dopływem rzeki Iny.

Rzeka Drawa – prawobrzeżny dopływ Noteci (drugi pod względem wielkości), do której uchodzi w jej 48,9 km (okolice Krzyża). Całkowita długość Drawy wynosi 185,9 km, a powierzchnia zlewni – 3 296,4 km<sup>2</sup>. Źródła rzeki znajdują się powyżej jeziora Małego w Dolinie Pięciu Jezior (Górne, Krąg, Długie, Głębokie, Małe) w okolicach Połczyna Zdroju. Zlewnia Drawy jest obszarem skomplikowanym pod względem hydrograficznym, hydrologicznym i hydrogeologicznym, a zarazem cennym z uwagi na unikatowe wartości przyrody ożywionej i nieożywionej. Powierzchnia zlewni na terenie gminy wynosi 26 km<sup>2</sup>. Ochrona doliny Drawy jest jednym z głównych celów ochrony wyznaczonych dla Drawieńskiego Parku Narodowego.

Rzeka Głęboka – niewielka rzeka o około 13 km długości wypływająca z bagien na pn. od wsi Głębokie, spiętrzona w sztuczne jezioro w początkowym biegu. Przepływa przez jez. Głębokie, Trzebuń, Pańskie i uchodzi do Drawy k. Prostyni. W jej dolinie pomiędzy jez. Głębokim i Pańskim występują torfowiska źródłiskowe (poza terenem gminy Drawno).

Rzeka Słopica – jest to lewy dopływ Drawy o całkowitej długości 51,4 km i zlewni o powierzchni około 92 km<sup>2</sup>, wypływa z jeziora Środkowego w okolicach Kalisza Pomorskiego. W obrębie gminy jest odbiornikiem ścieków z oczyszczalni Niemieńsko – Zamek.

Rzeka Bagnica I i II – na znacznym odcinku mają charakter rowu melioracyjnego. Płyną skrajem kompleksu Czarnych Gajów, uchodzą do jeziora Dubie w Drawnie. Przecinają kompleksy zmeliorowanych torfowisk niskich, w suche lata może zanikać.

Rzeka Sitna – strumień około 8 km wypływający z terenów podmokłych w okolicy Kraśnika (gm. Rzecz) przepływa przez kompleks Czarnych Gajów i uchodzi do jeziora Dubie na zach. od Drawna. W przeważającej części ma charakter rowu melioracyjnego, tuż przed ujściem bieg naturalny.



Rzeka Korytnica - lewobrzeżny dopływ Drawy. Rzeka bierze początek w okolicach Mirosławca, przepływa przez jezioro Nowa Korytnica i uchodzi do Drawy w okolicach osady Bogdanka. Korytnica przepływa 34 kilometrowym odcinkiem przez teren gminy Drawno.

Rzeka Wardynka - rzeka o długości 17,800 km, na terenie gminy leży niewielka część jej górnego odcinka. Wypływa z torfowisk na pn. od Kietpina, płynie przez pola jako rów melioracyjny, w dalszym biegu ma charakter strumienia leśnego. Jest dopływem Iny.

Ponadto na terenie gminy Drawno położone jest 12 jezior o powierzchni powyżej 1 ha, które zajmują łączną powierzchnię 614ha. Należą do nich:

- Jezioro Dubie Południowe (Adamowo) o powierzchni 110ha i głębokości do ok. 4m w części wschodniej oraz do ok. 34m w części zachodniej oraz Jezioro Dubie Północne (Grażyna) o powierzchni 65 ha i głębokości do ok. 5m,
- Jezioro Trzebuń o powierzchni 136ha,
- Jezioro Dominikowo Małe (Chomętowskie) – niewielki zbiornik wodny położony w lesie o wysokim stopniu eutrofizacji, o powierzchni 12,5ha i głębokości do ok. 3m,
- Jezioro Dominikowo Wielkie o powierzchni 78ha i głębokości do ok. 17m,
- Jezioro Piaseczno o powierzchni 38,5ha,
- Jezioro Pańskie o powierzchni 44,9ha,
- Jezioro Karpino o powierzchni 28,5ha,
- Jezioro Środkowe o powierzchni 22,5ha,
- Jezioro Krzywy Róg o powierzchni 16ha,
- Jezioro Nowa Korytnica o powierzchni 97,5ha,
- Jezioro Żółwińskie o powierzchni 8,5ha,
- Jezioro Czarne Zdanowskie o powierzchni 8,6ha i głębokości do ok. 30m.

#### Jakość wód

Zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016 – 2020” w 2016r. nie prowadzono badań jednolitych części wód rzecznych na terenie powiatu choszczeńskiego. Ostatnie badania zostały przeprowadzone w 2014r. W 2014r. zbadano jednolite części wód: Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi (pkt pomiarowy Drawa – poniżej ujścia Drawicy w m. Rościn), Korytnica (pkt pomiarowy Korytnica -ujście do Drawy w m. Bogdanka), Słopica (pkt pomiarowy Słopica – ujście do Drawy w m. Międzybór). Dla rzeki Korytnicy, której stan ekologiczny oceniono jako dobry, nie badano substancji chemicznych, więc nie można było wykonać oceny stanu. Stan/potencjał ekologiczny Słopicy, wyznaczony na podstawie sklasyfikowanych elementów biologicznych, hydromorfologicznych i fizykochemicznych oceniono jako umiarkowany (III klasa), o czym zdecydowała jakość elementów biologicznych. Stan ekologiczny JCWP Korytnica i Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi oceniano jako dobry. Jakość oznaczanych elementów fizykochemicznych w JCWP Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi spełniała wymagania określone dla bardzo dobrego stanu (I klasa), a w pozostałych badanych JCWP – dla dobrego stanu (II klasa). W zakresie oceny spełnienia wymagań dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację badania JCWP wykazały, że dla JCWP Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi nie były spełnione. Ze względu na fakt, iż stan badanych JCWP jest wypadkową oceny potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i oceny spełnienia wymagań dla obszarów chronionych, określono go dla wszystkich trzech JCWP jako zły.

#### **2.1.5. Wody podziemne**

Gmina Drawno należy do terenów bogatych w zasoby wodne. Większość ujmowanych wód pochodzi z utworów czwartorzędowych. Warstwę wodonośną stanowią głównie piaski drobne, średnie, gruboziarniste, pospółka i otoczaki. Głębokości odwiertów wynoszą w większości przypadków od 8 do 40 m. Wody pobierane w mieście Drawno mają charakter artezyjski, zachodzi ich samodzielny wypływ z studni. Wschodnia część gminy znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 125 „Wałcz - Piła”. Jest to zbiornik międzymorenowy o całkowitej powierzchni 1712 km<sup>2</sup>,



o porowatym ośrodku. Średnia głębokość ujęcia wynosi 65 m, a szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 169 tys. m<sup>3</sup>. Zbiornik ten został zaliczony do zlewni Odry, a ochrona jakości jego wód należy do zadań zarówno wielkopolskiego, jak i zachodniopomorskiego.

#### Jakość wód

Główne zagrożenia jakości wód podziemnych wynikają z braku kanalizacji sanitarnej (zwłaszcza na terenach zaopatrzonych w sieć wodociągową, gdzie zużycie wody jest największe) oraz z prowadzonej gospodarki rolnej (nawadnianie pól ściekami). Ogniska zanieczyszczeń koncentrują się wokół budynków gospodarskich (kurniki, obory, chlewy, szamba, gnojowniki, śmietniki). Ponadto zagrożenie stanowi nadmierna chemizacja terenów uprawnych, powodująca migrację toksycznych związków z wodami opadowymi w głąb gruntu. Według załącznika mapowego do wojewódzkiego Planu zagospodarowania przestrzennego strefa ochrony wód podziemnych GZWP nr 125 obejmuje na terenie gminy Drawno m.in. miejscowość Chomętowo, w której zlokalizowana jest wielkotowarowa ferma hodowli trzody chlewnej zaliczana do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Gmina Drawno zlokalizowana jest w obrębie JCWPd nr 25. Badania dla JCWPd nr 25 przeprowadzane były w 2016 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie m.in. w miejscowości Łasko (gm. Bierzwnik). Jest to punkt pomiarowy zlokalizowany najbliżej obszaru gminy Drawno, położony na południe od jej granic. Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami, wody te zostały zaliczone do II klasy jakości, a ocena stanu chemicznego wód w 2016r. jest dobra. Głównym celem dla tych obszarów będzie utrzymanie przynajmniej dobrego stanu wód oraz zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych.

#### **2.1.6. Gleby**

Gmina Drawno należy w większości do Dobiegniewskiego regionu rolniczo glebowego, powiązanego z obszarem równiny sandrowej. Gleby na obszarze gminy Drawno zostały wytworzone z utworów czwartorzędowych, pochodzących z okresu recesji zlodowacenia oraz późniejszych. Przeważają gleby brunatne właściwe oraz wylugowane utworzone na utworach gliniastych, ale występują również gleby bielcowe powstałe z utworów pyłowych wodnego pochodzenia – lekkie, średnie i ciężkie. Ponadto na obszarach leśnych parku narodowego występują wykształcone na piaskach gleby rdzawe. Licznie również występują gleby torfowe powstałe w związku z akumulacyjną działalnością rzeki Drawy. Natomiast wysokie zróżnicowanie pokrywy glebowej występuje w zagłębieniach rynnowych i dolinach rzecznych. Najlepsze gleby gminy położone są między Drawnem a Święciechowem i należą do kompleksu pszennego dobrego. Ogólnie na terenie gminy występują gleby żyzne, przeważnie 3-ego do 5-ego kompleksu przydatności rolniczej. Pod względem gleboznawczej klasyfikacji gruntów na terenie gminy Drawno przeważają gleby klas średnio dobrej jakości (klasa IIIb) oraz średniej jakości (klasa IVa). Nie występują w ogóle gleby najlepszej jakości klas I i II. Znaczny udział również mają gleby klasy bonitacyjnej V.

#### **2.1.7. Szata roślinna**

Dla obszaru gminy Drawno została opracowana „Waloryzacja przyrodnicza gminy Drawno - Operat generalny”, która stanowi podstawę do wprowadzania działań ochronnych i planowania inwestycji na terenie gminy.

Według podziału geobotanicznego Polski Gmina Drawno leży w obrębie obszaru Euro-Syberyjskiego, prowincji Niżowo-Wyżynnej i Środkowoeuropejskiej, działu Bałtyckiego, poddziału Równin Przymorskich oraz Wysoczyzn Pomorskich, krainy Pojezierza Pomorskiego oraz okręgu Wałeczko Drawskiego.

Roślinność potencjalna - roślinność jaka mogłaby się wykształcić spontanicznie, gdyby wyłączyć wszelką ingerencję człowieka na danym terenie. Na terenie Gminy Drawno dominują siedliska kwaśnych dąbrów, lasów bukowych i grądów. Są one związane z glebami brunatnymi i rdzawymi. Znaczny obszar zajmują siedliska łągów olsowych i olsów w związku ze znacznymi terenami znajdującymi się w strefie oddziaływania rzek i jezior.





Roślinność rzeczywista - zbiorowiska leśne gminy zasadniczo odpowiadają siedliskom, na których się rozwijają. Jednakże zgodnie z dokumentem pn. „Waloryzacja przyrodnicza gminy Drawno” wątpliwości budzić może kwestia zgodności boru mieszanego porastającego znaczne obszary w wschodniej części gminy i jest on pochodzenia antropogenicznego, porasta potencjalne siedliska kwaśnych dąbrów. Naturalne bory występują w obrębie Dominikowa oraz Głuska. Najbogatsze strukturalnie i florystycznie są lasy łęgowe, które stanowią zrąb roślinności proponowanej do ochrony w rezerwach. Związane są przestrzennie z doliną Drawy. Występują też na torfowych, częściowo odwodnionych obrzeżach mis jeziornych.

Roślinność łąkowa - zbiorowiska łąk zajmują około 4% powierzchni gminy. Zbiorowiska łąk zajmują stosunkowo duży fragment powierzchni gminy (duży kompleks zmeliorowanych łąk i pastwisk występują w okolicy Brzezin). Do najbardziej interesujących należą wilgotne łąki rdestowo-ostrożeńowe, świeże łąki rajgrasowe, ekstensywnie koszone ziołorośla sitowia leśnego, turzycowiska turzycy darniowej, turzycowiska turzycy tunikowej. Wskutek zarzucenia dawnego, ekstensywnego użytkowania te cenne przyrodniczo typy łąk, jeszcze kilkanaście lat temu bardzo pospolite, przekształcają się szybko we wtórne turzycowiska lub mozgowiska, zarastają trzciną, ostrożeniem polnym i pokrzywą, a z czasem łożami i olszami. Zbyt intensywne i zbyt niskie koszenie przekształca je natomiast w ubogie florystycznie łąki kłosówkowe. Ich zachowanie wymaga zabiegów aktywnej ochrony przyrody, gdyż zaniechanie obecnie prowadzonego ekstensywnego użytkowania spowoduje procesy sukcesyjne w kierunku mniej wartościowych inicjalnych zbiorowisk leśnych.

Roślinność torfowisk - stanowiska torfowisk są stosunkowo nieliczne na terenie Gminy Drawno jednak stanowią jedno z cenniejszych ekosystemów. Są to zarówno mszary dywanowe z wełnianką lub turzycą dzióbkwatą i torfowcem odgiętym, jak i kępkowo-dolinkowe mszary z torfowcem Magellana; spotyka się też skupienia przygiełki białej, turzycy bagiennej i turzycy nitkowatej. W dolinach rzek i w zagłębieniach połączonych z jeziorami wykształcają się torfowiska pojeziernie, zalewowe, przepływowe i źródłiskowe, o zróżnicowanej hydrologii, często zasilane dodatkowo wypływami wód podziemnych. Bardzo zróżnicowana jest w rezultacie ich roślinność, obejmując rozmaite zbiorowiska od trzęsawisk z bobrkiem trójlistkowym, przez mechowiska z turzycą obłą, podszyte mchami brunatnymi szuwały kłoci wiechowatej, kwaśne młaki z turzycą pospolitą, po skupienia kępowych turzyc - np. tunikowej i darniowej oraz szuwały turzycowe. Roślinność wielu torfowisk, zwłaszcza zalewowych, przepływowych i źródłiskowych, ale i niektórych torfowisk pojeziornych, była użytkowana kośnie. W rezultacie wykształciły się na nich fitocenozy półnaturalne o charakterze łąkowym. Zabiegi przeprowadzane na torfowiskach powinny prowadzić do odwrócenia skutków przesuszenia tych ekosystemów będącego bezpośrednim lub pośrednim skutkiem działań człowieka (zahamowanie odpływu, wpływ szaty roślinnej na funkcjonowanie torfowisk). Celem ubocznym jest także retencja wody w formach nie powodujących uszczerbku dla walorów przyrody.

#### Parki

Na terenie gminy Drawno występuje zieleń pałacowo – dworska. Do parków wpisanych do rejestru zabytków dworsko – pałacowych należy zespół dworsko – parkowy z początków XIX w. w Święciechowie. Wymieniony obiekt jest wartościowym elementem środowiska przyrodniczego, co wynika z jego naturalistycznego krajobrazowego charakteru. Został bowiem głównie założony na bazie roślinności naturalnej, głównie o charakterze łęgowym lub grądowym.

Ponadto obiekty parkowe wyróżnić można także w Drawnie, Drawniku, Borowcu, Chomętowie, Podegrodziu, Sieniawie, Niemieńsku (wieś), Konotopie, Brzezinach (wokół Domu Pomocy Społecznej), w Rościnie, Święciechowie. W waloryzacji przyrodniczej gminy za najcenniejsze obiekty, zasługujące na szczególną uwagę uznano parki w Borowcu, Święciechowie, Brzezinach, Niemieńsku (zamek), Barnimiu, Kiełpinie i Drawniku.

#### Zieleń śródpolna

Zadrzewienia śródpolne, szczególnie o charakterze pasowym, przydrożne i przywodne pełnią rolę migracyjnych korytarzy środowiskowych, urozmaicają krajobraz gminy, podnoszą walory estetyczne



- krajobrazowe oraz spełniają na obszarach użytkowanych rolniczo funkcję zabezpieczającą przed procesami erozyjnymi i stepowaniem. Ponadto, regulują stosunki wodne i poprawiają lokalny agroklimat. Na terenie gminy Drawno najistotniejsze kompleksy zadrzewień śródpolnych zlokalizowane są wzdłuż większości dróg, a także w rejonie oczek wodnych, cieków, rowów i miedz. W zadrzewieniach przeważają takie gatunki jak grusza, topole, wierzby, kasztanowce, jesiony oraz olsze czarne, a także kruszyna pospolita, kalina koralowa. Istniejące już zadrzewienia i zakrzaczenia winny podlegać systematycznym pracom pielęgnacyjnym i renowacji oraz w razie konieczności rozbudowie.

Zieleń cmentarna stanowi uzupełnienie roślinności na terenie gminy.

### 2.1.8. Świat zwierzęcy

Gmina Drawno charakteryzuje się przewagą terenów leśnych, ale najcenniejsze siedliska fauny w gminie związane są z terenami podmokłymi - jeziorami, torfowiskami, łąkami, które osadzone w sąsiedztwie pól uprawnych zapewniają dobrą bazę żerową. Bogactwo fauny tego rejonu zawiera się w dużej mierze na terenach Drawieńskiego Parku Narodowego i jego otuliny. Charakterystyczna dla Drawieńskiego Parku Narodowego jest łatwość zobaczenia bielika, rybołowa, kormorana, nurogęsi, gągoła, czy śladów żerowania bobra. Na ugorach w okolicy Jażwin odnotowano bardzo rzadkiego węża oraz gniewosza.

Ichtiofaunę rzeki Drawy cechuje wyjątkowa różnorodność oraz udział ryb o wysokich wymaganiach środowiskowych. Obok gatunków skrajnie zagrożonych, ginących minoga rzeczno i strumieniowego, troci wędrowniej i certy, zachowały się tu jeszcze liczne i stosunkowo stabilne populacje gatunków rzadkich w skali kraju - pstrąga potokowego, lipienia, strzebli potokowej i głowacza białołetwego. W jeziorach zachowały się populacje rzadkich gatunków – bardzo rzadkiej w Polsce troci jeziorowej oraz coraz radszych w kraju sielawy i siei.

Do najcenniejszych gatunków ptaków należą: bocian czarny, tracz nurogęś, kania czarna, kania ruda, bielik, orlik krzykliwy, rybołów, jarząbek, puchacz i włochatka. Inne występujące tu gatunki rzadkie lub zagrożone w skali regionalnej, o wyspowym charakterze występowania, powiązane z zanikającymi typami ekosystemów to między innymi: kormoran, gągoł, trzmielojad, krogulec, kobuz, derkacz, żuraw, kszyc, samotnik, siniak, zimorodek, krętogłów, dzięcioł zielony, dzięcioł średni, pliszka górską, strumieniówka, zniczek, srokosz, czyż, krzyżodziób świerkowy i inne.

Spośród ssaków liczne są jelenie, sarny, dziki, lisy i zające. Populacja jeleni szczególnie liczna bywa jesienią i zimą na terenie parku narodowego. W środowisku przywodnym i wodnym widoczne są ślady działalności bobrów. Występuje tu również wydra, choć bardzo trudno ją zobaczyć. Faunę ssaków uzupełniają ryjówki, gryzonie, 8 gatunków nietoperzy, jeże i drobne drapieżniki (m. in. oba gatunki kun, tchórz, gronostaj, borsuk). Bardzo rzadko spotykane są: łosie, daniela, wilki, a także żubry, które na teren parku narodowego pochodzących z żyjących w sąsiedztwie populacji.

Na terenie gminy Drawno występuje 13 gatunków ssaków łownych i 13 gatunków ptaków. Z łowieckiego punktu widzenia najistotniejszymi gatunkami zwierzyny łownej są jeleni, dziki i sarna.

### 2.1.9. Klimat lokalny, akustyczny i stan powietrza atmosferycznego

Klimat lokalny warunkowany jest rozprzestrzenianiem się zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Bardzo ważną rolę odgrywają tu wysokość opadów, siła i kierunek wiatru, temperatura powietrza oraz wilgotność.

Obszar gminy Drawno według podziału Polski R. Gumińskiego, położony jest w obrębie dzielnicy pomorskiej i bydgoskiej. Dzielnica pomorska należy do stosunkowo chłodnych. Rzeźba terenu wpływa na charakterystyczny rozkład opadów, które po północno - zachodniej stronie wzniesień morenowych przekraczają sumę 700 mm rocznie. Dzielnica bydgoska stanowi strefę przejściową pomiędzy dzielnicą pomorską i cieplejszą oraz suchszą od niej dzielnicą środkową.

Parametry meteorologiczne charakteryzujące warunki klimatyczne tego obszaru, przedstawiają się następująco:

- średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7 - 8°C,
- najcieplejszym miesiącem jest lipiec [18 - 19°C], a najzimniejszym styczeń [(-2) - (-3) °C],



- średnia liczba dni gorących w roku [tmax powyżej 25°C] wynosi 80 - 100, mroźnych natomiast [tmax poniżej 0,0°C] wynosi 55 - 75,
- rocznie spada około 617 mm opadów,
- średnia liczba dni z pokrywą śniegową wynosi 50 - 60,
- okres wegetacyjny trwa 200 - 220 dni,
- łączne roczne nasłonecznienie wynosi około 1 423 h w roku,
- najczęściej występują wiatry z zachodu i południowego zachodu,
- zaleganie pokrywy śnieżnej trwa od 30 do 50 dni, choć zdarzają się zimy zupełnie bezśnieżne, a okresy bezśnieżne są pospolite niemal corocznie i trwają od 40 do 60 dni,
- średni czas trwania lata termicznego (ze średnią dobową temperaturą powyżej 15°C) wynosi 70 – 80 dni.

W Drawnie pogoda potrafi być zupełnie inna, niż wewnątrz pobliskiego kompleksu leśnego Puszczy Drawskiej, czy w okolicach Recza gdzie jest np. większa częstotliwość burz. Znaczny wpływ na lokalny klimat Gminy Drawno mają rozległe kompleksy leśne Puszczy Drawskiej. Na obszarach leśnych zimą śnieg leży znacznie dłużej, a drogi są trudniej przejezdne, niż na terenach rolniczych odległych o zaledwie kilkanaście kilometrów. Wyraźne zmiany mikroklimatu zachodzą także w obrębie dolin rzecznych.

#### Jakość powietrza

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, gmina Drawno położona jest w zasięgu strefy zachodniopomorskiej PL3203 dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu, dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszzonego PM10 oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu, a także pyłu zawieszzonego PM2,5. *Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2016* opracowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2017 roku wykazała, że strefa zachodniopomorska wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia, w zakresie zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, ozonu została zakwalifikowana w klasie A. Natomiast w zakresie uwzględnienia poziomu docelowego benzo(a)pirenu, w zakresie uwzględnienia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 zakwalifikowano do klasy C. Jednocześnie pod kątem ochrony roślin strefę zachodniopomorską w całości w zakresie zawartości dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu zakwalifikowano do strefy A.

Kwalifikacja do klasy A oznacza, że w tym zakresie stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych. Kwalifikacja do klasy C oznacza, że stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe.

Dla obszarów wykazujących przekroczenia poziomów dopuszczalnych zostały opracowane programy ochrony powietrza określające kierunki działań niezbędnych do przywrócenia standardów jakości powietrza.

#### Klimat akustyczny

Na klimat akustyczny miasta i gminy Drawno wpływają lokalne źródła hałasu, do których zalicza się głównie hałas komunikacyjny. Pod względem komfortu akustycznego na terenie opracowania występują lokalne źródła hałasu, które mogą powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych dla pory dziennej i nocnej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (zmienionego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012r.). Obowiązujące obecnie wartości wskaźników długookresowych mieszczą się w przedziałach: dla poziomu dzienne-wieczorno-nocnego LDWN 50–68 dB, dla długookresowego poziomu hałasu w porze nocy LN 45–65 dB; w przypadku wskaźników krótkookresowych: dla poziomu równoważnego hałasu w porze dnia LAeqD 50–68 dB, dla poziomu równoważnego hałasu w porze nocy LAeqN 45–60 dB.



Klimat akustyczny środowiska gminy Drawno kształtowany jest przez hałas komunikacyjny drogowy, przede wszystkim od drogi krajowej nr 10 oraz drogi wojewódzkiej nr 175. W oparciu o Generalny Pomiar Ruchu z 2015 roku, SDR (średni dobowy ruch) dla drogi krajowej nr 10, na odcinku Recz – Kalisz Pomorski (pocz. 84,892km – końc. 108,966km) z punktem pomiarowym na terenie gminy Drawno w miejscowości Prostynia, wyniósł 4783 pojazdów ogółem, z czego 2574 stanowiły samochody osobowe, 445 samochodów dostawcze oraz 1732 samochody ciężarowe. Średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych (SDRR) w 2015r. wynosił na sieci dróg krajowych 11178 poj./dobę, przy czym na drogach krajowych, nie będących drogami międzynarodowymi, do jakich zalicza się odcinek drogi krajowej nr 10 Recz - Kalisz Pomorski, wynosił 7614 poj./dobę. Oznacza to, że ruch na tym odcinku jest znacznie poniżej średniego dla porównywalnych odcinków dróg krajowych. Natomiast dla drogi wojewódzkiej nr 175 na odcinku Kalisz Pomorski – Drawno, w punkcie pomiarowym w miejscowości Dębsko (, znajdującej się w sąsiedztwie opracowania), w oparciu o Generalny Pomiar Ruchu z 2015 roku, SDR wyniósł 939 pojazdów ogółem, z czego 753 stanowiły samochody osobowe, 85 samochodów dostawcze oraz 72 samochody ciężarowe. Dla odcinka Drawno – Kiełpino drogi krajowej nr 175 SDR wyniósł 1463 pojazdów ogółem, z czego 1205 stanowiły samochody osobowe, 130 samochodów dostawcze oraz 94 samochody ciężarowe, przy czym na tym odcinku nie był prowadzony pomiar bezpośrednio. Średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych (SDRR) w 2015r. wynosił na sieci dróg wojewódzkich 3520 poj./dobę, przy czym największe obciążenie wynosiło ponad 5000 poj./dobę, a najmniejsze poniżej 2000 poj. /dobę, do jakich zalicza się odcinek drogi krajowej nr 10 Recz - Kalisz Pomorski, wynosił 7614 poj./dobę. Oznacza to, że ruch na tym odcinku jest znacznie poniżej średniego dla porównywalnych odcinków dróg krajowych. Do czynników mających wpływ na poziom emisji hałasu drogowego należą: natężenie ruchu, struktura strumienia pojazdów, a zwłaszcza udziału w nim transportu ciężkiego, stan techniczny pojazdów, rodzaj i stan techniczny nawierzchni, charakter zabudowy (zagospodarowanie) terenów otaczających.

Dla dróg przebiegających przez gminę Drawno Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie nie przeprowadzał w ostatnich latach badań monitoringowych hałasu drogowego.

#### Pola elektromagnetyczne

Źródła pola elektromagnetycznego mogą być naturalne oraz sztuczne i mogą mieć różną częstotliwość. Do sztucznych źródeł należą: stacje i linie elektroenergetyczne przede wszystkim wysokich i najwyższych napięć, stacje nadawcze radiowe i telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowych, a także urządzenia nadawcze, diagnostyczne i inne użytkowane przez policję, straż pożarną, pogotowie, czy wojsko.

Na terenie gminy Drawno zlokalizowanych jest osiem stacji bazowych telefonii komórkowej, pracujących w pasmie 900MHz i wyższych częstotliwościach. Zlokalizowane są:

- Drawno, ul. Kaliska (stacja kolejowa),
- Drawno, ul. Kolejowa,
- Drawno, ul. Choszczeńska/Leśników,
- Żółwino, przy drodze krajowej nr 10,
- Żółwin, przy torach kolejowych,
- Nowa Korytnica, przy skrzyżowaniu dróg,
- Prostynia, przy drodze dojazdowej na południe od drogi krajowej nr 10,
- Barnimie, przy drodze do Dominikowa.

Częstotliwość emitowania pól elektromagnetycznych waha się w granicach od 30kHz do 300GHz, przy czym pola są generowane na dużych wysokościach, poza zasięgiem ludzi i nie ma potrzeby tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania, gdyż nie powodują one negatywnego oddziaływania na lokalne środowisko.

Przez teren gminy Drawno nie przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokich napięć, a jedynie linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15kV.



## 2.2. Przyrodnicze powiązania obszaru miasta i gminy z otoczeniem

Przyrodnicze powiązania na obszarze kraju oraz w skali międzynarodowej zachodzą przede wszystkim pomiędzy obszarami należącymi do systemu obszarów chronionych. Są to parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne oraz zespoły przyrodniczo – krajobrazowe. Ponadto osnowę przyrodniczego systemu obszarów chronionych tworzy układ hydrograficzny oraz orograficzny.

W granicach gminy Drawno, spośród przestrzennych form ochrony przyrody wyróżnić należy Drawieński Park Narodowy, dwa rezerваты przyrody, cztery obszary chronionego krajobrazu, obszary należące do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, w tym dwa obszary mające znaczenie dla Wspólnoty: Uroczyska Puszczy Drawskiej oraz Jezioro Lubie i Dolina Drawy, a także jeden obszar specjalnej ochrony ptaków Lasy Puszczy nad Drawą. Ponadto powołano na terenie gminy Drawno siedem użytków ekologicznych, a jej obszar znajduje się w zasięgu dwóch korytarzy ekologicznych.

Do lokalnych korytarzy ekologicznych na obszarze gminy Drawno można zaliczyć przede wszystkim układy zadrzewień, aleje wzdłuż dróg, oraz zieleń towarzyszącą ciekom wodnym. Natomiast funkcję lokalnych węzłów ekologicznych pełnią mniejsze i większe skupiska leśne (wyspy ekologiczne) oraz założenia parkowe towarzyszące dawnym dworom i pałacom.

Wszystkie te elementy, tworzące system wzajemnych powiązań, wpływają pozytywnie na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego miasta i gminy. Jednakże wskazane jest by struktury niepełne lub przerwane podlegały uzupełnieniu, tak aby układ powiązań przyrodniczych mógł w pełni spełniać swoją funkcję.

## 2.3. Obiekty i obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną

Na obszarze gminy Drawno zostały wyznaczone następujące formy ochrony przyrody określone w ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. Są to:

- Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”,
- Drawieński Park Narodowy wraz z otuliną,
- Obszar Natura 2000 „Lasy Puszczy nad Drawą” PLB320016,
- Obszar Natura 2000 „Uroczyska Puszczy Drawskiej” PLH320046,
- Obszar Natura 2000 „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” PLH320023,
- Obszar chronionego krajobrazu „D” Choszczno-Drawno,
- Obszar chronionego krajobrazu „E” rzeka Korytnica,
- Obszar chronionego krajobrazu „F” Bierzwnik,
- Obszar chronionego krajobrazu Dominikowo-Niemieńsko,
- Użytki ekologiczne: Parszywe bagno II, Torfowisko Jażwiny, Krzywe Bagno, Błędno, Grężelowe Starorzecze, Żółwińskie Bagno, Martwy Bór, Łąka Pełnikowa w Święciechowie,
- Korytarz ekologiczny „Dolina Drawy”
- Korytarz ekologiczny „Pojezierze Wałeckie – Pojezierze Drawieńskie,
- pomniki przyrody.

### Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”

Rezerwat został powołany w 2007 r. Obecnie obowiązującym dokumentem stanowiącym o jego ustanowieniu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Torfowisko Konotop", natomiast zadania ochronne zostały określone Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop”.

Jego powierzchnia wynosi 66,06 ha. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego rynną wypływającego się jeziora Konotop wraz z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin, w tym: bażyny czarnej, skrzypu pstrego, selernicy żyłkowatej, turzycy



bagiennej, wełnianki szerokolistnej, rosiczek: okrągłolistnej, długolistnej i pośredniej, narecznicy grzebieniastej, kruszczyka błotnego, torfowców oraz zwierząt, w tym: żurawia i brodziec samotnego.

#### Drawieński Park Narodowy wraz z otuliną

Drawieński Park Narodowy został utworzony 01 maja 1990 roku w celu ochrony młodogłacjalnego krajobrazu równin sandrowych z ekosystemami wodno-leśnymi, całym bogactwem występujących tu gatunków: roślin, zwierząt i grzybów oraz ukrytych wśród puszczańskich lasów elementów dziedzictwa kulturowego. Powierzchnia Drawieńskiego Parku Narodowego wynosi 11 535, 66 ha, a jego otulina 35 267ha, przy czym na terenie gminy Drawno znajduje się 1 898,6228 ha.

Park nie posiada aktualnego Planu Ochrony DPN, obecnie są nad nim prowadzone prace.

W Parku powierzchniowo dominują lasy – stanowią ponad 80 proc. powierzchni – przede wszystkim bory sosnowe, ale również bardzo cenne przyrodniczo: żyzne i kwaśne buczyny, grądy, kwaśne dąbrowy, łągi, bory i lasy bagienne oraz olsy. Charakterystycznymi elementami przyrody Parku są także torfowiska oraz ekosystemy wodne i łąkowe. Duży udział w całości krajobrazu kulturowego Puszczy stanowią rozproszone w lasach pozostałości osad ludzkich i starych cmentarzy.

Geosystemy hydrogeniczne są znaczącym ogniwem środowiska przyrodniczego Drawieńskiego Parku Narodowego. Główne rzeki Parku to Drawa i jej lewobrzeżny dopływ - Płociczna. Ponadto przez teren Parku przepływają: Słopica, Korytnica, Runica, Cieszynka, Moczel i Sucha.

W Parku występuje 20 jezior, bardzo zróżnicowanych pod względem charakteru ekologicznego: od torfowiskowych jezior dystroficznych zwanych Głodnymi Jeziorkami, przez jeziora eutroficzne (Sitno, Płociczno, Ostrowieckie) do mezotroficznych jezior ramienicowych (Marta, Płociowe). Unikatem hydrologicznym jest głębokie, okolone lasami meromiktyczne jezioro Czarne. Zróżnicowanie ekologiczne jezior widać nawet na pierwszy rzut oka w barwie ich wody: mezotroficzne jeziora ramienicowe mają, zwłaszcza w słoneczne dni, wody intensywnie szmaragdowe, a jeziora dystroficzne – toń ciemną, prawie czarną. Specyficznym elementem sieci wodnej Drawieńskiego Parku Narodowego są wypływy wód podziemnych: źródła, wycieki i wysięki, a także rozwinięte na takich wyciekach torfowiska źródłiskowe.

Drawieński Park Narodowy odznacza się bogactwem występujących typów ekosystemów. Miarą tego bogactwa jest liczba 168 udokumentowanych zbiorowisk roślinnych.

Na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego występują ważne dla Wspólnoty Europejskiej, ujęte w Dyrektywie Habitatowej siedliska przyrodnicze. Są to: żyzne i kwaśne buczyny, grądy subatlantyckie, kwaśne dąbrowy, łągi, bory i brzeziny bagienne, ciepłolubne murawy napiaskowe, świeże łąki użytkowane ekstensywnie, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, jeziora mezotroficzne, jeziora eutroficzne, jeziora dystroficzne, rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, torfowiska wysokie, przejściowe, nakredowe oraz torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.

Na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego rośnie co najmniej 891 gatunków roślin naczyniowych. Najcenniejszym składnikiem roślin naczyniowych Parku jest storczyk – lipiennik Loesela, którego kilkanaście osobników rośnie na jednym z torfowisk. Unikatem jest także stanowisko chamedafne północnej. Cenne są populacje fiołka mokradłowego, a także cała grupa gatunków torfowiskowych z turzycą bagienną, rosiczką okrągłolistną i długolistną, bagnicą torfową i wełnianką delikatną.

Od otaczających terenów Park wyróżnia się bogactwem flory storczyków. Na dwóch torfowiskowych stanowiskach rośnie tu kruszczyk błotny, na jednym – wspomniany lipiennik Loesela. Na jednym z urwisk nad Drawą liczna jest populacja kruszczyka rdzawoczerwonego, a jego krewniak – kruszczyk szerokolistny jest pospolity w liściastych lasach. Łąki bogate są w stoplamki krwiste, szerokolistne i plamiste, w zaroślach odnotowano też podkolana białego i listerę jajowatą.

Inne interesujące gatunki flory to, np.: wawrzynek wilczełyko, dziewięciornik błotny, widłak jałowcowaty, spłaszczony i goździsty, nasięźrzał pospolity, pomocnik baldaszkowy, lilia złotogłów, kopytnik pospolity, wiciokrzew pomorski i zimoziół północny, turzyca nitkowata, żurawina błotna, modrzewnica zwyczajna, bagno zwyczajne, przygielka biała.

Ciekawa jest także flora roślin zarodnikowych oraz grzybów. Występują między innymi bardzo rzadkie gatunki mszaków – *Helodium blandowii*, *Sphagnum fuscum* i inne rzadkie torfowce z rodzaju *Sphagnum*.



Występują też chronione gatunki grzybów, np. ozorek dębowy, lakownica żółtawa, soplówka bukowa i smardz jadalny.

Obszar Drawieńskiego Parku Narodowego cechują walory faunistyczne wyróżniające go nie tylko w skali regionu, ale i kraju, a nawet Europy Środkowej. Faunę Parku reprezentuje ponad 200 gatunków kręgowców, wśród nich najlicniejszą gromadę stanowią ptaki. Występuje również bogactwo bezkręgowców, pośród których są szczególnie cenne gatunki, zagrożone wyginięciem. Zwierzęciem herbowym Drawieńskiego Parku Narodowego jest wydra. Zainteresowanych fauną przyciąga do Drawieńskiego Parku Narodowego łatwość zobaczenia bielika, kormorana, nurogęsi, gągoła, czy śladów żerowania bobra.

Ichtiofaunę rzek – szczególnie Płocicznej i Drawy – cechuje wyjątkowa różnorodność. Nie została ona dotknięta przez procesy degradacyjne w tak dużym stopniu, jak w innych polskich rzekach. Zachowały się tu jeszcze liczne i stosunkowo stabilne populacje gatunków rzadkich w skali kraju - pstrąga potokowego, lipienia, strzebli potokowej i głowacza białołetwego.

Rodzima populacja łososa wyginęła w latach 80-tych XX w. Obecnie w ramach ogólnokrajowego programu ochrony łososa wsiedla się do Drawy i Płocicznej łososi wyhodowane z populacji pochodzącej z łotewskiej rzeki Daugava.

Także w jeziorach Parku zachowały się populacje rzadkich gatunków – bardzo rzadkiej w Polsce troci jeziorowej oraz coraz rzadszych w kraju sielawy i siei.

W torfowiskach i mokradłach, w miejscach dawnych stawów, jeziorach, śródleśnych oczkach wodnych, na polach i łąkach z podmokłymi zagłębieniami spotykamy płazy. Najpowszechniej występującym gatunkiem jest żaba trawna oraz nieznacznie mniej liczna żaba wodna. Do gatunków licznych i średniolicznych wśród płazów należą: żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, traszka zwyczajna, ropucha szara i wymieniona w zał. I i IV Dyrektywy Siedliskowej – traszka grzebieniasta. Nielicznie zaś występuje: żaba śmieszka, rzekotka drzewna, ropucha zielona i grzebuszka ziemna. Najrzadszym gatunkiem w Parku jest kumak nizinny – gatunek z zał. I i IV Dyrektywy Siedliskowej.

Spośród gadów występujących w naszym kraju, w Parku żyją: zaskroniec, jaszczurki: zwinka, żyworódka oraz padalec. Możliwe jest występowanie żmii zygzakowatej oraz gniewosza plamistego. Od 2010 roku w Zatomiu obserwowane są pojedyncze osobniki inwazyjnego gatunku gada – żółwia czerwonołobego.

W Parku spotkać można ponad połowę występujących w Polsce gatunków ptaków. Do gatunków lęgowych, z zał. I Dyrektywy Ptasiej, należą: gągoł, tracz nurogęś, bielik, trzmielojad, błotniak stawowy, puchacz, sóweczka, włochatka, zimorodek, derkacz, żuraw, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielony, lerka, lelek, muchołówka mała, gąsiorek oraz bocian biały. Natomiast do gatunków niełgowych (przelotnych, zalatujących lub zimujących) wymienionych w zał. I Dyrektywy Ptasiej należą: łabędź krzykliwy, czapla biała, błotniak zbożowy, mewa czarnogłowa oraz rybitwa czarna. Wśród gatunków ptaków wymagających specjalnej uwagi znajdują się również: perkoz dwuczuby, perkozek, łabędź niemy, słonka, samotnik, siniak i pliszka górską. Spektakularnym elementem przyrody Parku jest kolonia kormoranów na wyspie jeziora Ostrowieckiego.

Spośród ssaków najłatwiej o spotkanie z jeleniem, sarną, dzikiem, lisem lub zającem. Populacja jeleni szczególnie liczna bywa jesienią i zimą, kiedy schodzą się one na teren Parku w poszukiwaniu spokoju. Niemal wszędzie widoczne są ślady działalności bobrów, choć trudno zobaczyć same zwierzęta. Herbowe zwierzę Parku, wydra, jest pospolita, lecz bardzo trudna do zobaczenia. Faunę ssaków uzupełniają ryjówki, gryzonie, nietoperze, jeże i drobne drapieżniki (m. in. oba gatunki kun, tchórz, gronostaj, borsuk). Sporadycznie zdarza się zachodzenie na teren Parku: łosia, daniela, a nawet żubra, pochodzących z żyjących w sąsiedztwie populacji. W spokojnych lasach Parku zadomowiła się wataha wilków.

Interesujący jest świat bezkręgowców (co najmniej 855 gatunków). Wśród wstępnie przebadanych mięczaków, pijawek, chruścików, ważek i motyli, wiele jest gatunków rzadkich lub nawet unikatowych, należą do nich m.in.: zatoczek łamliwy, pachnica dębowa, iglica mała, czerwonończyk nieparek.

Dziedzictwo kulturowe Drawieńskiego Parku Narodowego jest istotnym elementem jego atrakcyjności. Składają się na nie między innymi: dawne układy osadnicze, zabudowania wsi i osad leśnych lub ich pozostałości, drogi brukowe oraz historyczne trakty i mosty. Z rzekami związane są pozostałości dawnych



młynów, hut szkła oraz bindugi. Warte zobaczenia są funkcjonująca na Drawie od końca XIX wieku do dziś, Elektrownia wodna Kamienna i Kanał Sicieński o długości około 22 km, który służył do nawadniania przed laty intensywnie użytkowanych łąk. Przez teren Drawieńskiego Parku Narodowego przebiegają również historyczne trakty: średniowieczna Droga Solna, którą wożono sól z Kołobrzegu do Wielkopolski, Droga Marchijska - prowadząca z Nowej Marchii do państwa krzyżackiego oraz Droga Stargardzka - łącząca Wielkopolskę z Pomorzem.

#### Obszar Natura 2000 „Lasy Puszczy nad Drawą” PLB320016

Obszar o powierzchni 190 279,0 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (D. U. Nr 25 z 4 lutego 2011 r. poz. 133).

Na podstawie standardowego formularza danych obszar obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego w równinie sandrowej, położonej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W lasach dominują bory sosnowe z domieszką brzozy, dębu i topoli. Zostały one znacznie przekształcone w wyniku prowadzenia gospodarki leśnej na tym terenie przez kilkadziesiąt lat. Jednakże pewne fragmenty lasów np. Melico-Fagetum, Luzulo pilosae – Fagerum zachowały swój naturalny charakter. W miejscach, gdzie teren jest pofalowany, wzniesienia osiągają wysokość do 220m. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Są tu liczne jeziora (największym z nich jest J. Ostrowieckie – 370ha). W rzeźbie terenu odznaczają się meandry obu rzek, obramowane wysokimi skarpami. Charakterystyczną cechą tych rzek jest bystry prąd wywołany silnym spadkiem terenu. Ich koryta i doliny zachowały charakter zbliżony do naturalnego. Jeziora są zróżnicowane pod względem trofizmu wód, od dystroficznych przez mezotroficzne do eutroficznych.

Występuje tu co najmniej 38 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Jest to jedna z najważniejszych ostoi puchacza oraz kilku ptaków drapieżnych w Polsce. Ważne zimowisko łabędzia krzykliwego (do 150 ptaków). Jedno z najważniejszych w Polsce lęgowisko żurawia. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 2% populacji krajowej bielika i puchacza, co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna, kania ruda, orlik krzykliwy, lelek, muchołówka mała, rybitwa czarna, rybołów, trzmieljad i gągoł. W stosunkowo wysokich zagęszczeniach występują: bąk, dzięcioł czarny, lerka, zimorodek i żuraw. Jesienią liczebność wędrujących żurawi przekracza 1% populacji szlaku wędrowskiego. W wysokim zagęszczeniu zimą występuje łabędź krzykliwy (do 150 osobników).

Zagrożenie może stwarzać eksploatacja surowców naturalnych, zabudowa rekreacyjna miejsc atrakcyjnych krajobrazowo, jak również wyręb niektórych starych drzew i drzew dziuplastych, sadzenie monokultur drzew, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, naturalna sukcesja roślinności i zalesienia obszarów, na których zaniechano użytkowania rolniczego oraz rekreacja pobytowa i kłusownictwo.

#### Obszar Natura 2000 „Uroczyska Puszczy Drawskiej” PLH320046

Obszar o powierzchni 74 416,3 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwarty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (dokument nr C(2010) 9669) (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej Nr L 33 z dnia 8 lutego 2011 r.). Dla tego typu obszaru można stosować pełną procedurę z art. 6 Dyrektywy Siedliskowej. Wydaniem rozporządzenia Ministra Środowiska obszar ten formalnie stanie się Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk.

Na podstawie standardowego formularza danych ostoja obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego na równinie sandrowej, położonej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W lasach dominują drzewostany sosnowe, jednak duży jest udział buczyn i dąbrów, niektóre ich płaty mają charakter zbliżony do naturalnego. W miejscach, gdzie teren jest pofalowany, wzniesienia osiągają wysokość do 121m. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Są tu liczne jeziora (największym z nich jest J. Ostrowieckie – 370ha). W rzeźbie terenu odznaczają się meandry obu rzek, obramowane wysokimi skarpami. Charakterystyczną cechą tych rzek jest bystry prąd wywołany silnym spadkiem terenu. Ich koryta i doliny zachowały charakter zbliżony do naturalnego. Jeziora są zróżnicowane pod względem trofizmu wód, od dystroficznych przez





mezotroficzne do eutroficznych. Na terenie ostoi rozproszone są liczne, małopowierzchniowe, ale bardzo cenne torfowiska przejściowe i kilka dobrze zachowanych torfowisk alkalicznych.

Na obszarze występują dobrze zachowane cenne siedliska przyrodnicze, w tym 23 z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. E odniesieniu do żyznych i kwaśnych buczyn jest to jeden z ważniejszych obszarów w Polsce – uroczysko Radęcin w Drawieńskim Parku Narodowym i kwaśne buczyny na zboczach doliny Drawy są jedynymi z nielicznych w Polsce fragmentami buczyn o zachowanej naturalnej dynamice. Bogate populacje wielu rzadkich i zagrożonych gatunków - 25 z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG m.in. silne populacje: bobra *Castor fiber*, wydry *Lutra lutra*, żółwia błotnego *Emys orbicularis*. Bogata ichtiofauna, a szczególnie reofilna fauna wodna z takimi zagrożonymi gatunkami jak: łosoś *Salmo salar*, minóg rzeczny *Lampetra fluviatilis*, certa *Vimba vimba*, oraz stosunkowo liczne i trwałe populacje gatunków rzadkich w naszym kraju, jak: głowacz białopłetwy *Cottus gobio*. Pstrąg potokowy *Salmo trutta* m. *fario* i lipień *Thymallus thymallus*. Obszar jest bardzo ważny dla zachowania zasobów torfowisk przejściowych (7140) i alkalicznych (7230) a także jezior różnych typów (3140, 3150, 3160), Jest to także obszar licznego występowania i bardzo dobrego zachowania rzek włosiecznikowych (3260). Ostoja ta jest również ważna dla nocka dużego, obejmuje przynajmniej dwie duże kolonie łęgowe, prawdopodobnie stanowiące miejsca łęgów nietoperzy zimujących w pobliskim obszarze PLH320021 Strzalin k. Tuczna. Zagrożenie może stwarzać presja związana z rozwojem turystyki (np. nie uwzględniająca potrzeb ochrony przyrody zabudowa, zaśmiecanie i wandalizm, nadmierna i niekontrolowana turystyka kajakowa na rzekach). Poważny problem może stanowić zmiana stosunków wodnych, pozyskiwanie piasku i żwiru, zamiary budowy zbiorników wodnych (Mierzęcaka Struga), wielkoprzemysłowe hodowle trzody chlewnej (Chomętowo) oraz zanieczyszczenia wód. Kłusownictwo, zwłaszcza dotyczące ryb i dużych ssaków. Problemem może być spadek poziomu wód gruntowych, zagrażający ekosystemom hydrogenicznym.

#### Obszar Natura 2000 „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” PLH320023

Obszar Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 położony jest w woj. zachodniopomorskim, pow. choszczeńskim, gm. Drawno; pow. drawskim: gm. Drawsko Pomorskie, gm. Kalisz Pomorski, gm. Złocieniec; pow. wałeckim, gm. Mirosławiec. Zajmuje on powierzchnię 15046.7 ha. Obszar Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory i uznany za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW). Obszar Natura 2000 został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny – Dz. U L. 043 z 13.2.2009). Wymieniony akt prawny został zastąpiony decyzją Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny Dz. U. L 24 z 26.01.2013 r., str. 58.

Obszar obejmuje jedno z największych jezior Pojezierza Drawskiego (1439 ha, 46 m głębokości; w faunie wodnych bezkręgowców relikty polodowcowe), przez które przepływa Drawa oraz odcinek doliny Drawy i Starej Drawy poniżej jeziora, wraz z przyległymi łąkami i lasami, aż po jezioro Grażyna koło Drawna. W granicach obszaru znajdują się także: fragmenty doliny Studzienicy, z bardzo dobrze rozwiniętymi zjawiskami źródłiskowymi oraz najlepiej w regionie wykształconymi płatami grądów, fragmenty Puszczy Drawskiej z rozproszonymi torfowiskami mszarnymi i jeziorkami dystroficznymi a także płaty rozległych wrzosowisk na Poligonie Drawskim. Jezioro Lubie to jezioro sielawowe, ramieniowe, z reliktową fauną wodnych bezkręgowców. Nad brzegiem rosną kwaśne buczyny. Do bardzo cennych obiektów należy projektowany od dawna rezerwat źródłiskowy „Lubieszewo” na zboczu wzniesień morenowych nad jeziorem. Dolina Drawy poniżej jeziora jest żłobiona w piaskach sandrowych, porośnięta lasami Puszczy Drawskiej. Brzegi rzeki urozmaicają przełomy i mielizny. Dolina jest wypełniona szuwarami, na linii rzeki znajduje się kilka eutroficznych jezior: Dębno Wielkie, Dębno Małe, Strunowo. W otoczeniu doliny występują także cenne płaty buczyn. Jest to teren niezaludniony – obszar poligonu wojskowego, jednak tylko na niewielkich fragmentach rzeka i jej dolina wchodzi w skład obiektów taktycznych. Na większej



części do rzeki przylega szeroka strefa ochronna, izolująca od obszarów, gdzie odbywają się ćwiczenia. Teren na poligonie od 2007 roku upodobało sobie liczące kilka osobników stado żubrów, wysiedlone pierwotnie na teren nadleśnictwa Łobez. Bardzo malownicze jest koryto Starej Drawy. Przy rzece zachowały się stare drzewostany buczyn i dąbrów. W pobliżu doliny występują też twarde wodne jeziora okolonie szuwarami kłociowymi (jez. Za Dywizją, Marglowe, Borowo). Poniżej Prostyni rzeka płynie przez duże torfowisko niskie, podścielone bardzo grubą warstwą gytii. W dolinie występują cenne łąki z groszkiem błotnym, będące ważną ostoją derkacza. Ujście Drawy do jeziora Grażyna to płytką delta z kompleksem szuwarów i roślinności wodnej, biotop m.in. wąsatki.

Główne zagrożenia dla obszaru stanowi zbyt intensywna turystyka kajakowa i nadmierny rozwój infrastruktury dla rekreacji nad jeziorem Lubie. Istnienie czynnego poligonu wojskowego sprzyja natomiast zachowaniu walorów obszaru, ograniczając potencjalną presję turystyki.

W dniu 07.05.2014 r. zostało ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023.

#### Obszar chronionego krajobrazu „D” Choszczno-Drawno

Obszar chronionego krajobrazu został powołany w 1998r. Obecnie obowiązującym dla niego dokumentem jest uchwała nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. i obejmuje powierzchnię 24520,00 ha. Celem powołania obszaru jest zapewnienie ochrony wartości przyrodniczych i przyrodniczo-rekreacyjnych w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego. Obszar położony w dorzeczu rzeki Iny, częściowo pokryty lasem, na terenie obszaru zlokalizowany jest rezerwat Grądowe Zbocze.

#### Obszar chronionego krajobrazu „E” rzeka Korytnica

Obszar chronionego krajobrazu został powołany w 1998r. Obecnie obowiązującym dla niego dokumentem jest uchwała nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. i obejmuje powierzchnię 3550,00 ha. Celem powołania obszaru jest zapewnienie ochrony wartości przyrodniczych i przyrodniczo-rekreacyjnych w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego. Obszar położony w dorzeczu rzeki Korytnicy, będącej lewym dopływem rzeki Drawy i prawie w całości pokryty lasem. Ochrona krajobrazu śródleśnej rzeki oraz fragmentów Puszczy Drawskiej. Bardzo malownicza dolina rzeki płynącej wśród sosnowych starodrzewi. Lasy są biotopami bielika i puchacza, rzeka - pstrąga. Zimą licznie spotyka się tu łabędzie krzykliwe. W wytopiskowych zagłębieniach wśród lasów zachowało się kilka cennych torfowisk mszarnych.

#### Obszar chronionego krajobrazu „F” Bierzwnik

Obszar chronionego krajobrazu został powołany w 1998r. Obecnie obowiązującym dla niego dokumentem jest uchwała nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009r. i obejmuje powierzchnię 28500,00 ha. Celem powołania obszaru jest ochrona wartości przyrodniczych i wypoczynkowo – rekreacyjnych. O walorach krajobrazowych terenu decydują głównie: jeziora, bogata rzeźba rynien glacialnych, śródleśne torfowiska i łąki. Tereny te stanowią ostoje w odniesieniu głównie do herpetofauny i zwierzyny łownej. Obszar chronionego krajobrazu Bierzwnik charakteryzuje się dużymi walorami krajobrazowymi, w jego skład wchodzi porośnięte lasami równiny sandrowe przeciętane rozległymi rynnami glacialnymi z licznymi jeziorami.

#### Obszar chronionego krajobrazu Dominikowo-Niemieńsko

Obszar chronionego krajobrazu został pierwotnie powołany uchwałą Rady Miasta i Gminy Drawno z dnia 22 grudnia 2000r., obecnie obowiązującym dla niego dokumentem jest uchwała nr VI/122/15 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 16 czerwca 2015r. i obejmuje powierzchnię 5777,25ha terenów w gminie Drawno. Celem powołania obszaru jest zachowanie unikatowego przyrodniczo-kulturowego krajobrazu Polany Drawskiej i fragmentu Puszczy Drawskiej, zabezpieczenie korytarza ekologicznego doliny Słopic (powiązanego z korytarzem ekologicznym Drawy o znaczeniu ogólnokrajowym) oraz zachowanie walorów turystycznych, wypoczynkowych i krajoznawczych obszaru.



Jest to dobrze zachowany, harmonijny krajobraz rolniczy o wysokiej wartości przyrodniczej, wzniesienia kemowe z unikatową, ciepłolubną florą.

#### Użytek ekologiczny Parszywe bagno II

Użytek powołany na terenie gminy Drawno Uchwałą nr XIV/92/2008 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 18 lutego 2008r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 z 14 kwietnia 2008 poz. 809) o powierzchni 2,58ha (0,25ha położone jest na terenie gminy Bierzwnik). Ochronie podlega podmokły obszar śródleśny ze stanowiskami chronionych i rzadkich roślin i zwierząt, a tworzy go torfowisko przejściowe, częściowo przesuszone z żurawiną błotną.

#### Użytek ekologiczny Torfowisko Jaźwiny

Użytek powołany Uchwałą nr XIV/92/2008 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 18 lutego 2008r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 z 14 kwietnia 2008 poz. 809) o powierzchni 8,26ha. Ochronie podlegają cenne rośliny: modrzewnica zwyczajna, rosiczka okrągłolistna, bagno zwyczajne, przygiełka biała, rzęśl długoszyjkowa i wiosenna, świbka błotna, wełnianka pochwowata i wąskolistna, żurawina błotna oraz zwierzęta: zalotka większa. Ostoja żurawia. Na jego terenie znajduje się dobrze zachowane torfowisko przejściowe z mszarem dywanowym i jeziorkiem dystroficznym.

#### Użytek ekologiczny Krzywe Bagno

Użytek powołany Uchwałą nr XIV/92/2008 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 18 lutego 2008r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 z 14 kwietnia 2008 poz. 809) o powierzchni 3,86ha na terenie gminy Drawno oraz 3,30ha na terenie gminy Kalisz Pomorski. Ochronie podlegają stanowiska cennych roślin: trzcinnika prostego, rdestnicy alpejskiej, narecznicy grzebieniastej. Na jego terenie znajduje się nieco przesuszone torfowisko położone w długiej rynnie terenowej otoczone borami sosnowymi na stoku.

#### Użytek ekologiczny Błędno

Użytek powołany Uchwałą nr XIV/92/2008 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 18 lutego 2008r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 z 14 kwietnia 2008 poz. 809) o powierzchni 6,96ha. Ochronie podlegają cenne rośliny: rosiczka okrągłolistna, bagno zwyczajne, borówka bagienna, grzybień biały, bobrek trójlistkowy, wełnianka pochwowata, żurawina błotna oraz zwierzęta: traszka grzebieniasta i zalotka większa. Znajdują się tu siedliska Natura 2000: 7140 i 3160. Użytek stanowi śródleśne jeziorko dystroficzne otoczone torfowiskiem, położone w głębokiej niecce terenowej, otoczone starodrzewem sosnowym.

#### Użytek ekologiczny Grzęzelowe Starorzecze

Użytek powołany Uchwałą nr XIV/92/2008 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 18 lutego 2008r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 z 14 kwietnia 2008 poz. 809) o powierzchni 2,21ha. Ochronie podlegają stanowiska cennych roślin: grąźel żółty oraz zwierząt: zalotka większa. Użytek stanowi starorzecze odcięte od głównego nurtu Drawy z dobrze wykształconymi szuwarami o tafli wody zarośniętej grąźelami.

#### Użytek ekologiczny Żółwińskie Bagno

Użytek powołany Uchwałą nr XIV/92/2008 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 18 lutego 2008r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 z 14 kwietnia 2008 poz. 809) o powierzchni 11,47ha. Ochronie podlegają na mszarze stanowiska cennych roślin: wełnianki pochwowatej i żurawiny błotnej. Na jego terenie znajduje się torfowisko śródleśne nieopodal osady Jelonek.

#### Użytek ekologiczny Martwy Bór

Użytek powołany Uchwałą nr XIV/92/2008 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 18 lutego 2008r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 z 14 kwietnia 2008 poz. 809) o powierzchni 1,65ha. Ochronie podlegają stanowiska torfowców, wełnianki pochwowatej i żurawiny błotnej. Na jego terenie znajduje się torfowisko z kikutami martwych drzew, otoczone starodrzewem sosnowym.

#### Użytek ekologiczny Łąka Pełnikowa w Świąciechowie

Użytek powołany Uchwałą nr XXVIII/167/2021 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 23 lutego 2021 r. o powierzchni 0,6 ha. Celem ustanowienia użytku ekologicznego jest zachowanie siedliska pełnika europejskiego, który według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. (Dz. U.



z 2014r., poz. 1409) jest gatunkiem podlegającym ochronie ścisłej, wymagającym ochrony czynnej. Jest to jedyne stanowisko pełnika europejskiego aktualnie istniejące w kompleksie Puszczy Drawskiej, a także jedyne w Gminie Drawno. Roślina ta jest wrażliwa na wszelkie zmiany w środowisku naturalnym jak i w siedlisku, na którym występuje, w związku z czym wszelkie przekształcenia warunków siedliskowych łąki, w tym zmiana poziomu wód gruntowych, spowoduje utratę tego gatunku. Teren ten jest cenny pod względem przyrodniczym, o dużym znaczeniu w kształtowaniu i utrzymaniu lokalnej bioróżnorodności i taką funkcję winien pełnić dalej, równorzędnie z funkcją dydaktyczną i społeczną.

#### Korytarz ekologiczny „Dolina Drawy” i korytarz ekologiczny „Pojezierze Wałeckie – Pojezierze Drawieńskie

Są to projektowane uzupełniające korytarze ekologiczne. Stanowią składowe Korytarza Północnego, jednego z siedmiu głównych korytarzy ekologicznych, wyróżnionych w 2011r. jako odcinki korytarzy paneuropejskich, których rolą jest zapewnienie łączności ekologicznej w skali kraju i kontynentu. Korytarz Północny łączy Puszczę Augustowską, Knyszyńską i Białowieską z doliną Biebrzy, Puszczą Piską, lasami Napiwodzko-Ramuckim i Pojezierzem Iławskim. Przebiega przez dolinę Wisły do Borów Tucholskich, Pojezierza Kaszubskiego, Puszczy Koszalińskiej, Goleniowskiej i Wkrzańskiej. Przechodząc przez Lasy Krajeńskie i Wałeckie, łączy się także z Lasami Drawskimi, a następnie dochodzi przez Puszczę Gorzowską do Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

Korytarze te wyznaczono jako istotne dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

#### Pomniki przyrody (na podstawie Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody GDOŚ)

- „Lipa Kochanków” lipa drobnolistna *Tilia cordata*, Nadleśnictwo Drawno, Leśnictwo Prostynia, oddz. 32/2;
- grupa 2 dębów szypułkowych *Quercus robur*, Nadleśnictwo Drawno, Obręb Drawno, oddz. 160 p;
- grupa 8 drzew: 6 dębów bezszypułkowych *Quercus patraea* i 2 buki pospolite *Fagus sylvatica*, park za pałacem w Święciechowie,
- wiąz szypułkowy *Ulmus laevis*, na placu targowym za kościołem w Drawnie,
- dąb bezszypułkowy *Quercus patraea*, Nadleśnictwo Drawno, rejon drogi z Święciechowa do Rościna,
- dąb bezszypułkowy *Quercus patraea*, Nadleśnictwo Drawno, teren Drawieńskiego Parku Narodowego, rejon Rościna,
- dąb bezszypułkowy *Quercus patraea*, teren Drawieńskiego Parku Narodowego, okolice rzeki Drawy w rejonie Drawnika,
- buk pospolity *Fagus sylvatica*, teren Drawieńskiego Parku Narodowego, okolice rzeki Drawy w rejonie Drawnika,
- buk pospolity *Fagus sylvatica*, teren Drawieńskiego Parku Narodowego, okolice rzeki Drawy w rejonie Drawnika,
- lipa drobnolistna *Tilia cordata*, teren Drawieńskiego Parku Narodowego, okolice rzeki Drawy przy drodze z Drawnika do Drawna;
- jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, przy granicy Drawieńskiego Parku Narodowego na zachód od Barnimia;
- sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, na południe od drogi z Brzezin do Barnimia,
- dąb bezszypułkowy *Quercus patraea*, na wschód od drogi z Brzezin do Dołżyny,
- grupa 2 wiązków górskich *Ulmus glabra* (jeden leży martwy), lasy w okolicy Kiełpina,
- grupa 4 dębów bezszypułkowych *Quercus patraea* (jeden leży martwy), las na wschód od Kiełpina;
- dąb bezszypułkowy *Quercus patraea*, las pomiędzy Sówką i Jażwinami;
- „Klon Solarz” klon zwyczajny *Acer platanoides*, droga z Zatomia do Barnimia;
- grupa 2 dębów szypułkowych *Quercus robur*, Nadleśnictwo Drawno, Leśnictwo Międzybór, oddz. 178, 206, teren byłego PGR;
- dąb bezszypułkowy *Quercus patraea*, wieś Konotop, park, teren dawnego PGR;
- dąb bezszypułkowy *Quercus patraea*, wieś Konotop, park, teren dawnego PGR;



- dąb szypułkowy odm. stożkowata *Quercus robur var.*, wieś Konotop, przed pałacem, teren dawnego PGR;
- grupa 4 dębów szypułkowych *Quercus robur*, obecnie 3 obiekty, Nadleśnictwo Drawno, Leśnictwo Kołki, oddz. 174 h, 176 i;
- grupa 2 dębów bezszypułkowych *Quercus patraea*, Nadleśnictwo Drawno, Leśnictwo Międzybórz, oddz. 186 d, 187 b2,
- grupa 3 dębów szypułkowych *Quercus robur*, Nadleśnictwo Drawno, Leśnictwo Borowiec, oddz. 160 p.

#### 2.4. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Dla rzeki Drawy przepływającej przez obszar gminy Drawno wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Drawy:

- Na których prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi  $p=1\%$  (średnio raz na 100 lat),
- Na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi  $p=10\%$  (średnio raz na 10 lat).

Wyznaczono również obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi  $p=0,2\%$  (średnio raz na 500 lat).

Na rysunku studium zaznaczono powyższe obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Oznacza to konieczność zastosowania/ zachowania w planach zagospodarowania przestrzennego oraz faktycznym zagospodarowaniu terenów - ograniczeń wynikających z położenia tych obszarów w opisanych powyżej strefach zagrożenia powodziowego.

### 3. STAN ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rolnictwo stanowi drugą (po leśnictwie, przemyśle drzewnym i turystyce) funkcję dla gminy Drawno. Na jej obszarze występują liczne czynniki ograniczające w wysokim stopniu gospodarkę rolną:

- niska jakość środowiska agroprzyrodniczego uwarunkowana występowaniem gleb słabych o nieprawidłowych stosunkach wodnych. Ponad 60% powierzchni użytków rolnych stanowią gleby bardzo kwaśne i kwaśne,
- około 0,2 % gruntów ornych to gleby trudne w uprawie ze względu na silne urzeźbienie terenu,
- niekorzystna struktura własności z uwagi na niski potencjał sektora prywatnego i
- ciągły proces transformacji mienia Skarbu Państwa,
- niekorzystna struktura indywidualnych gospodarstw rolnych. Dominują gospodarstwa małe o powierzchni do 5 ha, stanowią one ponad połowę ogólnej liczby gospodarstw,
- niekorzystna struktura zasiewów z uwagi na dominację zbóż, co uniemożliwia właściwe stosowanie płodozmianu i jest przyczyną rozwoju chorób roślin oraz zubożenia i degradacji gleby,
- wysoki udział powierzchni ugorów i odłogów,
- niewykorzystanie możliwości produkcyjnych większości obiektów inwentarskich,
- często zdewastowana baza nieużytkowanych ośrodków rolniczych ANR,
- występowanie obszarów chronionych lub proponowanych do ochrony, gdzie istnieje
- nadrzędność funkcji ochronnych nad gospodarczymi.

W Gminie Drawno użytki rolne stanowią jedynie 21,84%, z czego 79,4% to grunty orne. Pod względem jakościowym i bonitacyjnym gmina Drawno charakteryzuje się glebami średniej i słabej jakości, t.j. IIIb, IV i V klasy. Brak jest gleb najlepszej jakości tj. I i II klasy bonitacyjnej. Pozostałe tereny niezurbanizowane stanowią przede wszystkim lasy, a w dalszej kolejności łąki, pastwiska i nieużytki.



#### Struktura użytkowania gruntów w gm. Drawno (stan na rok 2016).

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia w ha	% powierzchni
Powierzchnia ogólna gminy	32091	100%
Użytki rolne w tym:	7008	21,84%
grunty orne	5562	17,33%
sady	15	0,05%
łąki i pastwiska	1391	4,33%
Lasy i grunty zadrzewione i zakrzewione	22388	69,76%
Pozostałe grunty i nieużytki	2695	6,96%

Dane: Starostwo Powiatowe w Choszcznie. Rejestr gruntów 2016.

W ramach Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r. na terenie gminy występowało 174 gospodarstwa rolne, w tym 171 gospodarstw rolnych indywidualnych. Struktura obszarowa gospodarstw w gminie jest dość rozdrobniona. W gminie Drawno przeważają pod względem ilości gospodarstwa małe, liczące do 5 ha. Odnotowujemy w tej grupie 88 gospodarstw, które stanowią ponad 50,5% wszystkich gospodarstw w gminie. Ponad 70 gospodarstw rolnych zajmuje powierzchnię większą niż 10ha, co stanowi nieco ponad 40,8%. Na jedno gospodarstwo przypada 5,79 ha użytków rolnych.

#### Struktura gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w gminie Drawno wg PSR z 2010 r.

Grupy obszarowe	Liczba gospodarstw ogółem	Liczba gospodarstw indywidualnych
do 1ha	9	9
1 do 5 ha	79	79
5 do 10 ha	15	15
10 do 15 ha	19	19
15ha i więcej	52	49
Ogółem	174	171

Dane: GUS Powszechny Spis Rolny 2010 r.

Strukturę zasiewów w gminie Drawno w roku 2010 przedstawiono w tabeli poniżej. Pod względem zajmowanej powierzchni dominowały zasiewy zbóż, których areal wynosił ok. 2317,2 ha, co stanowi 73,76% ogólnej powierzchni zasiewów. Uprawy ziemniaka zajmowały jedynie 22,64 ha co stanowi poniżej 1% wszystkich zasiewów. Rośliny przemysłowe zajmowały 208,51 ha (6,63%). Pozostałe uprawy zajmowały blisko 592,87 ha czyli 18,87% powierzchni zasiewów.

#### Struktura upraw w gminie Drawno wg PSR z 2010 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha
Zboża	2317,20
Ziemniaki	22,64
Uprawy przemysłowe	208,51
Pozostałe	592,87

Dane: GUS Powszechny Spis Rolny 2010 r.

Spośród podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich w gminie Drawno odnotowujemy największe поголівье tj. 428 szt. drobiu, w tym 352 to kury nioski. Następne w kolejności jest bydło – 394 szt. w tym 158 krów. Odnotowano również 161szt. trzody chlewnej, z czego ok. 18 loch. Pоголівье koni wynosiło 20 sztuk.

**Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Drawno wg PSR z 2010 r.**

Wyszczególnienie	Pogłowie (w szt.)
Bydło	394
Trzoda chlewna	161
Drób	428
Konie	20

Dane: GUS Powszechny Spis Rolny 2010 r.

**4. STAN LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ**

Na terenie gminy Drawno dominują lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione, które zajmują blisko 70% powierzchni gminy, co oznacza że lesistość gminy przewyższa średnią w kraju. Lasy na terenie gminy Drawno znajdują się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie (Nadleśnictwo Drawno, Nadleśnictwo Głusko, Nadleśnictwo Bierzwnik i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile (Nadleśnictwo Kalisz Pomorski) oraz w zarządzie Dyrekcji Drawieńskiego Parku Narodowego.

W lasach Nadleśnictwa Drawno, którego tereny praktycznie w całości znajdują się na terenie gminy Drawno, przeważają siedliska borowe z dominacją sosny. Średni wiek lasów to 64 lata, a przeciętna zasobność przekracza 270 m sześć./ha. Dominującymi typami siedliskowymi w Nadleśnictwie są:

- BMśw – 33,6 %,
- Bśw 32,9%,
- LMśw 24,4%.

Siedliska borowe zajmują łącznie – 67,5 %, lasowe – 29,0 %, olsy 3,0% powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Widoczne jest zróżnicowanie pomiędzy obrębami. W obrębie Drawno dominuje BMśw 51,3%, Bśw 36,3%, inne siedliska poniżej 10 % pow. leśnej. W obrębie Kiełpino dominuje LMśw 55,5%, BMśw 21,9%. W obrębie Dominikowo dominuje Bśw 67,9%, BMśw 17,6%, oraz LMśw 11,5%.

Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, stanowi ponad 86,5 % powierzchni drzewostanów, oraz brzoza – 5,8 %. Większe znaczenie odgrywają jeszcze Ol 3,3%, Bk 1,5%, Db 1,4%. Udział innych gatunków jest mały, nie przekracza 1,5 % powierzchni łącznie.

Rozpiętość klasy wieku wynosi 20 lat (np. I klasa wieku – drzewostany w wieku do 20 lat, II klasa – 21 – 40 lat, III klasa – 41 – 60 lat itd.).

- 13,8 proc. – I klasa
- 19,5 proc. – II klasa
- 26,5 proc. – III klasa
- 15,1 proc. – IV klasa
- 13,5 proc. – V klasa
- 5,4 proc. – VI klasa i starsze

W Nadleśnictwie Drawno przeciętny roczny rozmiar pozyskania grubizny zaplanowany na najbliższe 10-letnie wynosi 103 774 m<sup>3</sup>. Drewno pozyskane będzie w ramach użytkowania rębnego i przedrębnego.

Dla lasów Nadleśnictwa Drawno obowiązuje Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Drawno zatwierdzony w 2013 r. oraz Program Ochrony Przyrody na lata 2012-2021.

Lasy Nadleśnictwa Głusko położone w gminie Drawno obejmują obręby ewidencyjne Jaźwiny i Nowa Korytnica.

Na terenie nadleśnictwa przeważają siedliska borowe z dominacją sosny. Średni wiek lasów na naszym terenie to 61 lata, a przeciętna zasobność przekracza 245 m sześć./ha.

Udział siedlisk leśnych:

- 72,1 proc. – borowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków iglastych, najczęściej sosny i świerku
- 27,4 proc. – lasowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków liściastych
- 0,50 proc. – olsy, czyli lasy porastające żyzne, bagienne tereny



Udział gatunków lasotwórczych:

- 90,6 proc. – sosna,
- 0,3 proc. – świerk
- 0,2 proc. – modrzew
- 1,9 proc. – brzoza
- 4,5 proc. – buk
- 1,8 proc. – dąb
- 0,5 proc. - olsze
- 0,3 proc. – pozostałe gatunki

Udział drzewostanów w klasach wieku:

Rozpiętość klasy wieku wynosi 20 lat (np. I klasa wieku – drzewostany w wieku do 20 lat, II klasa – 21 – 40 lat, III klasa – 41 – 60 lat itd.).

- 1,3 proc. - grunty leśne niezalesione
- 16,0 proc. – I klasa
- 16,5 proc. – II klasa
- 24,1 proc. – III klasa
- 13,3 proc. – IV klasa
- 22,7 proc. - V klasa i starsze
- 3,8 proc.- KO,KDO

Przeciętna zasobność drzewostanów

- Sosna – 248 m sześć./ha
- Buk – 223 m sześć./ha
- Dąb – 271 m sześć./ha
- Brzoza – 141 m sześć./ha

Nadleśnictwo Głusko prowadzi gospodarkę leśną na powierzchni 13719,65. ha i pozyskuje rocznie ok. 75 tys. m sześć. drewna. Plan urządzania lasu obowiązuje wg stanu na 01.01.2004 r. do 31.12.2013 r.

Na terenie Nadleśnictwa Bierzwnik przeważają siedliska borowe z dominacją sosny. Średni wiek lasów na tym terenie to 64 lata, a przeciętna zasobność przekracza 270 m sześć./ha.

Udział siedlisk leśnych:

- 66 proc. – borowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków iglastych, najczęściej sosny i świerku
- 33 proc. – lasowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków liściastych
- 1 proc. – olsy, czyli lasy porastające żyzne, bagienne tereny

Udział gatunków lasotwórczych:

- 76,4 proc. – sosna, modrzew
- 1,6 proc. – świerk
- 6,2 proc. – dąb, klon, jawor, wiąz, jesion
- 4,5 proc. – brzoza, akacja
- 6,7 proc. – buk
- 1 proc. – jodła, dagleżja
- 3 proc. – pozostałe

Udział drzewostanów w klasach wieku:

Rozpiętość klasy wieku wynosi 20 lat (np. I klasa wieku – drzewostany w wieku do 20 lat, II klasa – 21 – 40 lat, III klasa – 41 – 60 lat itd.)

- 16 proc. – I klasa
- 21 proc. – II klasa
- 19 proc. – III klasa
- 20 proc. – IV klasa
- 12 proc. – V klasa
- 12 proc. – VI klasa i starsze





Przeciętna zasobność drzewostanów:

- Jodła – 312 m sześć./ha
- Sosna – 275 m sześć./ha
- Modrzew – 225 m sześć./ha
- Świerk – 152 m sześć./ha

Nadleśnictwo Bierzwnik prowadzi gospodarkę leśną na powierzchni ponad 18761,51 ha i pozyskuje rocznie ok. 100 tys. m sześć. Drewna. W Nadleśnictwie Bierzwnik Plan urządzenia lasu obowiązuje od 2014 do 2023 r.

Na terenie Nadleśnictwa Kalisz Pomorski przeważają siedliska borowe z dominacją sosny, która zajmuje 91,51% powierzchni. Przeciętny wiek drzewostanów to 55 lat, a przeciętna zasobność drzewostanu to 250m<sup>3</sup>/ha.

Udział siedlisk leśnych:

- 80 proc. – borowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków iglastych, najczęściej sosny i świerku
- 18 proc. – lasowe, czyli drzewostany z przewagą gatunków liściastych

W Nadleśnictwie Kalisz Pomorski wyróżniono 10 typów siedliskowych lasu tj.: Bśw, BMśw, BMw, BMb, LMśw, LMw, LMb, Lśw, Lw, Ol. Największą część, występującą łącznie na 96,4% powierzchni gruntów leśnych zajmują trzy typy siedliskowe: Bśw, BMśw i LMśw.

Udział gatunków lasotwórczych:

- 91 proc. – sosna,
- 3 proc. – brzoza
- 2 proc. – dąb
- 2 proc. – buk
- 1 proc. – olsza
- 1 proc. – pozostałe.

Udział powierzchniowy drzewostanów w klasach wieku:

Rozpiętość klasy wieku wynosi 20 lat (np. I klasa wieku – drzewostany w wieku do 20 lat, II klasa – 21 – 40 lat, III klasa – 41 – 60 lat itd.).

- 18 proc. – I klasa
- 15 proc. – II klasa
- 28 proc. – III klasa
- 15 proc. – IV klasa
- 13 proc. – V klasa
- 6 proc. – VI klasa i starsze.

Nadleśnictwo Kalisz Pomorski prowadzi gospodarkę leśną na powierzchni 15,26 tys. ha i od 2016 roku pozyskuje rocznie ok. 82 tys. m sześć. drewna. Obowiązujący Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Kalisz Pomorski sporządzono na lata 2014 – 2023.

W Drawieńskim Parku Narodowym powierzchniowo dominują lasy – stanowią ponad 80 proc. powierzchni – przede wszystkim bory sosnowe, ale również bardzo cenne przyrodniczo: żyzne i kwaśne buczyny, grądy, kwaśne dąbrowy, łągi, bory i lasy bagienne oraz olsy. Znaczna część obecnych drzewostanów sosnowych to sztuczne lasy sosnowe, posadzone na siedliskach lasów liściastych. Część z nich to kilkudziesięcioletnie drzewostany pochodzące z sadzenia na gruntach porolnych. Żyzne i zabagnione miejsca zajmują olsy a w dolinach rzek, w partiach regularnie zalewanych lub podmoczonych rzecznyymi wodami, rosną łągi olszowe. Do unikatów należą łągi jesionowo-wiązowe, wykształcające się tylko w kilku miejscach. Wąskie skrawki nadzalewowej terasy i niektóre zbocza dolin rzecznych opanowały grądy; na innych zboczach panują kwaśne buczyny. Na kwaśnych, skąpożywnych torfowiskach rosną bory bagienne i brzeziny bagienne. Wilgotne zagłębienia i okrajki torfowisk zajęły mroczone świerczyny. Obecne zróżnicowanie szaty leśnej Puszczy Drawskiej (tzw. leśna roślinność rzeczywista) jest w znacznej części stworzone przez człowieka i odbiega od obrazu roślinności, jaka powstałaby gdyby



mogły się zrealizować tendencje dynamiczne samej przyrody (tzw. roślinność potencjalna). Część lasów w parku narodowym poddana jest tzw. ochronie biernej, to znaczy człowiek nie ingeruje w przebieg zachodzących w nich procesów. Duża część lasów, także w granicach parku, podlega tzw. przebudowie: przy pomocy umiejętnego wycinania i podsadzania drzew przekształca się ich skład gatunkowy na bliższy naturalnemu. Lasy poza Parkiem spełniają funkcje gospodarcze. Obecnie trwają prace nad planem ochrony dla Drawieńskiego Parku Narodowego.

## 5. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

### 5.1. Historia

Pierwsze ślady działalności człowieka na terenie Drawna i okolic pochodzą z późnego paleolitu (ok. 9 tys. lat temu). Ze względu na dużą ilość rzek, jezior i lasów oraz dogodnie ukształtowanie terenu, co miało duże walory obronne, okolice te były chętnie zasiedlane. We wczesnym średniowieczu tereny Drawna zasiedlały plemiona pomorskie. W X wieku obszar dzisiejszego Drawna wraz z całym Pomorzem Zachodnim został włączony do Państwa Polskiego przez Mieszka I. Na okres XI-XII wieku przypada rywalizacja o ziemię choszczeńską pomiędzy Piastami a książętami pomorskimi, którzy dążyli do usamodzielnienia swojego władztwa na tych terenach, a w 1296 roku po śmierci Przemysła II obszar Drawna przejęli margrabiowie brandenburscy. Zajęte ziemie weszły w skład Marii Brandenburskiej tworząc tzw. Nową Marchię. Wówczas Drawno przeszło we władanie rycerskiego rodu Wedlów, którzy na terenie dawnego grodziska wzniesli zamek. Wedlowie zmienili nazwę dawnej osady na Wedele. Nazwa ta po raz pierwszy pojawia się w źródłach pisanych w 1313 r., jeszcze w XIV w. zmieniona na Neu Wedel, do 1945 r. – Neuwedel. Okres późnego średniowiecza był czasem ciągłej walki militarnej pomiędzy rywalami politycznymi dążącymi do dominacji nad Ziemią Drawieńską. Z rąk Marchii Brandenburskiej Drawno przeszło pod panowanie Luksemburgów, w 1402 roku sprzedano je Zakonowi Krzyżackiemu, a następnie elektorowi brandenburskiemu. W czasach pomorsko-brandenburskiego konfliktu o sukcesję szczecińską (w latach 1466-1472) Drawno znalazło się pod panowaniem pomorskim. Ponowne wzniesienie osadnictwa na Ziemi Drawieńskiej przypada na wiek XVI i jest efektem akcji kolonizacyjnej zainicjowanej przez właściciela Puszczy Drawskiej – Rüdigera von Wedel. W tym czasie powstały liczne folwarki i skupione wokół nich wsie, w tym: Brzeziny, Niemieńsko, Dominikowo, Rościn. Okres ten jest związany ze zdecydowanym wypieraniem osadnictwa słowiańskiego przez napływową ludność germańską. Ważnym wydarzeniem dla historii całego regionu było przyjęcie reformacji. W 1536 roku zgodę na wprowadzenie luteranizmu uzyskały władze Choszczna. Podczas wojny trzydziestoletniej (1618-1648) Drawno zostało obłożone kontrybucją wojenną, co niekorzystnie odbiło się na rozwoju gospodarczym miasta, choć wyptacona kwota była najniższa spośród wszystkich miast w powiecie choszczeńskim. Kataklizmem dziejowym okazało się dla Drawna spustoszenie miasta przez wojska Szwedzkie, a zwłaszcza pożar całego miasta w 1690 r., który strawił większość drewnianej zabudowy miasta, a także mury obronne i zamek. Zniszczenie miasta zbiegło się w czasie z utratą wpływów dotychczasowych właścicieli miasta na korzyść coraz bardziej wyklarowanego samorządu miejskiego. Od roku 1752 można mówić o całkowitym usamodzielnieniu się Drawna spod władzy Wedlów. Wzrost potęgi państwa pruskiego i rozbiory Polski przyczyniły się do tego, że Nowa Marchia stała się pomostem gospodarczym łączącym Niemcy z obszarami zagarniętymi. W drugiej połowie XVIII w. miała miejsce kolejna duża akcja kolonizacyjna w wyniku której powstały wokoło Drawna nowe przysiółki i folwarki – między Drawnem a Święciechowem: Kępa Maciejów, Sambor, Brac, Bagnica, od strony wschodniej: Zdanów, Borki, Zacisze, Janków i Rzędziny, na południu: Karpinek, Borowiec, Drawnik, Barników i Rzepisko, na wschodzie: Sieniawa i Kawica. Ostatni etap osadnictwa przypadł w okolicach Drawna na lata 1807-1833. Powstały wówczas folwarki: Jażwiny, Konotop i inne w Puszczy Wedlowskiej. Samo miasto ucierpiało w wyniku pożaru w 1805 r. i konieczności wypłaty kontrybucji w związku z pobytem w mieście wojsk francuskich. Po zwolnieniu z tego obowiązku Drawno odbudowana w większej części do 1813 r. Od pocz. XVIII w. głównym źródłem utrzymania miejscowej ludności oprócz rolnictwa było tkactwo, które utrzymało się w Drawnie do ok. 1800 r. Dopiero w XIX w. nastąpił nieznaczny rozwój lokalnego przemysłu związanego z przetwórstwem drewna i mleka. W mieście powstała również fabryka wyrobów ceramicznych, hamernia, kuźnica stalownicza, kaflarnia i sieciarnia - jedna z nielicznych



istniejących wówczas na terenie Rzeszy. Jednocześnie nastąpił znaczny wzrost liczby mieszkańców, a co za tym idzie rozwój ruchu budowlanego. Istnienie w pobliżu Drawna pokładów glin przyczyniło się do postania lokalnych cegielni. W 1860 r. naliczono ich aż siedem. Obok przeważającej ludności ewangelickiej w Drawnie mieszkała niewielka mniejszość żydowska i katolicka. Żydzi, których liczebność w 1859 r. sięgnęła 192 mieszkańców mieli w Drawnie swoją synagogę i szkołę. Ożywienie gospodarcze nastąpiło pod koniec XIX wieku i na początku XX. w tamtym okresie zbudowano szosę z Choszczna przez Kalisz Pomorski do Mirosławca i przeprowadzono linię kolejową z Choszczna do Złocieńca, biegnącą tuż koło Drawna. W 1912 roku przez Drawno przeciągnięto linię elektryczną z elektrowni wodnej w Głusku do Choszczna. Od połowy lat 30-tych w związku z wewnętrzną sytuacją Niemiec na terenie powiatu choszczeńskiego zaczęto lokować inwestycje związane z infrastrukturą wojskową, takie jak: koszary, poligony, składy wojskowe. W okolicy Drawna wybudowano składy amunicji i magazyny paliw płynnych. Tereny te były miejscem niewolniczej pracy dla tysięcy robotników przymusowych przywiezionych z terenów okupowanych. Krwawe walki w okolicy Drawna miały miejsce począwszy od stycznia 1945 r., co było związane z postępującymi działaniami Armii Czerwonej na froncie wschodnim. Oficjalnie Drawno zostało zdobyte 12 lutego. Zniszczenia wojenne Drawna szacuje się na 25 % przedwojennej zabudowy. Masowa ewakuacja ludności niemieckiej miała miejsce od stycznia 1945 r., choć bezpośrednio po wojnie Drawno zamieszkiwało jeszcze ok. 260 Niemców. Na ich miejsce przybyli następnie nowi osadnicy, głównie ze wschodu i Polski centralnej. W historii Drawna rozpoczął się nowy okres związany z rządami administracji Polskiej. W powojennej historii Drawna czytelne pozostało peryferyjne położenie gminy, mimo licznych reform administracyjnych w dalszym ciągu położonej na granicy województw.

## 5.2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Zestawienie obiektów, wpisanych do rejestru zabytków woj. Zachodniopomorskiego:

### Wykaz zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	Obiekt	Lokalizacja	Datowanie	Nr w rejestrze
1.	Kościół p. w. Najświętszego Serca Pana Jezusa	Barnimie, środkowa część wsi	XII, XV w.	606 dn. 08.12.1956 r. (dawny nr 189)
2.	pałac	Brzeziny, zach. część wsi	kon. XVIII w., XIX w.	616, dn. 05.07.1958 r. (dawny nr 302)
3.	kościół p. w. Nawiedzenia NMP	Brzeziny, środkowa część wsi	1756 r.	608, dn. 18.06.1958 r. (dawny nr 287)
4.	kościół p. w. Wniebowzięcia NMP	Dominikowo, środkowa część wsi	1600 r.	607, dn. 15.12.1956 r. (dawny nr 190)
5.	spichlerz	Drawno, ul. Jeziorna 2	3/4 ćw. XIX w.	249, dn. 17.01.2006 r.
6.	teren Starego Miasta	Drawno	-	185, dn. 13.11.1956 r.
7.	kościół p. w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy	Drawno, ul. Plac Wolności	XV w., pocz. XIX w., XX w.	611, z dn. 28.01.1958 r. (dawny nr 266)
8.	zamek (ruiny)	Drawno, ul. Kościelna	XIV w.	646, z dn. 05.07.1958 r. (dawny nr 303)
9.	dawny budynek sądu (ob. Urząd Miasta)	Drawno, ul. Kościelna 3	4 ćw. XIX w.	1612, dn. 16.12.2016 r.
10.	park dworski	Kiełpino, wsch. część wsi	kon. XVIII, pocz. XIX w.	584, dn. 07.12.2004 r. (dawny nr 186)
11.	dwór wraz z oficynami	Kiełpino, środkowa część wsi	poł. XVII w.	584, dn. 30.10.1990 r. (dawny nr 300)
12.	park dworski	Konotop, płd.-wsch. część wsi	poł. XIX w.	88, dn. 06.12.2001 r.
13.	pałac	Konotop, płd. część wsi	2 poł. XVIII w., XIX w.	88, dn. 12.09.1958 r. (dawny nr 321)
14.	pałac myśliwski z otoczeniem	Niemieńsko-Zamek	1922-1930 r.	177, dn. 19.08.2004 r.



15.	pałac	Święciechów, zach. część wsi	pocz. XX w.	176, dn. 19.08.2004 r.
16.	park dworski	Święciechów, zach. część wsi	pocz. XIX w.	176, dn. 19.08.2004 r.
17.	zabudowa folwarczna, podwórze gospodarcze	Święciechów, środkowa część wsi	pocz. XX w.	1230, dn. 12.03.2014 r.

Źródło: Rejestr zabytków nieruchomych, Narodowy Instytut Dziedzictwa

Na terenie gminy Drawno przedmiotem ochrony konserwatorskiej są:

- obiekty sakralne, dwory i pałace, zespoły folwarczne, budynki użyteczności publicznej oraz układ urbanistyczny miasta Drawna wpisane indywidualnie do rejestru zabytków,
- parki, ujęte w gminnej ewidencji zabytków oraz w rejestrze zabytków,
- cmentarze ujęte w gminnej ewidencji zabytków,
- zewidencjonowane stanowiska archeologiczne wpisane do gminnej ewidencji stanowisk archeologicznych.

Ponadto układy ruralistyczne wsi:

- Barnimie – wielodrożnica o metryce średniowiecznej,
- Brzeziny – owalnica,
- Chomętowo – wielodrożnica,
- Dominikowo – owalnica o metryce średniowiecznej,
- Niemieńsko - wieś folwarczna,
- Święciechów – ulicówka,
- Zatom – wielodrożnica o metryce średniowiecznej,
- Żółwino – owalnica,

mimo nie objęcia formami ochrony konserwatorskiej, ani żadnej innej, posiadają cennie walory krajo-  
brazowe.

Dla w/w miejscowości, w których dostrzeżono walory krajo-  
brazowe ze względu na zachowane układy  
ruralistyczne, w Studium wytyczono strefy ochrony konserwatorskiej. Granice tych stref są poglądowe  
i powinny zostać uszczegółowione na etapie sporządzania planów miejscowych bądź w specjalistycznych  
dla tego typu stref opracowaniach.

Do rejestru zabytków wpisane zostały również zabytki ruchome.

#### Wykaz zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków

L.p.	Miejscowość	Miejsce przechowywania	Rodzaj obiektu	Nr rejestru	Data wpisu
1.	Barnimie	kościół NSPJ	Zespół wyposażenia świątyni, w tym: ołtarz i ambona	10	1956-03-08
2.	Brzeziny	Kościół Nawiedzenia NMP	Dzwon	58	1958-06-18
3.	Dominikowo	kościół Wniebowzięcia NMP	Zespół wyposażenia świątyni, w tym: ołtarz i ambona	11 i 35	1956-08-12 ; 1994-05-17
4.	Drawno	kościół MB Nieustającej Pomocy	Zespół wyposażenia świątyni, w tym: ołtarz główny i ambona	36	1958-01-28

Źródło: Gminny program opieki nad zabytkami na lata 2010-2014 dla Gminy Drawno.

### 5.3. Obiekty będące w gminnej ewidencji zabytków

W gminie Drawno znajdują się obiekty zabytkowe wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Są to zabytki architektury i budownictwa, w tym zespoły i obiekty o lokalnych walorach historycznych.

W granicach gminy Drawno zewidencjonowano 31 historycznych cmentarzy, choć walory zabytkowe zachowało niewiele z nich, ponadto wyróżnić można wiele budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej, a także kościoły, pałace, dwory, folwarki, parki oraz zabudowania zagrodowe.



W załączniku A do niniejszego opracowania został zamieszczony pełny wykaz obiektów zabytkowych nieruchomości, ujętych w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków.

#### **5.4. Zabytki archeologiczne**

Zgodnie z art. 3 pkt. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 2187, ze zm.) zabytek archeologiczny, to zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów lub zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

W gminie Drawno występują stanowiska objęte wpisem do gminnej ewidencji stanowisk archeologicznych. Stanowisk archeologicznych jest 240. Na rysunkach wyznaczono stanowiska archeologiczne oraz strefę ochrony stanowisk archeologicznych.

#### **5.5. Dobra kultury współczesnej**

Pod pojęciem dobra kultury współczesnej należy rozumieć niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna. Wśród dóbr kultury współczesnej obszaru gminy Drawno, wyróżnić można m.in.:

- Lapidarium w Drawnie z „Kamieniem Pojednania”,
- Studnie artezyjskie.

#### **5.6. Krajobraz kulturowy – wnioski, rekomendacje, granice krajobrazów priorytetowych wynikające z audytu krajobrazowego**

Dla województwa zachodniopomorskiego nie został opracowany audyt krajobrazowy, w związku z powyższym nie ma określonych granic krajobrazów priorytetowych na terenie miasta i gminy Drawno. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego w celu ochrony i promocji krajobrazu kulturowego, cennego z uwagi na zachowane dziedzictwo kulturowe, a równocześnie atrakcyjnego pod względem walorów przyrodniczych, zaproponowano m.in. na terenie gminy Drawno utworzenie obszarów kulturowo-krajobrazowych (OKK): OKK 13 „Drawieński” i OKK 27 „Wał Pomorski”.

#### **5.7. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego**

Poddając ocenie stan dziedzictwa kulturowego gminy Drawno, który przybliżony został w punktach 5.1. – 5.6. oraz w oparciu o Gminny Program Opieki nad Zabytkami, należy stwierdzić, że gmina Drawno charakteryzuje się wybitnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi przesądzającymi o atrakcyjności turystycznej obszaru gminy. Obszar gminy w znacznej mierze położony jest w granicach najcenniejszych form ochrony przyrody oraz pozbawiony jest obiektów uciążliwych (np. przemysłowych), co pozytywnie może wpływać na stan zabytków. Znaczna część zabytków wymienionych w powyższych punktach zachowana jest w dobrym lub bardzo dobrym stanie. Dla utrzymania dobrego stanu dziedzictwa kulturowego gminy Drawno wskazane jest opracowywanie planów miejscowych dla obszarów wyróżniających się pod tym względem.

### **6. TURYSTYKA**

Z uwagi na położenie geograficzne, gmina i miasto Drawno posiada bardzo dobre warunki do uprawiania turystyki. Największym atutem są walory przyrodniczo-krajobrazowe: Drawieński Park Narodowy, liczne jeziora (Dubie Północne, Dubie Południowe, Dominikowo Wielkie, Trzebuń i inne), rzeka Drawa. Takie uwarunkowania spowodowały, że gmina Drawno to idealne miejsce dla osób lubiących aktywny wypoczynek, dla których wytyczono wiele szlaków pieszych, rowerowych, konnych i kajakowych. W związku z tym w pobliżu jezior funkcjonuje wiele campingów i pól namiotowych oraz wypożyczalni sprzętów wodnych. Jednocześnie dużym walorem turystycznym jest samo miasto Drawno, które wpłynęło na charakter przyrodniczo – architektoniczny gminy. Warte uwagi jest przede wszystkim



średniowieczne założenie urbanistyczne starego miasta zamykające się w ulicach: Kościuszki, Sienkiewicza, Szkolnej i Kolejowej oraz wydzielony plac przestrzeni publicznej w pobliżu Kościoła pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Na terenie miasta funkcjonuje wiele obiektów historycznych i kulturowych, zwiększających wartość turystyczną Drawna i są to m.in.: fragment murów obronnych, Plac Zgody, Kościół pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy, Ruiny zamku Wedłów czy Spichlerz.

Przez obszar gminy Drawno przebiega wiele szlaków turystycznych pozwalających zwiedzić miejscowości wiejskie gminy Drawno. Należą do nich:

#### Szlaki rowerowe

- 1) R1 Droga Radęcińska: Drawno-Zatom-Radęcin-Lipinka (długość całkowita 25,5km),
- 2) R2 Droga Głuska: Bogdanka-Głusko-Stare Osieczno (długość całkowita 18,5km),
- 3) R3 Droga Solna: Żółtino-Drawno-Zatom-Moczele-Stare Osieczno (długość całkowita 34,5km),
- 4) R7 Droga Marchijska: Brzeziny-Drawno-Kalisz Pomorski (długość całkowita 21,0km).

#### Szlaki piesze

- 1) P1 (czerwony) Stare Osieczno-Podszkle-Głusko: szlak stanowi dojście do położonego w głębi parku narodowego Głuska. Wiedzie wzdłuż rzeki Drawy i Płocicznej, (długość całkowita 6,3km),
- 2) P2 (czerwony) Głusko - Moczele – Zatom: szlak biegnie wzdłuż zachodniego brzegu Drawy, przez jedne z najatrakcyjniejszych partii leśnych Puszczy Drawskiej, (długość całkowita 16,1km),
- 3) P3 (czerwony) Zatom - Barnimie – Drawno: szlak wiedzie wzdłuż Drawy, przez wspaniałe lasy. Na trasie piękne widoki nadrzeczne, a także ciekawe zabytki w Barnimiu i Drawnie, (długość całkowita 14,3km),
- 4) P6 (zielony) Zatom - Jaźwiny - Nowa Korytnica: szlak wiedzie początkowo krótki odcinek w leśno - polnym krajobrazie otoczenia doliny Drawy, a następnie wzdłuż jej dopływu Korytnicy, przez zwarte las (długość całkowita 16,7km),
- 5) P8 (niebieski) Nowa Korytnica - Dominikowo – Drawno: szlak prowadzi wzdłuż rynny malowniczych, śródleśnych jezior Dominikowskich. Na trasie spotkamy wspaniałe widoki nadjeziorne i godny obejrzenia kościół w Dominikowie, (długość całkowita 18,8km),
- 6) P9 (niebieski) Drawno - Roścín – Prostynia: szlak wiedzie wzdłuż doliny Drawy, płynącej tu wśród rozległych łąk, na obrzeżu pofałdowanego terenu leśnego, (długość całkowita 14,4km),
- 7) P10 (żółty) Dookoła jezior drawieńskich: szlak okrężny w kształcie ósemki, prowadzący wokół jezior nad którymi leży Drawno: Rudno od pn.- wsch. i Dubie od pd.- zach., (długość całkowita 13,8km).

#### Szlaki konne

- 1) Turystyczny szlak konny „Drawno – Roścín”: szlak konny „Drawno - Roścín” przebiega w północnej części gminy Drawno i wiedzie przez bardzo atrakcyjne i urozmaicone kompleksy leśne, wzdłuż brzegów rzeki Drawy, dwukrotnie przekraczając jej nurt (długość całkowita 13,5km).

#### Szlaki kajakowe

Na terenie gminy Drawno spływy kajakowe organizowane są na rzekach Drawa oraz Korytnica. Na Drawie (szlak im. Jana Pawła II) wyznaczonych jest 7 odcinków o łącznej długości 51,2km. Rzeka Drawa ma bardzo zróżnicowany charakter. Od Prostyni do Drawna nizinna i spokojna, poniżej Drawnika staje się bystrą, trudną i miejscami głęboką rzeką stawiając kajakarzom wysokie wymagania. Na śródleśnych odcinkach liczne zwalone drzewa, z reguły jednak dające się ominąć. Obecnie na odcinku Drawno - Krzyż turystyka kajakowa ma charakter masowy, odcinek powyżej Drawna jest nieco mniej uczęszczany.

Na Korytnicy wyznaczona jest jedna trasa kajakowa o długości 29,0km. Korytnica, to rzeka bardzo malownicza, choć mało znana, położona w lesie, stanowiąca interesującą alternatywę dla spływu Drawą. Szlak z reguły bezludny, łatwy i bezpieczny, ale nieco uciążliwy.

## **7. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW**

### **7.1. Rynek pracy**

Charakterystykę rynku pracy na terenie gminy Drawno obrazuje poniższa tabela.



## Rynek pracy gminy Drawno w latach 2006-2017 – stan na koniec grudnia

lata:	pracujący			bezrobotni zarejestrowani			udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]		
	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem
2006	298	285	583	217	304	521	12,1	19,0	15,3
2007	291	302	593	192	276	468	10,6	17,1	13,6
2008	276	287	563	180	195	375	9,7	11,9	10,7
2009	266	284	550	259	262	521	14,0	16,0	14,9
2010	284	21	575	216	234	450	11,2	14,5	12,7
2011	312	304	616	189	258	447	9,7	16,3	12,6
2012	278	292	570	219	283	502	11,2	18,2	14,3
2013	318	292	610	232	276	508	11,9	18,0	14,6
2014	312	330	642	205	217	422	10,7	14,4	12,3
2015	345	355	700	168	215	383	8,8	14,5	11,3
2016	318	341	659	150	218	368	8,0	14,8	11,0
2017	-	-	-	140	196	336	-	-	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Gmina Drawno charakteryzuje się średnim poziomem bezrobocia. Największy udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, zgodnie z powyższą tabelą, nastąpił w latach 2006-2007, 2009-2010 i 2012-2014. Następnie od roku 2013 zauważalny jest znaczny spadek, który doprowadza w roku 2016 do osiągnięcia wartości 8,0%.

## 7.2. Mieszkalnictwo

Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Drawno w latach 2006-2016 zostały przedstawione w poniższej tabeli.

## Zasoby mieszkaniowe gminy Drawno w latach 2006-2016

Lata	liczba mieszkań		liczba izb	powierzchnia użytkowa mieszkań (m <sup>2</sup> )	
	ogółem	własność gminy	ogółem	ogółem	własność gminy
2006	1798	b.d.	6668	116 237	b.d.
2007	1801	b.d.	6680	116 507	b.d.
2008	1804	b.d.	6705	117 116	b.d.
2009	1809	111	6729	117 879	4 899
2010	1834	b.d.	7004	123 786	b.d.
2011	1838	b.d.	7024	124 480	b.d.
2012	1841	b.d.	7042	125 012	b.d.
2013	1844	99	7063	125 556	4 467
2014	1850	b.d.	7095	126 381	b.d.
2015	1852	98	7103	126 542	4 420
2016	1856	98	7123	127 073	4 420

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

## Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w gminie Drawno na 1 osobę

Lata	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Pow. [m <sup>2</sup> ]	21,8	21,9	22,0	22,1	23,1	23,4	23,6	24,0	24,2	24,4	24,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W latach 2006 - 2016 widoczny jest systematyczny wzrost liczby mieszkań oraz powierzchni mieszkań. Pod względem własnościowym, mieszkania użytkowane w 2009 r. należą w 93,9% do osób prywatnych. W roku 2016 wartość ta wynosiła już 94,7%.



### 7.3. Oświata i wychowanie

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Drawno, w 2018 r. na terenie gminy Drawno funkcjonuje jedna Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Drawnie z oddziałami gimnazjalnymi oraz jedno przedszkole. Do w/w szkoły uczęszcza 378 dzieci, natomiast do przedszkola 110 dzieci.

### 7.4. Usługi zdrowia

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy Drawno funkcjonują następujące przychodnie oraz poradnie:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Esculap”.
- Ambulatorium
- Gabinet/Poradnia stomatologiczna „Niko-Dent”

Wszystkie wymienione placówki zlokalizowane są w miejscowości Drawno, co jest podyktowane jego dominującą rolą jako centralnego ośrodka usługowego. Na obszarze gminy Drawno funkcjonują obecnie 3 apteki.

### 7.5. Sport

W zakresie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy Drawno funkcjonują przede wszystkim boiska sportowe oraz place zabaw. Na obszarze gminy Drawno działalność prowadzą dwa kluby sportowe. Nazwy organizacji sportowych wraz z ich lokalizacją a także obiekty, którymi dysponują, obrazuje poniższa tabela:

#### Wykaz organizacji sportowych oraz obiektów sportowych

L.p.	Organizacja sportowa /Stowarzyszenie	Obiekt sportowy	Adres, lokalizacja
1.	MKS „Drawa” Drawno	Stadion MKS „Drawa” Drawno	ul. Choszczeńska 85A, 73-220 Drawno
2.	LKS „Świt” Branimie	Stadion LKS „Świt” Branimie	Branimie 83 73-220 Drawno
3.	-	„Orlik”	ul. Żeromskiego 73-220 Drawno
4.	-	Sala sportowa przy SP w Drawnie	ul. Szkolna 25 73-220 Drawno

Źródło: Urząd Gminy w Drawnie

Ponadto, na terenie gminy Drawno funkcjonuje Miejsko-Gminne Koło Polskiego Związku Wędkarskiego.

### 7.6. Kultura

Na terenie gminy Drawno w zakresie kultury funkcjonuje Drawieński Ośrodek Kultury z siedzibą przy ul. Szpitalnej 2 w Drawnie. Celem ośrodka jest integracja środowiska, upowszechnianie różnorodnych form działalności kulturalnej, umożliwianie kulturalnego spędzania czasu mieszkańcom gminy. Drawieński Ośrodek Kultury dysponuje salą widowiskowo-kinową „Wedel”. Ośrodek jest organizatorem szeregu imprez i warsztatów, część odbywa się cyklicznie. Jednocześnie ośrodek oferuje mieszkańcom wiele wydarzeń, umożliwiających realizację własnych zainteresowań, pasji, a także uczestniczenia w różnego rodzaju formach aktywności kulturalnej i artystycznej.

Przy Drawieńskim Ośrodku Kultury w Drawnie funkcjonuje Drawieński Uniwersytet Trzeciego Wieku, który powstał w 2011 r. Jego działalność skierowana jest do osób starszych i ma za zadanie aktywizację intelektualną, kulturalną, społeczną i fizyczną seniorów.

Na terenie Drawna działalność prowadzi także Biblioteka Publiczna w Drawnie oraz jej filia w miejscowości Branimie. Oprócz udostępniania książek, biblioteka prowadzi również inne formy rozpowszechniania wiedzy i kultury, organizuje bowiem wystawy okolicznościowe, spotkania autorskie, konkursy i zabawy dla dzieci.

Ponadto w Drawnie utworzono Muzeum w Spichlerzu w Drawnie – Galeria Pamiątek Ziemi Drawieńskiej. Muzeum działa w ramach Centrum Informacji Turystycznej „Spichlerz” zlokalizowanym w Drawnie





w budynku dawnego spichlerza, który przeszedł rewitalizację w latach 2006-2007. Wśród zbiorów muzeum można znaleźć: stare fotografie, pocztówki, listy kupieckie, sprzęt codziennego użytku, narzędzia rolnicze, militaria, a także średniowieczną ceramikę.

### 7.7. Baza noclegowa

Baza noclegowa gminy Drawno jest dość rozbudowana, z uwagi na turystyczny charakter gminy. Na obszarze gminy zlokalizowane jest 27 obiektów noclegowych. Znaczna ich część funkcjonuje jako agroturystyka. Oprócz kwater agroturystycznych turyści mają także do wyboru domki letniskowe i pola biwakowe. Obiekty hotelowe koncentrują się w mieście Drawno, ale także w miejscowościach: Dominikowo, Zatom, Barnimie. Szczegółowe informacje zawarte zostały w poniższej tabeli.

#### Baza noclegowa na terenie miasta i gminy Drawno

Lp.	Nazwisko i imię/nazwa	Adres
1.	Przyzagrodowe pole namiotowe, Adam Biegniewski	Barnimie 63
2.	Agroturystyka „Świetlik” Dorota Nowak	Barnimie 74
3.	Kwaterna Agroturystyczna Przemysław Nowak	Barnimie 74
4.	Przyzagrodowe pole namiotowe, Henryk Strzelecki	Barnimie 62
5.	Nadleśnictwo Drawno, Kwaterna Myśliwska	Borowiec
6.	Pole namiotowe Justyna Sodoma	Dominikowo, ul. Lipowa 44
7.	Kwaterna Agroturystyczna Małgorzata Świerczewska	Dominikowo, ul. Leśna Polana 64b
8.	Pole namiotowe „Grażyna”	Drawno, ul Kolejowa 22
9.	Pole namiotowe Bartosz Górski	Drawno, ul. Kolejowa 6d/3
10.	Gospodarstwo agroturystyczne „Cichy zakątek”	kol. Kawczyn 1
11.	Pensjonat ALIBI	Drawno, ul. Szkolna 9
12.	Drawnik nad Drawą	Drawnik 2
13.	Gospodarstwo agroturystyczne „Kardasówka”	kol. Przysiekiercze 2
14.	Domki letniskowe, usługi transportowo-kajakowe FUH „Plusk”	Drawno, ul. Energetyków 14b
15.	Kwaterna turystyczna Janusz Matyjasek	Drawno, ul. Piaskowa 10
16.	Usługi turystyczna Stanisława i Lucjan Nowak	Drawno, ul. Kwiatowa 9
17.	Domki campingowe, karawaning, namioty PTTK Stanica wodna	Drawno, ul. Kolejowa 9



Lp.	Nazwisko i imię/nazwa	Adres
18.	Gospodarstwo agroturystyczne Bożena Radek	kol. Kępa 1
19.	Pole namiotowe Jan Węgrowski	kol. Przysiekiercze 1
20.	Agroturystyka „Pałacyk nad Drawą”	Podegrodzie 2
21.	Obiekt noclegowo-turystyczny Marta Domagała	Rościn 5
22.	Kwaterna agroturystyczna „Binduga”	Zatom 46
23.	Samodzielny domek letniskowy „Pod lasem”	Zatom 33
24.	Kwatery agroturystyczne „Gościniec”	Zatom 11
25.	Kwatery agroturystyczne Mateusz Domagała	Zatom 40a
26.	Kwaterna agroturystyczna „Pod kasztanami”	Zatom 36
27.	Agroturystyka „Pyrlandia”	Zatom 30a

Źródło: Urząd Miejski w Drawnie

## 7.8. Inne usługi

Usługi handlu na terenie gminy Drawno skupiają się w szczególności na terenie miasta Drawno i tam też występują sklepy specjalistyczne oraz sklepy sieci dyskontowych. Ponadto zlokalizowana jest tam placówka bankowa oraz urząd pocztowy. Wśród pozostałych usług wyróżnić można usługi naprawczo-remontowe, transportowe, z zakresu nieruchomości, rachunkowości czy ubezpieczeń.

Pojedyncze obiekty gastronomiczne (restauracje, bary, pizzerie) zlokalizowane są na terenie miasta Drawno oraz turystycznie rozwiniętych miejscowości.

Na terenie gminy Drawno zlokalizowanych jest kilka parafii rzymsko-katolickich i kościołów podlegających tym parafiom:

- Parafia w Brzezinach:
  - Kościół parafialny pw. Nawiedzenia NMP
  - Kościół w Dominikowie pw. Wniebowzięcia NMP
  - Kościół w Zatomie pw. Najświętszej Marii Panny Matki Kościoła
  - Kościół w Konotopie
  - Kościół w Niemieńsku
- Parafia w Barnimie:
  - Kościół parafialny w Brzezinach pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa
  - Kościół w Kiełpinie pw. Św. Huberta
- Parafia w Drawnie:
  - Kościół parafialny w Drawnie pw. Maki Boskiej Nieustającej Pomocy
  - Kościół w Święciechowie pw. Matki Boskiej Częstochowskiej
  - Kościół w Żółwinie pw. Św. Antoniego Padewskiego
  - Kaplica w Chomętowie pw. Dobrego Pasterza

oraz Parafia Polskiego Kościoła Starokatolickiego pw. Zesłania Ducha Świętego w Drawnie.

## 7.9. Działalność gospodarcza

Na terenie gminy Drawno z końcem 2017 r. było zarejestrowanych 387 podmiotów gospodarki, z czego 363 funkcjonowało w sektorze prywatnym. W tym czasie działała jedna spółka handlowa.



Spośród wszystkich sektorów gospodarki narodowej, najczęściej spotykaną formą działalności są przedsiębiorstwa należące do sekcji F, tj. budownictwo (20,8%). Do kolejnych najpowszechniejszych działalności należą: sekcja G, tj. z zakresu handlu hurtowego i detalicznego, napraw pojazdów samochodowych, w tym motocykli (20,1%), sekcja A, tj. rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (11,7%) oraz sekcja C, tj. przetwórstwo przemysłowe (10,6%).

#### Podmioty gospodarki narodowej\* w rejestrze REGON – stan w dniu 31.12.2017 r.

Gmina	Ogółem	Sektor		Z ogółem				
		publiczny	prywatny	Spółki handlowe		Spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego			
Drawno	387	23	363	1	0	5	24	264

\*bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne rolne

Dane: Bank Danych Lokalnych, GUS.

#### Osoby fizyczne\* prowadzące działalność gospodarczą według wybranych sekcji – stan w dniu 31.12.2017 r.

Gmina	Ogółem	W tym						
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawa pojazdów samochodowych	transport, gospodarka magazynowa	działalność profesjonalna naukowa i techniczna	pozostałe sekcje
Drawno	264	31	28	55	53	18	15	64

\*bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne rolne

Dane: Bank Danych Lokalnych, GUS.

### 7.10. Bezpieczeństwo ludności i jej mienia

W zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ludności i jej mienia właściwymi jednostkami są organy policji, straży pożarnej i pogotowia ratunkowego.

Na terenie gminy Drawno funkcjonuje Posterunek Policji przy ul. Kościuszki 9 podlegający Komendzie Powiatowej Policji w Choszcznie. W zakresie straży pożarnej gmina Drawno podlega Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Choszcznie. W Drawnie ma natomiast swoją siedzibę Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej należąca do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. Ponadto jednostkę OSP posiada również wieś Brzeziny.

Do potencjalnych zagrożeń na terenie gminy Drawno można zaliczyć m.in.:

- zagrożenia pożarowe (w tym zagrożenia kompleksów leśnych oraz wskutek wypalania traw),
- zagrożenia związane z występowaniem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- zagrożenia komunikacyjne – zagrożenia w transporcie drogowym i kolejowym (może dojść podczas transportu materiałów niebezpiecznych - w wyniku kolizji drogowej bądź kolejowej, a także wskutek rozszczelnienia cystern kolejowych lub autocystern),
- gromadzenie przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po nich,
- zagrożenia w transporcie rurociągowym i gospodarce paliwowej,
- załadunek, transport i rozładunek odpadów niebezpiecznych, a także magazynowanie,
- katastrofy, awarie i niekontrolowane przenikanie różnych substancji do środowiska naturalnego,
- zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne w wyniku klęsk żywiołowych (susze, huragany, intensywne opady),
- inne miejscowe zagrożenia.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 10 października 2013 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej



(Dz. U. z 9.12.2013r. poz. 1479) w zależności od określonej w nim ilości i rodzajów substancji niebezpiecznych zakłady przemysłowe możemy zakwalifikować do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Jednocześnie rozporządzenie to wchodzi w życie w dniu 15 lutego 2014 r. zmienia Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 58, poz. 535 oraz z 2006 r. Nr 30, poz. 208). Na terenie gminy Drawno nie znajdują się żadne zakłady zaklasyfikowane do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR), ani o zwiększonym ryzyku (ZZR). Niemniej jednak na terenie gminy zlokalizowane są pojedyncze zakłady, które mogą stanowić potencjalne źródło wystąpienia awarii przemysłowych.

Jednym z poważniejszych zagrożeń możliwych na terenie gminy Drawno jest zagrożenie wystąpienia powodzi, związane z występowaniem obszarów zagrożenia powodzią, w tym szczególnego zagrożenia powodzią. Działania w tym zakresie powinny być podejmowane na każdym z etapów, tj. przed, w trakcie i po powodzi. Dla ograniczenia negatywnych skutków powodzi należy stosować następujące strategie: trzymać powódź daleko od ludzi, trzymać ludzi daleko od powodzi, nauczyć się żyć z powodzią.

## 8. SYSTEM KOMUNIKACYJNY

### 8.1. Infrastruktura drogowa

W Gminie Drawno sieć drogowo-uliczną stanowią drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz drogi wewnętrzne. Powstały system komunikacji jest szkieletem dla rozwoju funkcjonalno-przestrzennego miasta, determinując z jednej strony jego rozwój jak i wprowadzając ograniczenia w zagospodarowaniu i zabudowie. Najważniejszy ruch transportowy rozkłada się na drogę krajową nr 10 oraz drogę wojewódzką nr 175, tworzące węzeł o znaczeniu ponadregionalnym. Droga krajowa nr 10 zapewnia połączenie ze Stargardem, a dalej ze Szczecinem w kierunku zachodnim oraz umożliwia połączenie z Wałczem, Piłą, aglomeracją bydgoską, a dalej z aglomeracją warszawską w kierunku wschodnim. DK 10 zlokalizowana jest w północnej części gminy i przebiega przez miejscowości Żółwino i Prostynia. Natomiast droga wojewódzka nr 175 przebiega w centralnej części gminy, w tym przez Drawno (ul. Choszczeńska, Kolejowa, Kaliska) łącząc Choszczno z Kaliszem Pomorskim. Na terenie gminy Drawno droga wojewódzka przebiega na odcinku ok. 16,5km. Na podstawowy system komunikacji gminy Drawno składają się:

#### Drogi krajowe:

Numer drogi	Nazwa drogi (odcinek drogi)
10	Szczecin – Stargard – Wałcz – Piła – Nakło nad Notecią – Bydgoszcz – (Solec Kujawski) – Toruń – Lipno – Sierpc – Drobin – Płońsk

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

#### Drogi wojewódzkie:

Numer drogi	Nazwa drogi (odcinek drogi)
175	Drawsko Pomorskie - Kalisz Pomorski - Choszczno

Źródło: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie

#### Drogi powiatowe:

Numer drogi	Nazwa drogi (odcinek drogi)
2222Z	Recz – Suliszewo – Kołki – Zieleniewo – Chłopowo – Krzęcin (droga zamiejska)
2226Z	Recz – Kiełpino – Brzeziny – Zieleniewo (droga zamiejska)
2223Z	Suliszewo – Korytowo – Brzeziny (droga zamiejska)
2233Z	Żółwino – Drawno (ul. Pomorska, Chomętowska) – Zatom – Granica powiatu (droga miejska)
2234Z	Drawno (ul. Słoneczna) – Konotop (skrzyżowanie) – (droga miejska)



Numer drogi	Nazwa drogi (odcinek drogi)
<b>2235Z</b>	Brzeziny – Wygon (droga zamiejska)
<b>2224Z</b>	Brzeziny – Barnimie – Dominikowo – Granica powiatu (droga zamiejska)
<b>2236Z</b>	Chomętowo – Dominikowo (droga zamiejska)
<b>2237Z</b>	Niemieńsko – Nowa Korytnica (droga zamiejska)
<b>2238Z</b>	Jaźwiny – Bogdanka (droga zamiejska)
<b>2243Z</b>	Bogdanka – Stare Osieczno (droga zamiejska)
<b>2244Z</b>	Drawno – Rościn (droga zamiejska)
<b>2245Z</b>	Drawno (ul. Polna) – Barnimie (droga miejska)

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg w Choszcznie

**Drogi gminne:**

Numer drogi/miejscowość	Odcinek drogi/nazwa ulicy
<b>11-09-001</b>	Dominikowo - Nowa Korytnica
<b>11-09-002</b>	Drawno - Zdanów (ul. Leśników)
<b>11-09-003</b>	Brzeziny – Podlesie
<b>11-09-004</b>	Podlesie – Gack
<b>11-09-005</b>	Barnimie – Niemieńsko
<b>11-09-006</b>	Barnimie – Zatom
<b>11-09-007</b>	Zdanów – Kraśnik
<b>11-09-008</b>	Święciechów – Rościn
<b>11-09-009</b>	Święciechów – Nętkowo
<b>11-09-010</b>	Święciechów – Kraśnik
<b>11-09-011</b>	Borowiec – Drawnik
<b>11-09-012</b>	Drawno - kol. Ostrożyce
<b>11-09-013</b>	Drawno - kol. Janków
<b>11-09-014</b>	Gack – Brzeziny
<b>11-09-015</b>	od mostu na rz. Korytnica w kier. Jelenie
<b>11-09-016</b>	droga woj. – Sieniawa
<b>Drawno</b>	Energetyków
<b>Drawno</b>	Jeziorna
<b>Drawno</b>	Konopnickiej
<b>Drawno</b>	Kościelna
<b>Drawno</b>	Kościuszki
<b>Drawno</b>	Krótką
<b>Drawno</b>	Kwiatowa
<b>Drawno</b>	Leśna
<b>Drawno</b>	Leśników
<b>Drawno</b>	Łąkowa
<b>Drawno</b>	Ogrodowa
<b>Drawno</b>	Piaskowa
<b>Drawno</b>	Poprzeczna
<b>Drawno</b>	Potokowa
<b>Drawno</b>	Sienkiewicza
<b>Drawno</b>	Stacja Kolejowa
<b>Drawno</b>	Szkolna
<b>Drawno</b>	Szpitalna
<b>Drawno</b>	Tylna
<b>Drawno</b>	Plac Wolności



<b>Drawno</b>	Plac Zgody
<b>Drawno</b>	Żeromskiego
<b>Drawno</b>	Saperów
<b>Drawno</b>	Zdrojowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Drawnie

Na obszarze gminy istnieją również drogi niezaliczone do żadnej z wymienionych kategorii. Są to drogi niepubliczne. Budowa, utrzymanie, finansowanie zadań i oznakowanie tych dróg należy do zarządcy terenu. Niektóre z tych dróg, jak również niektóre ulice w mieście Drawno mają ulepszoną nawierzchnię.

## 8.2. Infrastruktura kolejowa

Przez gminę i miasto Drawno przebiegają dwie nieczynne linie kolejowe nr 403 Piła Północ – Unikowo i nr 410 relacji Grotniki Drawskie – Choszczno. Obie linie w latach użytkowania pełniły charakter lokalny. Dla obu linii prowadzone są plany modernizacji. Odcinek linii kolejowej nr 410 w granicach gminy Drawno objęty jest zadaniem „Rewitalizacja linii kolejowej nr 410 oraz punktów ładunkowych na stacji Złoceniec”, zgodnie z listą projektów podstawowych Krajowego Programu Kolejowego do 2023 r.

## 8.3. Infrastruktura rowerowa

Szlaki pieszo-rowerowe przebiegające przez teren gminy Drawno o charakterze turystycznym zostały omówione w pkt. 6 Studium i są one połączone z najważniejszymi atrakcjami gminy.

Obecnie w gminie Drawno planowane są ścieżki rowerowe, zgodnie z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Drawno na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2022. Ścieżki będą również powstawać przy okazji budowy nowych dróg.

## 8.4. Infrastruktura lotnicza

Na obszarze gminy Drawno nie istnieje lotnisko ani lądowisko dla helikopterów.

## 9. SYSTEM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

### 9.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Drawno dysponuje 14 ujęciami wody zlokalizowanymi na terenie miejscowości: Drawno, Barnimie, Brzeziny, Dominikowo, Karpin, Kiełpino, Konotop, Niemieńsko, Podegrodzie, Sieniawa, Święciechów, Zatom, Zdanów, Żółwino. Sieć wodociągowa doprowadzona jest do wszystkich powyższych miejscowości oraz do Chomętowa. Według danych GUS na 2016 r., długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła 56,8 km, z czego 17,8 km na terenie miasta. Sieć ta zaopatruje blisko 90% mieszkańców gminy. Nowa zabudowa sukcesywnie przyłączana jest do sieci wodociągowej.

Za pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody, a także konserwację sieci wodociągowej i jej budowę odpowiada Komunalny Zakład Usługowo-Handlowy Sp. z o. o. w Drawnie.

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące ujęć wody zlokalizowanych na terenie gminy Drawno, a także ilość dostarczonej wody i ilość odbiorców w 2017 r. oraz długość sieci wodociągowej z podziałem na miejscowości.

#### Ujęcia wody (studnie) na terenie gminy Drawno

Miejscowość	głębokość [m]	wydajność [m <sup>3</sup> /h]
Drawno 1	68	2
Drawno 2	41,7	58
Drawno 3	45	33
Drawno 5	106	83
Drawno 6	94	84
Barnimie	31	20
Brzeziny 1	53	2



Brzeziny 2	52	2
Chomętowo 1	42	23
Chomętowo 2	50	58
Dominikowo 1	28	20
Dominikowo 2	37	20
Kiełpino	30	37
Konotop	50	58
Niemieńsko 1	30	46
Niemieńsko 2	36	46
Podegrodzie	23	10
Święciechów 1	14	42
Święciechów 2	67,7	34
Zatom	29	20

Dane: Urząd Miejski w Drawnie

**Ilość dostarczanej wody oraz ilość jej odbiorców w 2017 r.**

Miejscowość	Ilość wody [m <sup>3</sup> ]	Ilość odbiorców
Drawno	75 347	788
Barnimie	6 850	104
Brzeziny – Podlesie	13 845	107
Dominikowo	10 871	287
Kiełpino, Zdanów, Karpin	4 305	58
Konotop	1 980	40
Niemieńsko	5 411	50
Podegrodzie-Sieniawa	2 430	39
Święciechów	10 845	143
Zatom	4 822	80
Żółwino	835	25
Chomętowo	6 450	91

Dane: Komunalny Zakład Usługowo-Handlowy Sp. z o. o. w Drawnie.

**Długość sieci wodociągowej w gminie Drawno – stan w dniu 31.12.2017 r.**

Długość sieci wodociągowej [km]	2017
Drawno	18,2
Barnimie	4,0
Brzeziny	8,8
Dominikowo	9,6
Kiełpino	2,2
Konotop	2,8
Niemieńsko	0,8
Podegrodzie	0,4
Święciechów	8,5
Zatom	2,1
Żółwino	1,1

Dane: Komunalny Zakład Usługowo-Handlowy Sp. z o. o. w Drawnie.



## 9.2. Gospodarka ściekowa

Na terenie gminy Drawno znajduje się miejska oczyszczalnia ścieków w Drawnie wraz z siecią kanalizacyjną i systemem przepompowni oraz siecią kanalizacyjną ze Świąciechowa, kompleksu wojskowego, budynku Wiśniewo 4 i ośrodka PŻM oraz wiejskie oczyszczalnie ścieków wraz z siecią kanalizacyjną i systemem przepompowni w Zatomiu, Chomętowie i Niemieńsku. Wszystkie wymienione oczyszczalnie są mechaniczno-biologiczne. Z terenu pozostałych miejscowości ścieki bytowe gromadzone są w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, a następnie dowożone wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni lub odprowadzane są przy użyciu przydomowych oczyszczalni ścieków. Według danych GUS na 2016r., w gminie 63% ogółu ludności korzysta z sieci kanalizacyjnej, przy czym w mieście Drawno odsetek korzystających wynosi 84,7%, a dla obszaru wiejskiego wskaźnik ten wynosi 45,7%. Ponadto w latach 2010-2016, wg danych GUS, długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Drawno zwiększyła się o ponad 70% długości z 2010 r.

### Długość sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Drawno w latach 2010-2016

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Długość sieci kanalizacyjnej w gminie Drawno - miasto [km]	10,5	13,8	13,8	13,8	13,8	13,8	13,8
Długość sieci kanalizacyjnej w gminie Drawno – obszar wiejski [km]	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	15,8	15,8

Dane: Bank Danych Lokalnych, GUS.

### Ilość odprowadzonych ścieków systemami kanalizacji oraz ilość gospodarstw

Miejscowość	Ilość wody [m <sup>3</sup> ]	Ilość gospodarstw
Drawno	91 510	743
Chomętowo	6 156	90
Nemieńsko	8 380	59
Zatom	4 880	75

Dane: Komunalny Zakład Usługowo-Handlowy Sp. z o. o. w Drawnie.

Do kanalizacji deszczowej odprowadzane są wody opadowe i roztopowe z części utwardzonych dróg na obszarze gminy, której ujście stanowią istniejące strumienie i rowy. Problem stanowić może miejscami zagospodarowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych na działkach zabudowanych, zwłaszcza tam, gdzie panują złe warunki gruntowo-wodne, z tego względu ważne jest odpowiednie zagospodarowanie działek (odpowiednia powierzchnia biologicznie czynna terenu, niewielkie zbiorniki retencyjne).

## 9.3. Gospodarka odpadami

Zgodnie z ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadzono wzorowany na rozwiązaniach stosowanych w innych krajach Unii Europejskiej system gospodarowania odpadami komunalnymi. Zakłada on, że samorząd decydujący o wszystkich sprawach ważnych dla lokalnej społeczności odpowiada również za odebranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Dlatego ustawa zobowiązuje gminy do zorganizowania kompleksowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zgodnie z zapisami ustawy oraz miejscowymi uwarunkowaniami. Nowy system zaczął funkcjonować 1 lipca 2013 r.

Odbiorem odpadów komunalnych na terenie gminy Drawno oraz ich zagospodarowaniem zajmuje się firma EKO FIUK -ATF SP. Z O.O. SP. K. Odpady te odbierane są jako zmieszane lub zbierane selektywnie. Na terenie gminy nie funkcjonuje obecnie żadne składowisko odpadów. Segregacja, odzysk oraz unieszkodliwianie odebranych odpadów odbywa się poza granicami gminy Drawno. Składowiska odpadów, na które trafiają odpady z terenu gminy Drawno zlokalizowane są w Miejscowościach: Mirosławiec, Dalsze, gm. Mirosławiec oraz Grzmiąca, gm. Grzmiąca.

Na terenie gminy istnieje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), gdzie właściciele





nieruchomości w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mają możliwość oddania tzw. odpadów problemowych takich jak szkła okienne, meble, styropian, sprzęt elektryczny i elektroniczny, świetlówki, baterie, opony, przeterminowane leki i chemikalia, opakowania po farbach i lakierach, zużyte baterie i akumulatory, i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe. Ponadto dwa razy do roku, organizowany jest tzw. mobilny PSZOK, gdzie zużyty sprzęt elektroniczny odbierany jest z wyznaczonych miejsc, a odpady wielkogabarytowe – sprzed posesji.

#### 9.4. Elektroenergetyczna sieć przesyłowa

Na terenie gminy Drawno nie znajduje się elektroenergetyczna sieć przesyłowa.

#### 9.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy nie przebiega żadna sieć elektroenergetyczna wysokiego napięcia. Obszar gminy zasilany jest z sieci elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110kV relacji Stargard – Drawski Młyn poprzez Główne Punkty Zasilania (GPZ) zlokalizowane w Choszczynie, Krzęcinie i Dobiegniewie.

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się poprzez stacje transformatorowo-rozdzielcze 15kV oraz przez sieć SN-15 kV i NN-0,4 kV w sposób bezpośredni. Właścicielem sieci SN 15kV jest ENEA Operator Sp. z o. o. Sieć ta o długości ok. 130 km dostarcza energię elektryczną z w/w punktów GPZ, a następnie rozdzielana jest do 72 stacji transformatorowych SN/nn i dalej prowadzona jest sieciami 0,4kV o łącznej długości 72 km.

Gospodarstwa domowe oraz mniejsze podmioty gospodarcze obsługiwane są poprzez linie NN, natomiast większe przedsiębiorstwa za pośrednictwem linii SN.

Sieć rozdzielczą stanowią w dużej mierze napowietrzne linie elektroenergetyczne. Jedynie w obrębie miasta Drawno występują linie kablowe.

Dla terenów wzdłuż linii elektroenergetycznych obowiązują pasy technologiczne szerokości liczonej poziomo od skrajnego przewodu w obie strony, wyznaczone zgodnie z przepisami odrębnymi. W pasach tych obowiązują ograniczenia w użytkowaniu terenu.

#### 9.6. Gazowa sieć przesyłowa i zaopatrzenie w gaz

Przez obszar gminy Drawno przebiegają dwa gazociągi wysokiego ciśnienia: DN250 Piła – Stargard oraz DN200 Rzecz – Gorzów Wlkp.

Gmina Drawno zgazyfikowana jest w 22,83% przez Polską Spółkę Gazowniczą Sp. z o. o. Na terenie gminy Drawno zgazyfikowanych jest kilka miejscowości: Drawno, Chomętowo, Dominikowo I Gładysz. Dostawa paliwa gazowego do istniejących odbiorców jest niezagrażona, istniejąca sieć gazowa gwarantuje nieprzerwane dostawy paliwa gazowego. Miejscowości, które nie są objęte siecią gazową zaopatrywane są w gaz bezprzewodowy – butlowy. Wg danych GUS, w 2016 r. z sieci gazowej korzystało 1082 osób, co stanowi nieco ponad 20% mieszkańców gminy.

##### Długość sieci gazowej w gminie Drawno w latach 2010-2016

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Długość czynnej sieci przesyłowej [km]	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	25,7	25,3

Dane: Bank Danych Lokalnych, GUS.

#### 9.7. Rurociągi naftowe

Przez gminę nie przebiegają żadne rurociągi naftowe przesyłowe.

#### 9.8. Infrastruktura teletechniczna

Gmina Drawno wyposażona jest w łączność telekomunikacyjną oraz znajduje się w zasięgu stacji bazowych wszystkich operatorów telefonii bezprzewodowej.



Na terenie gminy zlokalizowanych jest siedem stacji bazowych telefonii komórkowej, tj. w Drawnie (3), Zółwinie (2), Nowej Korytnicy i w Prostyni.

W miarę potrzeb systematycznie rozwijać się będzie sieć telekomunikacji przewodowej i bezprzewodowej. Stacje telefonii komórkowej i inne instalacje radiokomunikacyjne mogą być lokalizowane przy uwzględnieniu przepisów odrębnych z uwzględnieniem ochrony przyrody i krajobrazu oraz ochrony przed negatywnym oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego na ludzi. Istniejąca sieć pozwala na rozwój dodatkowych usług telekomunikacyjnych oraz internetowych.

### 9.9. Energia odnawialna

Do źródeł energii odnawialnej należą:

- energia biomasy,
- promieniowanie słoneczne,
- energia wiatru,
- energia spadku wody,
- geotermia (ciepło z wnętrza ziemi).

Przy pomocy odpowiednich technologii energię ze źródeł odnawialnych przetwarza się w postaci najbardziej przydatnej dla człowieka - jako energię elektryczną i ciepłą. Niemniej jednak efektywność tych źródeł nie jest jednakowa i zależy od lokalnych warunków środowiska geograficznego.

Na terenie gminy Drawno nie zidentyfikowano żadnej z form energii odnawialnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2016r. poz. 961) odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane budynki mieszkalne albo budynki o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – od elektrowni wiatrowej – jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowy, wliczając elementy techniczne, w szczególności wzniesienie wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej). W związku z faktem, iż na terenie gminy Drawno oraz w gminach sąsiednich brak jest elektrowni wiatrowych, nie zaistniała potrzeba odrębnego analizowania odległości. Tym samym powyższy warunek jest spełniony.

## 10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO, PROGRAMÓW ZAWIERAJĄCYCH ZADANIA RZĄDOWE, SŁUŻĄCE REALIZACJI KRAJOWYCH CELÓW PUBLICZNYCH ORAZ Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, uchwalony przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr XLV/530/10 z dnia 19 października 2010 r., jest opracowaniem o charakterze regionalnym, stanowi integralny element szeroko pojętego planowania strategicznego w zakresie przestrzennej koordynacji działań, formułuje cele gospodarowania przestrzenią województwa i zasady jej kształtowania oraz określa kierunki polityki przestrzennej w długiej perspektywie.

W Planie województwa zachodniopomorskiego gmina Drawno pod względem struktury przestrzennej położona jest w strefie funkcjonalnej choszczeńsko – waleckiej z dominującą funkcją ochrony środowiska, leśną, turystyczną i słabszej rolniczo.

Z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego należy uwzględnić następujące zapisy:

1. w zakresie „Ochrony dziedzictwa kulturowego i krajobrazu”:

Kierunek: Ochrona i wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego

Zalecenia:

1) Uwzględnienie wskazanych obszarów kulturowo-krajobrazowych (OKK) w polityce przestrzennej jednostek samorządu terytorialnego: OKK13 „Drawieński”, OKK27 „Wał Pomorski”;



- 2) Ochrona walorów wskazanych obszarów kulturowo-krajobrazowych, w tym zachowanie ich charakterystycznych cech kulturowych i krajobrazowych w drodze łącznego stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków, krajobrazu i środowiska przyrodniczego;
- 3) Utrzymanie i eksponowanie otwarć krajobrazowych, punktów widokowych, miejsc ekspozycji wartościowych krajobrazów kulturowych i przyrodniczych;
- 4) Wykluczenie z lokalizacji inwestycji wielkokubaturowych, wieloprzestrzennych, dominant wysokościowych obszarów zapewniających ekspozycję sylwetek historycznych jednostek osadniczych oraz dominant krajobrazowych.

2. w zakresie „Rozbudowy infrastruktury transportowej”:

Kierunek: Wzmacnianie i kształtowanie systemu ponadregionalnych i transgranicznych powiązań drogowych województwa

Ustalenie:

Przebudowa drogi krajowej nr 10, dostosowanie do parametrów drogi ekspresowej, budowa obwodnic miejscowości położonych na jej przebiegu w klasie S.

3. w zakresie: „Rozbudowy infrastruktury technicznej, rozwoju odnawialnych źródeł energii i usług elektronicznych”:

Kierunek: Budowa i rozbudowa sieci gazowych

Zalecenie:

Budowa sieci dystrybucyjnej wysokiego ciśnienia (gazociągi i stacje gazowe) na obszarach deficytowych: gazociąg Stargard - Ręcz - Kalisz Pom. - Mirosławiec.

4. w zakresie: „Rozwoju infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa”

Ustalenie:

Uwzględnianie w dokumentach strategicznych i planistycznych samorządów terytorialnych rozmieszczenia i bezkolizyjnego funkcjonowania obszarów, obiektów i urządzeń infrastruktury służącej obronności i bezpieczeństwu państwa (tereny zamknięte wraz z ich strefami ochronnymi) przy uwzględnieniu wytycznych Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP, Strategii Obronności RP oraz Wizji Sił Zbrojnych RP do roku 2030 i przepisów odrębnych.

5. w zakresie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

Modernizacja regionalnej linii kolejowej 403 Piła Północ - Ulikowo.

6. Ponadto mapa Planu Zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego wskazuje:

- Drawieński Park Narodowy z otuliną,
- Obszary Chronionego Krajobrazu: „Dominikowo-Niemieńsko”, „Choszczno-Drawno”, „E
- Rzeką Korytnica” i „F Bierzwnik”;
- ponadregionalny korytarz ekologiczny Pojezierzy Południowopomorskich;
- regionalne korytarze ekologiczne.

na mocy uchwały nr XIX/257/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 30 października 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego prowadzone są obecnie prace nad projektem dokumentu. Niektóre zapisy Planu mogą ulec zmianie.

## **11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY, UWZGLĘDNIAJĄCYCH W SZCZEGÓLNOŚCI: ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKO I SPOŁECZNE, PROGNOZY DEMOGRAFICZNE, MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY ORAZ BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ**

Zasadniczym celem polityki przestrzennej w skali lokalnej jest tworzenie jak najlepszych warunków życia mieszkańców gminy, poprzez zapewnianie jej rozwoju, a także wzrost poziomu oferowanych usług. Położenie geograficzne gminy Drawno w układzie powiązań przyrodniczych pozwala na rozwój przede wszystkim mieszkalnictwa i usług - głównie turystyki, co wynika również z planu zagospodarowania



województwa zachodnio-pomorskiego. Niemniej jednak, kształtując przestrzeń gminy Drawno należy dążyć do zrównoważonego rozwoju, biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe tego regionu. W szczególności należy uwzględnić obszary i obiekty cenne przyrodniczo, w tym Drawieński Park Narodowy i obszary Natura 2000.

Analizując wszystkie potencjalne uwarunkowania tj.: zależności przestrzenne, środowiskowe, kulturowe, istniejącą infrastrukturę komunikacyjną i techniczną gminy Drawno, stwierdza się, że jest to obszar posiadający predyspozycje do dalszego rozwoju. Jednym ze stymulatorów rozwoju jest istniejący oraz planowany układ komunikacyjny – droga krajowa i wojewódzka. Realizacja nowych dróg, a także modernizacja tych już użytkowanych, może przyspieszyć rozwój sfery gospodarczej na obszarze gminy Drawno.

Obszar wiejski gminy Drawno charakteryzuje się rozproszeniem zabudowy. Zgodnie z przeprowadzonymi analizami i strategiami, stwierdza się, że istnieje tutaj zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy mieszkaniowej, głównie o charakterze zwartym, na terenach sąsiadujących z miastem Drawno. Ponadto z uwagi na największy atut gminy – możliwość dalszego rozwoju terenów turystycznych, stwierdzono deficyt terenów usług komercyjnych oraz, lecz w mniejszym stopniu, działalności produkcyjnej, magazynowej i logistycznej. Rozwój strefy usługowej, zarówno na terenach miejskich jak i wiejskich, powinien stanowić nieodzowny element przyrostu liczby mieszkańców i turystów.

W związku z powyższym w zakresie poprawy standardów życia mieszkańców gminy Drawno należy dążyć do:

- poprawy stanu technicznego dróg oraz budowy nowej infrastruktury drogowej,
- utwardzenia sieci dróg na rozproszonych terenach wiejskich,
- rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- zagospodarowania/retencjonowania wód opadowych i roztopowych,
- zwiększania ilości miejsc pracy,
- zapewnienia komfortu akustycznego i niwelowania hałasów komunikacyjnych, wynikających z przebiegu dróg krajowej i wojewódzkiej,
- poprawy dostępności usług społecznych i kształtowania przestrzeni publicznych.

Ponadto wykorzystując potencjał turystyczny gminy należy:

- rozbudowywać infrastrukturę sportową,
- rozwijać bazę rekreacyjną, w tym hotelową, na terenach atrakcyjnych turystycznie,
- rozbudować sieć dróg rowerowych, w połączeniu ze szlakami rowerowymi o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym,
- rozbudować liczbę parkingów leśnych i obiektów turystyki leśnej.

W zakresie ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych gminy Drawno należy:

- dążyć do ochrony obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków poprzez przekształcenie ich funkcji,
- odpowiednio kształtować zagospodarowanie na obszarach objętych formami ochrony przyrody, w szczególności położonych w Drawieńskim Parku Narodowym i obszarach Natura 2000.
- ograniczyć wycinkę lasów.

#### **11.1. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających w szczególności analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne**

Gmina Drawno zdecydowanie wykazuje tendencje do podnoszenia warunków życia mieszkańców oraz poprawy jakości przestrzeni gminy. Mając na uwadze możliwości finansowe, gmina planuje sukcesywnie inwestować w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, tworzenie nowych miejsc rekreacyjno-sportowych oraz zapewnienie potrzeb edukacyjnych, wychowawczych i opieki zdrowotnej w miarę rozwoju gminy i przyrostu liczby mieszkańców. Gmina Drawno nastawiona jest na jakość, pod każdym względem. Ograniczeniami w szybkim rozwoju są wyłącznie względy ekonomiczne i finansowe.



### **11.2. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego**

Analizując strukturę liczby ludności ostatniego dwudziestolecia na przełomie XX/XXI wieku można zauważyć ogólny odpływ ludności z gminy Drawno, który jest jednak nierównomierny. Analiza wahań przyrostu naturalnego, obrazuje prawdopodobieństwo wzrostu liczby ludności w latach kolejnych, jako następstwo spadku wskaźnika w latach ubiegłych.

Przyrost mieszkańców jest mocno uzależniony od sytuacji gospodarczej kraju i co za tym idzie, sytuacji ekonomicznej Polaków. Zmieniająca się polityka państwa i zdolność kredytowa wynikająca ze zmian systemowych oraz rosnąca obawa ludzi, czy inne uwarunkowania ekonomiczne, nie wpływają korzystnie na przyrost naturalny.

Nie można jednak pominąć potencjału gminy Drawno jakim jest położenie w terenie cennym przyrodniczo, jednocześnie przy dobrej dostępności komunikacyjnej: drogowej i kolejowej. Niewątpliwie są to atuty gminy, które przy odpowiednim nakładzie na infrastrukturę drogową i techniczną, mogą przyczynić się zarówno do odwrócenia tendencji spadkowej liczby mieszkańców ostatnich kilku lat jak i powstawania większej ilości budynków mieszkalnych czy letniskowych. Tym samym atrakcyjność oraz konkurencyjność gminy Drawno jako miejsca do zamieszkania ma szansę wzrosnąć. Należy zauważyć, że zatrzymanie spadku liczby ludności jest celem rozwojowej polityki samorządu gminy.

Dodatni ruch budowlany, odnotowany na terenie gminy Drawno, obrazuje rosnące zainteresowanie ludzi mieszkaniem w domu wolno stojącym jednorodzinny. Warunki i jakość zamieszkania, mieszkańców gminy stale się poprawiają, wzrasta liczba izb w mieszkaniach, powierzchnia użytkowa mieszkań, a także przeciętna powierzchnia jednego mieszkania.

Zauważano również coroczne zwiększenie się ilości nowych budynków mieszkalnych na terenie gminy, co świadczy, iż nowe tereny inwestycyjne są co roku uruchamiane mimo małego czy ujemnego przyrostu naturalnego.

Biorąc pod uwagę wszystkie możliwe czynniki, na potrzeby przeprowadzanej symulacji przyjęto, że w ciągu najbliższych kilku lat liczba ludności będzie spadać, jednak w latach kolejnych, zgodnie z polityką gminy, będzie sukcesywnie wzrastać. Na potrzeby przeprowadzanej symulacji przyjęto realny, stosunkowo niski wzrost liczby ludności, tj. dla najbliższych 10 lat łącznie ok. 10 mieszkańców, na następnie 20, 30 lat na poziomie 5 mieszkańców rocznie.

W związku z prognozowanym wzrostem liczby ludności, przewiduje się, zgodnie z dokonanymi analizami, że na przestrzeni najbliższych 30 lat, zwiększy się zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Uwzględniając niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania na nową zabudowę w stosunku do wyników analiz, powierzchnie te mogą wynieść odpowiednio 7 150m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej oraz 4 290m<sup>2</sup> łącznie powierzchni usługowej i produkcyjnej.

### **11.3. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających w szczególności możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy**

Po przeanalizowaniu obecnego zainwestowania gminy Drawno oraz zapoznaniu się z istniejącymi i projektowanymi sieciami infrastruktury technicznej i komunikacyjnej można stwierdzić, że gmina jest w pełni przygotowana na dalszy sukcesywny, spokojny rozwój oraz do dalszego uruchamiania nowych terenów pod zabudowę. Istniejąca infrastruktura społeczna tj. oświata, usługi zdrowia itd. jest wystarczająca dla obecnego zainwestowania gminy. W miarę planowania dalszego rozwoju gminy Drawno należy w kierunkach wyznaczyć możliwości rozbudowy infrastruktury społecznej, ale również komunikacyjnej i technicznej w ramach rosnących potrzeb mieszkańców. Zapotrzebowanie na nową infrastrukturę należy uzależniać od rosnących potrzeb mieszkańców.

Jeśli rozwój infrastruktury będzie sukcesywny i rozłożony na kolejne 30 lat gmina z pewnością będzie mogła sfinansować jej realizację.



#### **11.4. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy uwzględniających w szczególności bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę**

Do opracowywanego bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę (załącznik nr 3) sporządzono planszę przedstawiającą obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę wynikające z obowiązujących dokumentów planistycznych.

Na załączniku widać, że wyznaczony obszar przedstawia głównie zwarte jednostki osadnicze, jednakże pokazane są też istniejące tereny zagospodarowane oraz tereny, na których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Prognozy demograficzne na najbliższe 30 lat, uwzględniające niepewność procesów rozwojowych, pokazały, że w gminie Drawno może przybyć ok. 110 mieszkańców, co przekłada się na zapotrzebowanie na poziomie ok. 7 150 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej nowych mieszkań. Rezerwy terenowe, odzwierciedlone w istniejącej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej są wystarczające na takie zapotrzebowanie. W związku z tym nie ma przesłanek, aby wyznaczać nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową, usługową, czy produkcyjną, poza obszarem zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej.



### III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

#### 1. CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY

Studium ustala kontynuację dotychczasowych wiodących funkcji miasta i gminy Drawno, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Główne cele polityki przestrzennej Studium nawiązują do obowiązującego na terenie gminy „Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Drawno na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2022” oraz są zgodne z zawartymi w nim postulatami. Plan jest narzędziem wspierającym zarządzanie długofalowymi procesami inwestycyjnymi na poziomie samorządu. Jednocześnie realizuje strategię społeczno-gospodarczą, wskazując ponadto cele i kierunki zaangażowania środków z funduszy strukturalnych, krajowych i własnych gminy. Kluczową część planu stanowi zestawienie najważniejszych zadań inwestycyjnych dla Gminy Drawno w okresie lat 2016-2020 z perspektywą do roku 2022 wraz z szacunkowymi kosztami przedsięwzięć. Oczekiwane efekty Planu Rozwoju Lokalnego to:

1. Poprawa jakości, a także zwiększenie ilości dróg gminnych poprzez ich modernizację i budowę.
2. Rozwój infrastruktury komunalnej .
3. Poprawa jakości infrastruktury technicznej gminy Drawno, w tym kwestii związanych z infrastrukturą oświetleniową – chodnikową.
4. Poprawa jakości infrastruktury turystycznej i rekreacyjno – wypoczynkowej.
5. Rozwój infrastruktury sportowej poprzez budowę nowych obiektów sportowych.
6. Rozwój infrastruktury kulturalnej poprzez budowę nowych obiektów infrastruktury kulturalnej gminy Drawno.
7. Podniesienie funkcjonowania i jakości oświaty gminy Drawno poprzez doposażenie i rozwój gminnej bazy oświatowej.
8. Wzrost aktywności sportowej mieszkańców na skutek budowy i rozwoju lokalnej bazy sportowo – rekreacyjnej.
9. Poprawa jakości zdrowia mieszkańców w związku z rozwojem i modernizacją gospodarki wodno – kanalizacyjnej.
10. Zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę.
11. Wzrost bezpieczeństwa publicznego.

Ponadto rozwój przestrzenny gminy Drawno wskazany w Studium, w swych głównych założeniach jest kontynuacją oraz rozwinięciem kierunków przyjętych w poprzednim dokumencie, tj.: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gmina Drawno zatwierdzonym uchwałą nr IV/28/98 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 30 maja 2017r., przy dostosowaniu do obecnie obowiązujących przepisów i standardów w planowaniu przestrzennym. Studium dotyczy przede wszystkim rozwoju jakościowego - podniesienie standardów (funkcjonowanie gminy, jakość życia, jakość przestrzeni publicznych), a także rozwoju przestrzennego, zgodnie z potrzebami gminy, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad ładu przestrzennego.

Kierunki określone w niniejszym Studium, wraz z zadaniami określonymi w Strategii, mają na celu w sposób kompatybilny zagwarantować zrównoważony rozwój gminy, prowadzący do poprawy jakości życia mieszkańców, przy maksymalnym wykorzystaniu gospodarki oraz poszanowaniu środowiska naturalnego. Aby uzyskać zakładany efekt, wymagana jest stopniowa realizacja wszystkich wskazanych założeń, przy czym możliwe to będzie tylko wówczas, gdy wdrażanie działań będzie odbywać się w sposób skoordynowany, przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych narzędzi, w tym głównie finansowych.



## **2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY DRAWNO ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO ORAZ KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY (UWZGLĘDNIAJĄC BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ, O KTÓRYM MOWA W UST. 1 PKT 7 LIT. D USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM)**

### **2.1. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy**

Dalszy rozwój gminy Drawno jest zdeterminowany i jednocześnie ograniczony przez naturalne bariery takie, jak wyznaczone na jej terenie formy ochrony przyrody: Drawieński Park Narodowy i jego otulina, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, rezerwat oraz otoczenie kompleksami leśnymi. Ponadto na sposób zagospodarowania i możliwości rozwoju wpływa strefa ochronna od kompleksu wojskowego Drawno. Możliwości rozwojowe gminy Drawno ze względu na powyższe są z jednej strony przestrzennie bardzo ograniczone. Z drugiej strony gmina posiada ponadprzeciętne walory przyrodnicze. W związku z powyższym w Studium przede wszystkim, uwzględniając wszystkie uwarunkowania, dąży się do zapewnienia kontynuacji obecnego układu przestrzennego miasta oraz zachowania charakteru układów ruralistycznych wsi poprzez jednoznaczne zapisy i ograniczenia mające na celu uniemożliwienie wprowadzania zabudowy substandardowej, nie wpisującej się w przestrzeń gminy Drawno. Jednocześnie Studium umożliwi rozwój turystyki w oparciu o walory przyrodnicze tego rejonu.

Kierunki polityki przestrzennej zawarte w Studium, są merytorycznym punktem wyjściowym zawierającym wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji administracyjnych, przez co założenia niniejszego dokumentu traktuje się jako ustalenia mające zapewnić prawidłowy i planowany rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta i gminy Drawno, ochrony interesów publicznych, przy jednoczesnym zwiększeniu efektywności postępowań administracyjnych w tej sferze.

Studium wspiera w gminie Drawno przede wszystkim rozwój mieszkalnictwa jednorodzinnego, które jest najlepszą formą osadniczą, odpowiadającą charakterowi gminy oraz usług turystyki i wypoczynku oraz sportu i rekreacji, które mogą stymulować rozwój gminy i jej zagospodarowanie. Jednocześnie zabezpiecza ochronę cennych przyrodniczo terenów. Funkcjami uzupełniającymi są przede wszystkim: nieuciążliwe usługi towarzyszące zabudowie mieszkaniowej oraz w dużo mniejszym stopniu istniejące tereny zabudowy produkcyjnej i magazynowej. Studium nie przewiduje wprowadzania nowych terenów o takiej funkcji, jako nieprzystającej do przyrodniczego charakteru gminy.

Aktualizacja dokumentu Studium dotyczy w szczególności:

- zmian w kierunkach przeznaczenia terenów wynikających z dotychczasowego zagospodarowania (wydane decyzje o warunkach zabudowy, pozwolenia itd.),
- zmian związanych z układem komunikacyjnym – uwzględnienie projektowanej drogi krajowej nr 10 jako drogi ekspresowej,
- uwzględnienie obecnie obowiązującego zasięgu strefy ochronnej od kompleksu wojskowego K-1219 Drawno,
- uwzględnienie przebiegu przesyłowej sieci gazowej wysokiego ciśnienia,
- zmian w kierunkach wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście i gminie Drawno, procesów przekształceń demograficznych oraz inwestycyjnych,
- zmian jakościowych związanych z kierunkami przekształceń funkcjonalno – przestrzennych terenów już zainwestowanych,
- zmian w parametrach zabudowy i zagospodarowania terenów, uwzględniając ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych m.in. w zakresie obszarów mających szczególne walory przyrodnicze, ochrony zabytków i stanowisk archeologicznych,
- uwzględnienia zmian wynikających z przepisów odrębnych (m. in. ochrona zabytków, ochrona przyrody),





- uwzględnienia zdiagnozowanych innych uwarunkowań i rozwiązań przestrzennych, w tym utrzymanie ochrony obszarów o największych wartościach przyrodniczo – krajobrazowych i dużym potencjale biologicznym, chronione na mocy Ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 poz. 142, tekst jednolity, ze zm.),
- uwzględnienia zadań wynikających m.in. ze Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Drawno (2016-2020 z perspektywą do 2022r.) oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego z uwagi na konieczność wprowadzenia spójności ustaleń Studium z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu.

## **2.2. Ustalenia funkcjonalno-przestrzenne dla poszczególnych terenów, w tym wyłączonych z zabudowy, oraz wskaźniki dotyczące użytkowania i zagospodarowania terenów**

W celu tworzenia warunków dla zrównoważonego rozwoju gminy oraz wykrystalizowania ośrodków zabudowy, wydzielono w Studium trzy podstawowe kategorie terenów o odmiennych kierunkach przeznaczenia i zasadach zagospodarowania, różniące się potencjałem urbanistycznym:

- tereny przeznaczone pod zabudowę,
- tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania,
- tereny wyłączone z zabudowy.

Dla każdej z kategorii terenów określono w Studium rodzaje kierunków przeznaczenia z ustaleniami dotyczącymi funkcji wiodących, uzupełniających i główne zasady zagospodarowania, przy czym dla terenów wyłączonych z zabudowy, ze względu na ich charakter, określono zakazy i dopuszczenia obowiązujące w ich zagospodarowaniu.

### OGÓLNE ZASADY:

1. Należy kształtując przeznaczenie terenów oraz parametry zabudowy w poszczególnych miejscowościach brać pod uwagę ich indywidualny charakter oraz miejsce w strukturze osadniczej, a także wszelkie walory zabytkowe decydujące o krajobrazie kulturowym, jak historyczne układy z zespołami zabudowy oraz wszystkie zabytki wpisane do rejestru zabytków bądź do gminnej ewidencji zabytków (ujęte w załączniku A do niniejszego opracowania):

#### 1) Ośrodek gminny

- Drawno – centralny ośrodek gminy, polifunkcyjny - siedziba władz samorządowych oraz koncentracji funkcji administracyjnych, oświatowych, kulturalnych, zdrowia, usług sportu i rekreacji, obiektów sakralnych, bankowych, gastronomicznych, biurowych; w oparciu o uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe także miejsce zwiększonej ilości obiektów noclegowych i służących obsłudze turystyki, w tym turystyki kwalifikowanej – spływy kajakowe; siedziba Drawieńskiego Parku Narodowego oraz lokalizacji kompleksu wojskowego; miasto z zachowanym układem urbanistycznych Starego Miasta, znajdującym się pod ochroną konserwatorską; ze zróżnicowaną zabudową, także o charakterze substandardowym przewidzianym do przekształceń funkcjonalno – przestrzennych; z wykształconymi przestrzeniami publicznymi i zielenią urządzoną.

2) Ośrodki podstawowe – wsie skupiające funkcje podstawowe, zaspokajające podstawowe potrzeby ich mieszkańców, siedziba sołectwa (sklep, biblioteka lub świetlica wiejska, kościół/kaplica, gastronomia, boisko i plac zabaw, przedszkole, remiza strażacka), jednocześnie pełnią funkcje turystyczne

- Brzeziny – wieś o układzie owalnicowym, z założeniem pałacowo - parkowym (dom opieki społecznej), występuje zarówno zabudowa stara skoncentrowana wzdłuż głównej drogi oraz nowe budynki, powstające również w dalszej odległości od centrum wsi; zabudowa jest zróżnicowana, dominują dachy dwuspadowe i wysokość do dwóch kondygnacji nadziemnych, ale występują pojedyncze obiekty o wysokości do trzech kondygnacji nadziemnych.
- Barnimie – wieś o zachowanym układzie wielodrożnicy, występuje zarówno zabudowa stara skoncentrowana wzdłuż głównych dróg oraz liczne nowe budynki; zabudowa jest zróżnicowana, dominują dachy dwuspadowe i wysokość do dwóch kondygnacji nadziemnych, widoczny rozwój funkcji turystycznej.



- Świąciechów – wieś wielodrożnica, ze zróżnicowaną zabudową, zarówno jednorodziną, jak i wielorodzinną, obiektami użyteczności publicznej – skoncentrowanymi wzdłuż głównych ulic, z centralnie położonym gospodarstwem rolnym oraz kolonią dwojaków; występują budynki o dachach płaskich oraz dwuspadowych, przy czym nie przekraczają wysokości dwóch kondygnacji nadziemnych.
  - Kiełpino – wieś z założeniem folwarcznym, przekształconym (ruiny dworu, brak części zabudowy folwarku – obecnie teren rolniczej spółdzielni – zakład drzewny), wzdłuż głównej drogi występują czworaki o wysokości dwóch kondygnacji nadziemnych i dachach dwuspadowych, najwyższy budynek to dawny budynek gorzelnii – obecnie kaplica i świetlica wiejska), zachowany park wpisany do rejestru zabytków.
- 3) Wsie turystyczne – wypoczynkowe – miejsca rozwoju nowej zabudowy letniskowej oraz lokalizacji pól namiotowych, występują usługi towarzyszące (gastronomia, drobny handel, wypożyczalnia sprzętu turystycznego)
- Dominikowo – wieś owalnicowa z intensywnie rozwijającą się nową zabudową mieszkaniową jednorodziną oraz letniskową, o różnym charakterze, budynki nie przekraczają dwóch kondygnacji nadziemnych i dominują dachy dwuspadowe, na terenach pól namiotach widoczny chaos związany z sytuowaniem obiektów tymczasowych.
  - Zatom – wieś położona w otoczeniu lasów z zachowanym układem wielodroźnicy
- 4) Wsie rolnicze – wsie z dominującą zabudową zagrodową i zlokalizowanymi obiektami produkcji rolniczej
- Żółwino – wieś owalnicowa z wyróżniającą się sylwetką kościoła, na zakończeniu centralnego placu, wzdłuż ulicy po stronie wschodniej występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w postaci dwojaków o dachach dwuspadowych ułożonych równolegle do drogi i nie przekraczających wysokości dwóch kondygnacji nadziemnych ( w tym poddasze użytkowe), podobnie kształtuje się zabudowa po zachodniej stronie, przy czym również znajdują się tu też zabudowania zagrodowe; brak jest nowej zabudowy, a istniejąca jest skontrolowana wzdłuż głównej drogi i placu owalnicy.
  - Chomętowo – wielodrożnica, ze starą zabudową mieszkaniową jednorodziną w formie dwojaków oraz pojedynczą nową zabudową, także wielorodzinną o wysokości dwóch kondygnacji nadziemnych i dachach dwuspadowych oraz dominującym terenem wielkopowierzchniowego gospodarstwa rolnego.
  - Konotop – wielodrożnica, ze starą zabudową mieszkaniową jednorodziną w formie dwojaków oraz z zabudową zagrodową; dominującą wysokością dwóch kondygnacji nadziemnych i dachach dwuspadowych.
  - Niemieńsko - wieś z wyraźnym układem folwarcznym, ze starą zabudową mieszkaniową jednorodziną w formie czworaków i oddalonym zespołem pałacowym (zamkiem),
- Pozostałe miejscowości to przysiółki, kolonie, osady oparte na funkcji rolniczej lub gospodarce leśnej, a w miejscach atrakcyjnych przyrodniczo i rekreacyjnie również na oparte na turystyce.
2. Niezależnie od wskazanego kierunku przeznaczenia przy opracowywaniu planów miejscowych należy uwzględnić ograniczenia wynikające z przepisów nadrzędnych np. dotyczących ochrony zabytków, przyrody i środowiska oraz ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej;
  3. Ze względu na skalę w jakiej opracowane jest Studium, na rysunku wyznaczono wyłącznie funkcje wiodące na określonym terenie, natomiast dokładne przeznaczenie terenów zostanie określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego po uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań;
  4. Wiodąca funkcja na określonym terenie powinna być funkcją przeważającą na danym obszarze;
  5. Lokalizację oraz zakres uzupełniającej funkcji należy określić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
  6. Tereny funkcji uzupełniającej mogą być realizowane na samodzielnie wydzielonych działkach;
  7. Dopuszcza się ustalenie w planie miejscowym przeznaczenia terenu zgodnego z dotychczasowym użytkowaniem i zagospodarowaniem niezależnie od kierunku przeznaczenia w Studium;



8. W miejscach, w których graniczą ze sobą tereny o potencjalnie konfliktowych przeznaczeniach np., należy w miarę możliwości w planach miejscowych przewidzieć pasy zieleni ochronnej o minimalnej szerokości 10 m na terenach o funkcji generującej uciążliwość;
9. Na każdym obszarze: zieleni, infrastruktura techniczna, drogi publiczne i wewnętrzne oraz poszerzenia tych dróg mogą być funkcją uzupełniającą;
10. Dopuszcza się pozostawienie gruntów leśnych oraz rolnych w planach miejscowych mimo przeznaczenia ich w Studium pod zabudowę;
11. W miejscowych planach należy określić dokładne parametry dotyczące powierzchni działek, powierzchni terenu biologicznie czynnej i powierzchni zabudowy, intensywności zabudowy, zasad podziału terenów na działki oraz parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy, w tym wysokości budynków adekwatnie do istniejących warunków przestrzennych.
12. Dopuszcza się określenie dla poszczególnych terenów innych wielkości działek i wskaźników urbanistycznych niż podane poniżej w zależności od lokalnych uwarunkowań i możliwości terenowych;
13. W wyjątkowych, pojedynczych przypadkach dopuszcza się określenie dla poszczególnych terenów innych wielkości działek, odbiegających o nie więcej niż 20% od podanych poniżej, w zależności od lokalnych uwarunkowań i możliwości terenowych;
14. Studium zachowuje tereny przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w wydanych prawomocnych decyzjach o warunkach zabudowy;
15. Wszystkie zmiany przepisów przywołanych w niniejszym Studium po uchwaleniu dokumentu, mające wpływ na zagospodarowanie przestrzenne, nie powodują nieważności Studium, a sporządzane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą uznawały przepisy obowiązujące na dzień uchwalenia przedmiotowych planów, co będzie zgodne z niniejszym Studium;

Dla terenów zlokalizowanych w części lub całości w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, tj. w:

- obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy Prawo Wodne tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ( $p=1\%$ ),
- obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy Prawo Wodne tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 10 lat ( $p=10\%$ ),

obowiązują następujące zasady:

1. zakaz gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, z zastrzeżeniem pkt 4,
2. zakaz prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania, z zastrzeżeniem pkt 4,
3. zakaz lokalizowania nowych cmentarzy, z zastrzeżeniem pkt 4,
4. zakazy wymienione w pkt. 1-3 podlegają możliwości zwolnienia przez właściwy organ Wód Polskich w drodze decyzji, w przypadku braku zagrożenia dla jakości wód oraz przy określeniu warunków niezbędnych dla ochrony jakości wód, zgodnie z przepisami odrębnymi,
5. nakaz uzyskania pozwolenia wodnoprawnego dla inwestycji realizowanych w wyniku uzyskania decyzji, o której mowa w pkt. 4, zgodnie z przepisami odrębnymi,
6. nakaz uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, w przypadku lokalizacji nowych obiektów budowlanych lub przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi.

#### DEFINICJE:

Jeżeli w Studium jest mowa o:

- usługach - rozumie się przez to działalność związaną z prowadzeniem czynności świadczonych na rzecz ludności i firm, przeznaczoną dla celów konsumpcji indywidualnej, zbiorowej oraz ogólnospołecznej, niezwiązaną z działalnością produkcyjną;



- usługach komercyjnych – rozumie się przez to usługi ogólnie dostępne, nastawione na przynoszenie dochodu i nie finansowane w całości lub w części z budżetu samorządowego lub budżetu państwa, o charakterze ponadlokalnym, nie będące przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- usługach nieuciążliwych - rozumie się przez to przedsięwzięcia, inwestycje nie będące przedsięwzięciami mogącymi zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko; działalność związaną z prowadzeniem czynności świadczonych na rzecz ludności i firm, niezwiązaną z działalnością produkcyjną tj.: usługi handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży do 200m<sup>2</sup>, gastronomii, bankowości, administracji, oświaty, usługi łączności, informacji i nauki, kultury i rozrywki, rekreacji i sportu, zdrowia i opieki społecznej, biura, obiekty realizowane jako zadania własne samorządów terytorialnych;
- usługach publicznych – rozumie się przez to usługi służące zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców, w tym w szczególności inwestycje celu publicznego należące do zadań własnych gminy w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym
- powierzchni zabudowy – rozumie się przez to sumę powierzchni wszystkich budynków zlokalizowanych na działce budowlanej, wyznaczonych przez rzut pionowy zewnętrznych krawędzi ścian każdego z budynków na powierzchnię terenu;
- linii lasu – rozumie się przez to granicę zewidencjonowanego gruntu leśnego.
- dominancie architektonicznej – główny, wysuwający się na pierwszy plan, element architektoniczny, stanowiący formalnie najważniejszy akcent architektonicznej budowli, któremu podporządkowane są inne składniki. Główny akcent kompozycji architektonicznej lub urbanistycznej.

### 2.2.1. Tereny przeznaczone pod zabudowę

Tereny przeznaczone pod zabudowę to tereny inwestycyjne gminy Drawno w dużej mierze już zainwestowane (w tym tereny, dla których przewiduje się przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne) oraz potencjalne rezerwy terenów budowlanych.

Do terenów przeznaczonych pod zabudowę zakwalifikowano w Studium tereny oznaczone na rysunku Studium symbolami:

- MS – tereny zabudowy śródmiejskiej
- MN1 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - intensywnej,
- MN2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - ekstensywnej,
- MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- RM – tereny zabudowy zagrodowej,
- ML – tereny zabudowy lotniskowej,
- U – tereny zabudowy usługowej,
- Ut2 – tereny zabudowy usługowej – usług turystyki (kubaturowe),
- US2 – tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw (kubaturowe),
- P/U – tereny zabudowy produkcyjno – magazynowej lub usługowej,
- RU – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich.

#### Szczegółowe kierunki i wskaźniki zabudowy dla terenów przeznaczonych pod zabudowę:

##### **MS – tereny zabudowy śródmiejskiej,**

###### **1. Kierunek rozwoju:**

- a. Funkcja wiodąca - zabudowa śródmiejska: mieszkaniowa jednorodzinna, mieszkaniowa wielorodzinna, usługowa lub mieszkaniowo-usługowa wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
- b. Funkcja uzupełniająca – zieleń urządzonej, place publiczne, parkingi, tereny sportu i rekreacji, zieleni urządzonej, placów gier i zabaw; dopuszcza się zachowanie istniejącej działalności rzemieślniczej, o ile nie stanowi uciążliwości dla funkcji mieszkaniowej.



2. Wzdłuż dróg wyższej klasy zaleca się lokalizować wyłącznie zabudowę usługową lub nieuciążliwą działalność rzemieślniczą.
3. W enklawach zabudowy mieszkaniowej należy dążyć do lokalizowania wyłącznie usług nieuciążliwych, towarzyszących zabudowie mieszkaniowej.
4. Przewiduje się realizację zabudowy pierzejowej, z dopuszczeniem wolnostojącej.
5. Należy zachować centrotwórczy charakter miejsca i jego układ przestrzenny.
6. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników dla nowej zabudowy wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej, a procent powierzchni zabudowy nie wyższy niż 70% powierzchni działki budowlanej.
7. Przewiduje się lokalizowanie budynków niskich i średniowysokich. Dopuszcza się wprowadzanie lokalnych dominant architektonicznych o wysokości nieprzewyższającej parametry budynku średniowysokiego z uwzględnieniem zapisów pkt 4.1. *Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków ppkt. 4.*

#### **MN1 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - intensywnej,**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – zabudowa usługowa tj. usługi nieuciążliwe, towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, budynki zamieszkania zbiorowego: pensjonat, dom wycieczkowy, dom seniora, dom zakonny, internaty, istniejąca zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna o charakterze małych domów mieszkalnych do maksymalnie 8 lokali mieszkalnych, usługi sportu i rekreacji, zieleni urządzona, place gier i zabaw, parkingi.
2. Zabudowa usługowa powinna mieć charakter lokalny.
3. W zasięgu ponadnormatywnego oddziaływania hałasu od linii kolejowej i dróg wojewódzkich zaleca się lokalizować wyłącznie funkcje terenów nie wymagających ochrony przed hałasem w środowisku (zabudowę usługową).
4. Przewiduje się realizację zróżnicowanych typów zabudowy np.: wolnostojąca, bliźniacza i szeregową, willową.
5. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 45% powierzchni działki budowlanej a procent powierzchni zabudowy nie wyższy niż 40% powierzchni działki budowlanej.
6. Przewiduje się lokalizowanie budynków niskich, nie wyżej niż trzy kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe. Dopuszcza się wprowadzanie lokalnych dominant architektonicznych o wysokości nieprzewyższającej parametry budynku niskiego.
7. Zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej:
  - dla zabudowy wolnostojącej, willowej – około 700 m<sup>2</sup>,
  - dla zabudowy bliźniaczej – około 500 m<sup>2</sup>,
  - dla zabudowy szeregowej – około 250 m<sup>2</sup>.

#### **MN2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - ekstensywnej,**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – zabudowa zagrodowa, usługi nieuciążliwe towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, usługi sportu i rekreacji, zieleni urządzona, place gier i zabaw, parkingi.
2. Zabudowa usługowa powinna mieć charakter lokalny.
3. Przewiduje się zabudowę wolnostojącą.



4. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 55% powierzchni działki, a procent powierzchni zabudowy nie większy niż 30% powierzchni działki budowlanej.
5. Przewiduje się lokalizowanie budynków niskich, nie wyżej niż dwie kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe.
6. Zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej – 1000 m<sup>2</sup>.

#### **MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – zabudowa usługowa tj. usługi nieuciążliwe, towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, w tym np. usługi sportu, rekreacji, kultury, oświaty, zdrowia, handlu, biura, zieleni urządzona, place gier i zabaw.
2. Zabudowa usługowa powinna mieć charakter lokalny.
3. Przewiduje się realizację zróżnicowanych typów zabudowy np.: wolnostojąca, willowa, blokowa.
4. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 30% powierzchni działki budowlanej, a procent powierzchni zabudowy nie większy niż 50% powierzchni działki budowlanej.
5. Przewiduje się lokalizowanie budynków średniowysokich, nie wyższych niż pięć kondygnacji nadziemnych.
6. Zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej: 1500 m<sup>2</sup>.

#### **RM – tereny zabudowy zagrodowej**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca - zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna rezydencjonalna, zabudowa rekreacji indywidualnej, tereny sportu i rekreacji, zieleni urzędzonej, placów gier i zabaw.
2. Przewiduje się realizację zabudowy wyłącznie wolnostojącej.
3. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 80% powierzchni działki budowlanej, a powierzchnia zabudowy - nie większa niż 20% powierzchni działki budowlanej.
4. Przewiduje się lokalizowanie budynków niskich.
5. Zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej – 3000 m<sup>2</sup>.

#### **ML – tereny zabudowy letniskowej,**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca - zabudowa letniskowa – budynki rekreacji indywidualnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – usługi nieuciążliwe towarzyszące letniskowej (drobny handel , gastro-nomia, wypożyczalnie sprzętu wodnego, itp.), usługi sportu i rekreacji, zieleni urzędzonej, place gier i zabaw, parkingi.
2. Przewiduje się zabudowę wolnostojącą.
3. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 70%



powierzchni działki, a procent powierzchni zabudowy nie większy niż 15% powierzchni działki budowlanej.

4. Przewiduje się lokalizowanie budynków niskich, nie wyżej niż dwie kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe;
5. Zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej – 1000 m<sup>2</sup>.

#### **U – tereny zabudowy usługowej,**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca - zabudowa usługowa: usługi wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – budynki magazynowe na potrzeby funkcji wiodącej, parking na potrzeby funkcji wiodącej, funkcje mieszkaniowe na kondygnacjach powyżej parteru, istniejąca nieuciążliwa działalność produkcyjna lub rzemieślnicza, istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, tereny sportu i rekreacji, zieleń urządzona, place gier i zabaw, parkingi.
2. Przewiduje się wolnostojącą zabudowę.
3. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej, a procent powierzchni zabudowy – nie wyższy niż 60% powierzchni działki budowlanej.
4. Przewiduje się lokalizowanie budynków niskich, nie wyższych niż trzy kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe.
5. Zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej – 1000 m<sup>2</sup>.

#### **Ut2 – tereny zabudowy usługowej – usług turystyki (kubaturowe),**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca - zabudowa usługowa – usługi wypoczynku i turystyki (hotele, pensjonaty, domy i ośrodki wypoczynkowe), ośrodki konferencyjno - szkoleniowe wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – usługi nieuciążliwe wyłącznie związane z funkcją wiodącą, usługi sportu i rekreacji, budynki zamieszkania zbiorowego, zieleń urządzona, tereny sportu i rekreacji, place gier i zabaw, parkingi.
2. Przewiduje się wolnostojącą zabudowę, przy czym dopuszcza się połączenia budynków łącznikami.
3. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 30% powierzchni działki budowlanej, a procent powierzchni zabudowy – nie wyższy niż 50% powierzchni działki budowlanej.
4. Przewiduje się lokalizowanie budynków niskich, nie wyższych niż trzy kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe.
5. Zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej – 3000 m<sup>2</sup>.

#### **US2 – tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw (kubaturowe),**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – usługi sportu i rekreacji, turystyki i wypoczynku, place gier i zabaw, w tym lokalizowanie obiektów kubaturowych, wraz z zielenią oraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – usługi związane funkcją wiodącą, m.in. usługi handlu, gastronomii, zieleń urządzona, parkingi, hotele, pensjonaty, ośrodki konferencyjno-szkoleniowe oraz usługi oświaty i publiczne.
2. Przewiduje się lokalizowanie również wielkopowierzchniowych usług sportu i rekreacji (np. boiska sportowe, korty tenisowe, ośrodki jeździeckie).
3. Przewiduje się dowolne formy zabudowy nawiązujące do otoczenia i krajobrazu, w zależności od rodzaju usługi do określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; skala



budynków powinna być dostosowana do otaczającej przestrzeni oraz położenia w układzie urbanistyczno-przestrzennym i krajobrazowym tak, aby zagospodarowanie nie powodowało powstania substandardowych obiektów lub nie odpowiadających skali otaczającej zabudowy albo zasłaniających panoramy widokowe.

4. Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie powinna być mniejsza niż 50% terenu w zależności od rodzaju usług, do określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
5. Przewiduje się lokalizowanie budynków o wysokości do 12m. Dopuszcza się dominanty architektoniczne lub przewyższenia do 20m dla obiektów wymagających takiej wysokości ze względów technicznych lub specyfikę obiektu (np. wieże widokowe, trampolina, zjeżdźalnie, ścianki wspinaczkowe).

#### **P/U – tereny zabudowy produkcyjno – magazynowej lub usługowej**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – zabudowa produkcyjno-magazynowa lub usługowa, obiekty produkcyjne, składy i magazyny, tartaki, przemysł lekki, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca - funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym, zieleń urządzona, parkingi itp.
2. Lokalizacja zabudowy przemysłowej z dopuszczeniem usług komercyjnych, usług rzemiosła, zakładów produkcyjnych, baz, hurtowni, składów wtórnych, urzędzeń obsługi technicznej, obsługi komunikacji samochodowej (w tym stacji paliw) oraz centrów logistycznych, miejsc lokalizacji paneli fotowoltaicznych, w tym o mocy przekraczającej 100kW.
3. Zakaz lokalizacji usług, dla których istnieje nakaz zapewnienia odpowiedniego komfortu akustycznego w środowisku i zapewnienia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej, zgodnie z przepisami odrębnymi, m.in.: zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej.
4. Dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z wyłączeniem:
  - a. chowu i hodowli zwierząt uciążliwych dla środowiska w gospodarstwach wielkoobszarowych (fermy),
  - b. instalacji dla uboju zwierząt,
  - c. grzebowiska zwłok zwierzęcych,
  - d. chowu i hodowli obcych rodzimej faunie zwierząt, innych niż gospodarskie,
  - e. spalarni odpadów,
  - f. instalacji związanych z postępowaniem z paliwem jądrowym lub odpadami promieniotwórczymi,
  - g. instalacji do przetwarzania azbestu lub produktów zawierających azbest
  - h. instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, w tym składowiska odpadów niebezpiecznych oraz miejsca retencji powierzchniowej odpadów niebezpiecznych,
  - i. instalacji od odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż niebezpieczne przy zastosowaniu procesów termicznych i chemicznych.
5. Zakaz lokalizacji inwestycji w zakresie składowania odpadów, utylizacji odpadów, segregacji odpadów.
6. Zakaz lokalizacji nowych zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.
7. Wskazane stosowanie zieleni wysokiej (szpalerów lub rzędów drzew) wzdłuż granic terenu z drogami publicznymi, umożliwiającej harmonijne wkomponowanie obiektów w otaczający krajobraz.
8. W przypadku lokalizacji paneli fotowoltaicznych, strefa oddziaływania nie może wykraczać poza teren zabudowy produkcyjno – magazynowej lub usługowej określony w Studium, na którym zlokalizowana jest dana inwestycja.





9. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 20% powierzchni działki, a powierzchnia zabudowy - nie większa niż 60% powierzchni działki budowlanej.
10. Przewiduje się lokalizowanie budynków o maksymalnej wysokości 20m, przy czym dopuszcza się lokalne przewyższenia jeśli to jest uzasadnione względami technologicznymi.
11. Zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej – 3000 m<sup>2</sup>.

#### **RU – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca - tereny obsługi produkcji rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – zabudowa usługowa, funkcja mieszkaniowa związana z funkcją wiodącą, zieleni urządzonej, parkingi itp.
2. Dopuszcza się wprowadzanie produkcji związanej z przetwórstwem i produkcją rolną.
3. Zakaz lokalizacji usług, dla których istnieje nakaz zapewnienia odpowiedniego komfortu akustycznego w środowisku i zapewnienia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej, zgodnie z przepisami odrębnymi, m.in.: zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitale i domy opieki społecznej.
4. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 30% powierzchni działki budowlanej, a powierzchnia zabudowy - nie większa niż 50% powierzchni działki budowlanej.
5. Przewiduje się lokalizowanie budynków o maksymalnej wysokości 16 m.
6. Dopuszcza się lokalizowanie innych obiektów budowlanych o wysokości maksymalnej 20m.
7. Zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej – 3000 m<sup>2</sup>.

#### **2.2.2. Tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania**

Tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania to tereny, na których dopuszczona jest zabudowa, ale o ograniczonej intensywności oraz adekwatnym do szczególnej specyfiki terenu charakterze czy funkcji.

Do terenów o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania zakwalifikowano w Studium tereny oznaczone na rysunku Studium symbolami:

- Ut1 – tereny zabudowy usługowej – usług turystyki (niekubaturowe),
- US1 – tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw (niekubaturowe),
- U/ZP – teren zabudowy usługowej w zieleni urządzonej,
- ZP – tereny zieleni urządzonej,
- ZC – tereny cmentarzy,
- ZD – tereny ogrodów działkowych,
- R – tereny rolnicze,
- KDP – tereny infrastruktury komunikacyjnej - parkingi.

Tereny infrastruktury technicznej tj.:

- EF – tereny infrastruktury wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii – fotowoltaika,
- NO – oczyszczalnia ścieków,
- W – urządzeń wodociągowych,
- E – urządzeń energetycznych,
- G – urządzeń gazowniczych,



- T – urzędzeń telekomunikacji,
- Tk – teren infrastruktury kolejowej.

Szczegółowe kierunki i wskaźniki zabudowy dla terenów o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania:

**Ut1 – tereny zabudowy usługowej – usług turystyki (niekubaturowe),**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca - zabudowa usługowa – usługi wypoczynku i turystyki (pola namiotowe, pola carawaningowe, miejsca biwakowe, miejsca przesiadek kajakowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – usługi nieuciążliwe wyłącznie związane z funkcją wiodącą, zieleni urządzona, tereny sportu i rekreacji, place gier i zabaw, parkingi.
2. Przewiduje się lokalizację pojedynczego budynku administracyjno – socjalnego związanego z obsługą funkcji wiodącej na danym terenie.
3. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 50% powierzchni działki budowlanej, a procent powierzchni zabudowy – nie wyższy niż 10% powierzchni działki budowlanej. Przy czym powierzchnia budynku administracyjno – socjalnego nie powinna przekraczać 200m<sup>2</sup>.
4. Przewiduje się lokalizowanie budynków parterowych.
5. Zalecana minimalna powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej – 3000m<sup>2</sup>.

**US1 – tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw (niekubaturowe)**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – usługi sportu i rekreacji, turystyki i wypoczynku, place gier i zabaw wraz z zielenią oraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – zieleni urządzona.
2. Przewiduje się lokalizowanie również wielkopowierzchniowych usług sportu i rekreacji (np. boiska sportowe, korty tenisowe, ośrodki jeździeckie).
3. Dopuszcza się lokalizację pojedynczego budynku administracyjno – socjalnego związanego z obsługą funkcji wiodącej na danym terenie.
4. Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie powinna być mniejsza niż 80% terenu w zależności od rodzaju usług, do określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
5. Powierzchnia budynku administracyjno – socjalnego nie powinna przekraczać 200m<sup>2</sup>.
6. Przewiduje się lokalizowanie budynków parterowych.

**U/ZP – teren zabudowy usługowej w zieleni urządzonej**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – usługi turystyki i wypoczynku, gastronomii, hotele, pensjonaty, ośrodki konferencyjno-szkoleniowe oraz usługi oświaty, usługi zdrowia i opieki społecznej, usługi publiczne, zieleni urządzona - parki, parkingi, z niezbędnymi obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej,
  - b. Funkcja uzupełniająca – usługi nieuciążliwe, które będą współgrały z funkcją wiodącą oraz otoczeniem parkowym, funkcja mieszkaniowa, stawy i inne zbiorniki wodne, zabudowania gospodarcze.



2. Funkcja wiodąca zlokalizowana powinna być przede wszystkim w budynkach zabytkowych pałaców; dopuszczalne jest wprowadzenie nowej zabudowy dla funkcji wiodącej o ile nie naruszy założenia pałacowo – parkowego i spełni przepisy odrębne w zakresie ochrony zabytków.
3. Funkcja uzupełniająca powinna zostać zlokalizowana w istniejących lub odtworzonych obiektach na terenach parków.
4. Przewiduje się lokalizowanie nowej zabudowy w formie budynków niskich, przestaniających swoimi gabarytami zabytkowej zabudowy pałacowej.
5. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 70% powierzchni terenu, a powierzchnia zabudowy - nie większa niż 20% powierzchni terenu.

#### **ZP – teren zieleni urządzonej**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – zieleń urządzona – parki i skwery, promenady, z niezbędnymi obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej;
  - b. Funkcja uzupełniająca – usługi nieuciążliwe, które będą współgrały z otoczeniem parkowym, parkingi itp., o ile nie naruszają terenów zabytkowych parków.
2. Funkcja uzupełniająca powinna zostać zlokalizowana w istniejących lub odtworzonych obiektach na terenach parków; dopuszcza się wyznaczenie nowej lokalizacji dla budynku o funkcji uzupełniającej w przypadku jej lokalizacji na skwerach lub promenadach;
3. W ramach wyznaczonych terenów ZP znajdują się istniejące zabudowania dopuszczone do zachowania.
4. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 70% powierzchni terenu, a powierzchnia zabudowy - nie większa niż 20% powierzchni terenu.

#### **ZC – tereny cmentarzy**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – cmentarz wraz z niezbędnymi obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej;
  - b. Funkcja uzupełniająca – usługi związane z obsługą cmentarza m.in. usługi handlu, gastronomii, zieleń urządzona, parkingi itp., o ile nie naruszają terenów zabytkowych cmentarzy.
2. Dopuszcza się obiekty sakralne oraz kaplice cmentarne, sanitariaty i inne obiekty do obsługi cmentarza, których parametry należy ustalić indywidualnie na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przy czym procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 50% powierzchni terenu, a zabudowa nie powinna przekraczać jednej kondygnacji.

#### **ZD – tereny ogrodów działkowych**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – obiekty i urządzenia związane z funkcjonowaniem ogrodów działkowych, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę zabudowę;
  - b. Funkcja uzupełniająca – usługi związane z obsługą ogrodów działkowych m.in. usługi handlu, gastronomii, zieleń urządzona, parkingi itp.
2. Studium nie przewiduje możliwości zmiany terenów ogrodów działkowych w tereny zabudowy mieszkaniowej stałej całorocznej.
3. Przewiduje się realizację zabudowy wolnostojącej.
4. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 80% powierzchni działki, a teren powierzchni zabudowy - nie większy niż 15% powierzchni działki, przy czym powierzchnia pojedynczej altany nie powinna przekraczać 35 m<sup>2</sup>.
5. Przewiduje się lokalizowanie budynków o wysokości do 5 m.



### **R – tereny rolnicze**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – tereny rolnicze – grunty orne, użytki zielone i sady oraz wszelkiego rodzaju inne uprawy i hodowla zwierząt zaliczana do działów produkcji rolnej w przepisach odrębnych, z wyłączeniem lokalizacji ferm zwierząt futerkowych;
  - b. Funkcja uzupełniająca – dolesienia, sadownictwo, stawy hodowlane.
2. Dopuszcza się przebudowę, odbudowę, rozbudowę lub nadbudowę istniejących budynków w zabudowie zagrodowej, bez możliwości zmiany funkcji.
3. Dopuszcza się lokalizowanie zabudowy związanej z działalnością rolniczą. Jej zakres i formę określą i uszczegółowią miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Przy czym minimalna powierzchnia biologicznie czynna nie powinna być mniejsza niż 80% powierzchni działki, a budynki w zakresie wysokości nie powinny przekraczać jednej kondygnacji nadziemnej.

### **KDP – Tereny infrastruktury komunikacyjnej - parkingi**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – obiekty i urządzenia obsługi ruchu samochodowego (parkingi buforowe, parkingi dla autokarów) wraz z niezbędnym układem komunikacyjnym;
  - b. Funkcja uzupełniająca – obiekty socjalne, administracyjne związane z funkcją wiodącą, usługi gastronomii, zieleń urządzona.
2. Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 30% powierzchni terenu oraz maksymalna powierzchnia zabudowy 15% powierzchni terenu, w zależności od rodzaju urządzeń do szczegółowego określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
3. Przewiduje się realizację zabudowy wolnostojącej.
4. Wysokość zabudowy i obiektów nie może przewyższać parametrów budynków niskich.

### **EF – tereny infrastruktury wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii – fotowoltaika,**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – obiektów i urządzeń związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii – fotowoltaika wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i układem komunikacyjnym obsługującym tę inwestycję;
  - b. Funkcja uzupełniająca – rola, łąki i pastwiska.
2. Należy dążyć do określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wskaźników wg poniższych zaleceń: procent powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 10% powierzchni terenu, a powierzchnia zabudowy - nie większa niż 80% terenu.
3. Strefa oddziaływania nie może wykraczać poza teren EF określony w Studium, na którym zlokalizowana jest dana inwestycja.

### **NO – tereny infrastruktury technicznej – oczyszczalnia ścieków;**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – obiekty i urządzenia związane z infrastrukturą techniczną oczyszczalni i neutralizacji ścieków wraz z niezbędnym układem komunikacyjnym,
  - b. Funkcja uzupełniająca – punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, obiekty obsługi administracyjno-socjalnej z funkcją wiodącą, zieleń urządzona.
2. Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 5% powierzchni terenu oraz maksymalna powierzchnia zabudowy w zależności od rodzaju urządzeń, przy czym nie więcej niż 60% powierzchni terenu, do szczegółowego określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.



### **E – tereny infrastruktury technicznej – urządzeń elektroenergetycznych**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – obiekty i urządzenia związane z infrastrukturą techniczną sieci elektroenergetycznej wraz z niezbędnym układem komunikacyjnym;
  - b. Funkcja uzupełniająca – obiekty obsługi administracyjno-socjalnej związane z funkcją wiodącą, zieleń urządzona.
2. Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 5% powierzchni terenu oraz maksymalna powierzchnia zabudowy w zależności od rodzaju urządzeń, przy czym nie więcej niż 60% powierzchni terenu, do szczegółowego określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

### **W – Tereny infrastruktury technicznej – urządzeń wodociągowych**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – obiekty i urządzenia związane z infrastrukturą techniczną wodociągową – ujęcia wody, stacje uzdatniania wody, wraz z niezbędnym układem komunikacyjnym;
  - b. Funkcja uzupełniająca – obiekty obsługi administracyjno-socjalnej z funkcją wiodącą, zieleń urządzona.
2. Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 5% powierzchni terenu oraz maksymalna powierzchnia zabudowy w zależności od rodzaju urządzeń, przy czym nie więcej niż 60% powierzchni terenu, do szczegółowego określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

### **G – tereny infrastruktury technicznej – urządzeń gazowniczych**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – obiekty i urządzenia związane z infrastrukturą techniczną sieci gazowniczej wraz z niezbędnym układem komunikacyjnym;
  - b. Funkcja uzupełniająca – obiekty obsługi administracyjno-socjalnej związane z funkcją wiodącą, zieleń urządzona.
2. Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 5% powierzchni terenu oraz maksymalna powierzchnia zabudowy w zależności od rodzaju urządzeń, przy czym nie więcej niż 60% powierzchni terenu, do szczegółowego określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

### **T – tereny infrastruktury technicznej – urządzeń telekomunikacyjnych**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – obiekty i urządzenia związane z infrastrukturą techniczną –maszty telekomunikacyjne, wraz z niezbędnym układem komunikacyjnym;
  - b. Funkcja uzupełniająca – zieleń urządzona.
2. Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 40% powierzchni terenu oraz maksymalna powierzchnia zabudowy w zależności od rodzaju urządzeń, przy czym nie więcej niż 40% powierzchni terenu, do szczegółowego określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

### **Tk – teren infrastruktury kolejowej**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – obiekty i urządzenia związane z infrastrukturą kolejową;
  - b. Funkcja uzupełniająca – obiekty obsługi administracyjno-socjalnej związane z funkcją wiodącą, istniejąca zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa produkcyjno-magazynowa lub usługowa, obiekty produkcyjne, składy i magazyny, zieleń urządzona.



2. Zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz budynków zamieszkania zbiorowego.
3. Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego 5% powierzchni terenu oraz maksymalna powierzchnia zabudowy w zależności od rodzaju urządzeń, przy czym nie więcej niż 60% powierzchni terenu, do szczegółowego określenia na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

### 2.2.3. Tereny wyłączone z zabudowy

Do terenów wyłączonych z zabudowy zakwalifikowano w Studium tereny oznaczone na rysunku Studium symbolami:

Z – tereny zieleni,

ZL – tereny lasów i dolesień,

oraz oznaczone graficznie na rysunku Studium jako:

– tereny wód powierzchniowych, zbiorników wodnych.

Celem wskazania terenów wyłączonych z zabudowy jest ochrona przed zabudową przede wszystkim istniejącego potencjału przyrodniczego oraz powstrzymanie urbanizacji na terenach zieleni.

Wskaźniki zagospodarowania terenów wyłączonych zabudowy należy określić na etapie sporządzania planu miejscowego dla tych terenów i dostosować je do uwarunkowań terenowych oraz specyfiki terenu. Należy wprowadzić zakaz lokalizowania jakiegokolwiek zabudowy, poza lokalizowaniem w uzasadnionych przypadkach obiektów infrastruktury technicznej lub innych obiektów związanych z funkcjonowaniem danego terenu np. na terenie ZL – obiektów służących prowadzeniu gospodarki leśnej.

Szczegółowe kierunki i wskaźniki zagospodarowania dla terenów wyłączonych z zabudowy:

#### Z – tereny zieleni

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – zieleni: nieurządzona, otwarta, nieużytki, zadrzewienia;
  - b. Funkcja uzupełniająca – rola, teren wód powierzchniowych i zbiorników wodnych.
2. Formę i funkcję jaką powinna zieleni pełnić, należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
3. Dopuszcza się utrzymanie istniejącego zainwestowania, z możliwością przebudowy, przy czym zmiana funkcji obiektów dopuszczona tylko w kierunku funkcji sportowo-rekreacyjnej.
4. Dopuszcza się lokalizację obiektów małej architektury, tablic informacyjnych, miejskich toalet (sanitariatów), placów zabaw i gier, elementów związanych z zagospodarowaniem terenów przyrodniczych, w tym przystani (np. pomostów), tras rowerowych, szlaków pieszych, konnych (stoły, ławki,) i innych plenerowych urządzeń sportowo – rekreacyjnych.
5. Dopuszcza się użytkowanie rolnicze w formie trwałych użytków zielonych.
6. Zachowuje się istniejące zbiorniki wodne oraz dopuszcza się budowę zbiorników wodnych w tym retencyjnych.
7. Zachowuje się istniejące urządzenia melioracji wodnej oraz dopuszcza się budowę nowych.

#### ZL - tereny lasów i dolesień

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – tereny lasów i dolesień wraz z obiektami gospodarki leśnej;
  - b. Funkcja uzupełniająca - rola, łąki i pastwiska.
2. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących wędrówkom turystycznym (ścieżki – piesze, rowerowe, konne oraz ławki, wiaty, punkty widokowe, miejsca postojowe, obiekty małej architektury itp. ) wyłącznie w sposób niekolidujący z występowaniem cennych siedlisk przyrodniczych.



3. Dopuszcza się dla gruntów leśnych utrzymania istniejącego zainwestowania z możliwością przebudowy lub rozbudowy, a w szczególnych przypadkach uzasadnionych potrzebami gospodarki leśnej, dopuszczenie budowy nowych obiektów związanych z tą gospodarką. Szczególne warunki zagospodarowania należy określić na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

### **Tereny wód powierzchniowych - zbiorników wodnych, rzek i cieków wodnych**

1. Kierunek rozwoju:
  - a. Funkcja wiodąca – zbiorników wodnych, rzek i cieków wodnych;
  - b. Funkcja uzupełniająca - rola, łąki i pastwiska.
2. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących rekreacji wodnej (pomosty, kładki, elementy przystani wodnych).
3. Dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń niezbędnych do prowadzenia gospodarki wodnej.

### **2.3. Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury technicznej**

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń technicznych wynikających z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej.

#### Gazociągi

Dla istniejącej sieci przesyłowej gazu wysokiego ciśnienia obowiązują strefy kontrolowane o różnej szerokości w zależności od rodzaju obiektu terenowego jakiego mają dotyczyć i średnicy gazociągu. Strefę kontrolowaną należy wyznaczyć zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla nowo projektowanych sieci gazowych niskiego i średniego ciśnienia należy wyznaczyć w miejscowych planach strefy kontrolowane o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi oraz uwzględnić ograniczenia wynikające z tych przepisów.

Na obszarze strefy kontrolowanej gazociągu obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów odrębnych tj. nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie powinna być podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji.

Obowiązkowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinno się uwzględnić strefy kontrolowane od gazociągów i zapisywać ograniczenia w zagospodarowaniu.

Proponuje się, aby w sporządzanych planach lub zmianach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących terenów, na których zlokalizowane są lub mają być gazowe sieci dystrybucyjne, a w szczególności gazociągi wysokiego ciśnienia:

- planować zieleń miejską, izolacyjną, itp. o szerokości odpowiadającej ograniczeniom w budowie obiektów i w prowadzeniu działalności gospodarczej nad gazociągami,
- lub ujmować w postanowieniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego informacje o:
  - występujących ograniczeniach w zabudowie i zagospodarowaniu, dla właścicieli działek i zachowaniu wymaganych szerokości stref kontrolowanych dla gazociągów wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia, zgodnie z przepisami odrębnymi;
  - ograniczeniu praw własności właścicieli gruntów w strefie kontrolowanej dla gazociągów poprzez zagwarantowanie dostępności do infrastruktury dla służb eksploatacyjnych OSD w zamian za wynagrodzenie z tytułu służebności przesyłu.

#### Ujęcia wody

W planach miejscowych należy uwzględnić strefę ochronną istniejących (14) ujęć wody w miejscowościach: Drawno, Barnimie, Brzeziny, Dominikowo, Karpin, Kiełpino, Konotop, Niemieńsko, Podegrodzie, Sieniawa, Święciechów, Zatom, Zdanów, Żółwino.

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1121, tekst jednolity ze zm.), można wyznaczyć strefę ochrony bezpośredniej oraz pośredniej od ujęć wody. Tereny ochrony bezpośredniej obejmują



miejsce poboru wody, obiekty i urządzenia związane bezpośrednio z poborem wody oraz część terenu przylegającego do tych obiektów i urządzeń. W granicach strefy ochrony bezpośredniej dozwolone jest tylko użytkowanie gruntów związane z eksploatacją urządzeń do ujmowania wody. Zasięg strefy powinien obejmować teren wokół obiektów i urządzeń związanych z poborem wody o buforze:

- 8-10 m w przypadku studni wierconych,
- 10-15 m w przypadku studni kopanych,
- 10-20 m w przypadku naturalnego wypływu wód podziemnych.

Strefę ochrony pośredniej wyznacza się, gdy istnieje zagrożenie pogorszenia jakości wód, warunków zdrowotnych lub wydajności ujęcia i źródła wody w wyniku użytkowania gruntów. Zalecany zasięg terenu ochrony pośredniej dla wód podziemnych wynosi:

- 20 - 40 m dla studni wierconych,
- 70 - 100 m dla studni kopanych.

Zakazy i ograniczenia wynikające ze strefy ochronnej zawarte są w przepisach odrębnych.

#### Elektroenergetyczna sieć przesyłowa

Na terenie miasta i gminy Drawno nie znajduje się oraz nie planuje się elektroenergetycznej sieci przesyłowej.

#### Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Na terenie miasta i gminy Drawno zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się poprzez stacje transformatorowo-rozdzielcze 15kV oraz przez sieć SN-15 kV i NN-0,4 kV w sposób bezpośredni.

Przez teren gminy nie przebiega żadna sieć elektroenergetyczna wysokiego napięcia oraz nie planuje się budowy elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej wysokiego napięcia.

Dla terenów wokół projektowanych i istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych należy wyznaczyć pasy ochrony funkcyjnej, dla których obowiązują ograniczenia w użytkowaniu terenu zgodnie z przepisami odrębnymi oraz uwzględniać ograniczenia wynikające z tych przepisów. Strefy te należy uwzględnić w zapisach planów miejscowych. Wyznaczony w studium przebieg projektowanej linii elektroenergetycznej WN 110kV jest przebiegiem orientacyjnym, który należy doprecyzować na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

#### Rurociągi naftowe

Przez miasto i gminę Drawno nie przebiegają żadne rurociągi naftowe przesyłowe.

#### Elektrownie wiatrowe – urządzenia wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych

W mieście i gminie Drawno nie wyznacza się terenu przeznaczanego pod realizację elektrowni wiatrowych.

#### Biogazownie – urządzenia wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych

W mieście i gminie Drawno nie wyznacza się terenu przeznaczanego pod realizację biogazowni.

#### Farmy fotowoltaiczne – urządzenia wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych

Wyznacza się dla terenów EF, P/U w przypadku lokalizacji paneli fotowoltaicznych, w tym o mocy przekraczającej 100kW, strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu ze względu na lokalizację farm fotowoltaicznych, dla której zasady zainwestowania opisano w pkt. 16. Moc urządzeń należy tak dostosować, aby strefa ochronna mieściła się w granicach terenów EF, P/U, na których lokalizowane są panele fotowoltaiczne.

### **2.4. Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury komunikacyjnej**

Obiekty budowlane przeznaczone na pobyt ludzi należy lokalizować na terenach poza zasięgiem uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym, zachowując dla nich dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określone w przepisach odrębnych albo w ich zasięgu, pod warunkiem zastosowania przez inwestorów środków technicznych dla wznoszonych obiektów pozwalających na zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określonego w tych przepisach oraz w Polskich Normach. Przy czym dla:





- drogi krajowej nr 10 wynoszą: nie mniej niż 25m dla obiektów budowlanych nie przeznaczonych na pobyt ludzi, a minimalne odległości dla obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi zostaną uściślone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych obszarów.

Lokalizacja obiektów budowlanych od strony dróg publicznych w tym urządzeń reklamowych, tablic reklamowych, szyldów itp. wymaga zachowania warunków odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi zgodnie z przepisami m.in. *ustawą o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 2222, ze zm.)*.

Dla drogi krajowej nr 10 zakazuje się lokalizacji reklam, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych, w tym szyldów, na terenach położonych w sąsiedztwie drogi skierowanych do użytkowników drogi lub mogących rozpraszać ich uwagę.

Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury kolejowej

Obiekty budowlane przeznaczone na pobyt ludzi należy lokalizować poza zasięgiem uciążliwości związanych z hałasem kolejowym, zachowując dla nich dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określone w przepisach odrębnych albo w ich zasięgu, pod warunkiem zastosowania przez inwestorów środków technicznych dla wznoszonych obiektów pozwalających na zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określonych w tych przepisach oraz w Polskich Normach. W przypadku zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie linii kolejowych należy uwzględnić przepisy odrębne *ustawy z dnia 28 marca 2003r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2017r., poz. 2117)*.

### **3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK**

#### **3.1. Zasady ochrony zasobów środowiska**

Realizując cele polityki przestrzennej gminy niezbędne jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju, które przejawiać się będzie w ochronie oraz dbałości o walory środowiska przyrodniczego.

Istotne jest zatem przestrzeganie zasad ochrony środowiska, które należy uwzględnić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

##### Ochrona powierzchni ziemi

W zakresie zagospodarowania mas ziemnych warunki zgody na zmianę ukształtowania terenu lub jej zakaz należy dokładnie określić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przy czym dopuszcza się zagospodarowanie mas ziemnych pochodzących z wykopów, a spełniających standardy jakości gleby lub ziemi na działce inwestorskiej, poprzez wykorzystanie ich do kształtowania terenów zieleni towarzyszącej inwestycjom, z możliwością usuwania ich także poza obszar inwestycji, zgodnie z przepisami odrębnymi.

##### Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

W zagospodarowaniu terenów należy uwzględnić obszar o znacznych zasobach wód podziemnych w obrębie piętra czwartorzędowego. Należy dążyć do ochrony jakości wód podziemnych i powierzchniowych poprzez zmniejszenie obciążeń i wyeliminowanie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych. Ustala się obowiązek minimalizacji oddziaływania na środowisko poprzez rozwiązanie gospodarki wodno – ściekowej m.in. poprzez stosowanie oczyszczalni przydomowych i szczelnych zbiorników bezodpływowych, jako rozwiązań tymczasowych w szczególnie uzasadnionych przypadkach. W przypadku jeśli występują odpowiednie warunki techniczne należy podłączać obiekty do zbiorczej kanalizacji.

W celu ochrony jakości wód należy stosować strefy buforowe (pasy zieleni i zadrzewienia) wzdłuż cieków i brzegów zbiorników wodnych, w przypadku lokalizacji obiektów budowlanych na terenach do nich przylegających.



Konieczne jest uwzględnienie w przygotowywanych rozwiązaniach zagospodarowania przestrzennego ogólnych zaleceń, wynikających z wymagań określonych nadrzędnymi przepisami, jak również dotychczas wykonanych dla tego regionu opracowań.

Ze względu na potrzebę nieograniczania infiltracji wód opadowych powinno się przeznaczać na cele budowlane wyłącznie niezbędne fragmenty zagospodarowywanych obszarów oraz stosować w miarę możliwości materiały pozwalające na infiltrację wód opadowych. Należy dążyć do kompleksowego rozwiązania odprowadzania ścieków opadowych z placów i parkingów oraz oczyszczanie ich zgodnie z przepisami odrębnymi.

Powinno się w miarę możliwości stosować rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększenie małej retencji wodnej na zasadach przewidzianych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym oraz przewidzianych w programach działań wynikających z planów gospodarowania wodami oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody. Wskazana jest dalsza dbałość o wszelkie formy naturalnej retencji wodnej, tj. torfowiska, obszary bagienne, niewielka retencja leśna, retencja glebowo – gruntowa, retencja dolin rzecznych, retencja niewielkich akwenów (stawy, oczka wodne).

#### Ochrona powietrza

Do zadań gminy należy zapewnienie dbałości o utrzymanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego. Dlatego też należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń np. poprzez stosowanie do celów grzewczych i technologicznych paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi spalanych w urządzeniach o wysokim stopniu sprawności oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Jednocześnie wskazane jest podjęcie działań proekologicznych z zakresu polityki transportowej np. organizacja płynnego ruchu samochodowego, popularyzacja ruchu rowerowego.

Ponadto oddziaływanie na środowisko, związane z funkcją terenu nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów, hałasu oraz pól elektromagnetycznych, określonych w przepisach odrębnych, poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny.

#### Ochrona krajobrazu

Ochrona krajobrazu miejskiego polega na świadomym kształtowaniu przestrzeni poprzez podkreślanie miejsc o wybitnych walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz włączanie ich w system rekreacyjno - przyrodniczy miasta, poprzez wprowadzanie elementów antropogenicznych w sposób harmonizujący ze środowiskiem naturalnym.

Kształtowanie krajobrazu kulturowego terenów gminy Drawno prowadzone będzie poprzez:

- objęcie ochroną miejsc i terenów eksponowanych, panoram i punktów widokowych przed dominacją elementów obcych, w szczególności sieci infrastruktury technicznej, tablic reklamowych, zabudowy substandardowej – do uszczegółowienia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- tereny eksponowane, punkty widokowe i panoramy należy podkreślać poprzez ich włączanie w system połączeń pieszych i rowerowych oraz szlaków wodnych;
- ograniczenie lokalizacji na całym obszarze miasta obiektów wymagających makroniwelacji i znacznych przekształceń topografii terenu;
- nowe uzbrojenie oraz ciągi komunikacyjne należy prowadzić z uwzględnieniem lokalizacji obszarów chronionych, mieszkaniowych i wypoczynkowych, na których znajdują się obiekty przeznaczone na stały pobyt ludzi oraz wymogów ochrony przyrody;
- tereny zieleni należy łączyć spójnym systemem zieleni urządzonej i krajobrazowej, celem poprawy wizerunku gminy i walorów krajobrazowych terenów zurbanizowanych.

### **3.2. Zasady kształtowania i ochrony terenów zieleni**

Gmina Drawno charakteryzuje się bardzo wysokim udziałem terenów leśnych (ok. 70,0% jej powierzchni) i zwartych terenów zadrzewionych i zakrzewionych. Charakterystyczną cechą gminy są liczne



występujące zadrzewienia śródpolne i przydrożne. Przez większość gminy Drawno (poza centralną częścią) przebiegają ponadlokalne korytarze ekologiczne. Tym samym dla zapewnienia wymiany energii ekologicznej, zachowania najcenniejszych zbiorowisk naturalnych, flory i fauny, zwiększenia odporności środowiska na przekształcenia, poprawy walorów klimatycznych i krajobrazowych istotne jest systemowe kształtowanie obszarów zieleni. Dlatego też w Studium określono zasady kształtowania i ochrony zieleni, do których należą:

- tworzenie i utrzymywanie powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów zurbanizowanych w formie korytarzy zieleni,
- zachowanie ciągłości ochrony systemów terenów otwartych, parków i terenów rekreacyjnych,
- zachowanie odległości zabudowy od akwenów wodnych oraz brzegów rzek, pozwalającej utrzymać równowagę ekologiczną oraz zapewnienie przynajmniej częściowej dostępności brzegów największych jezior dla korzystających z rekreacji, a także brzegów rzek na miejsca przystani kajakowych,
- zachowanie i ochrona ponadlokalnych korytarzy ekologicznych,
- zachowanie i ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych m.in. wzdłuż doliny rzek: Drawy, Korytnicy, Słopiczy poprzez odpowiednie kształtowanie ich struktury przyrodniczej (wyłączanie z zadrzewień i zalesień terenów łąk i pastwisk, pozostawiając je w dotychczasowym użytkowaniu),
- zachowanie i ochronę zadrzewień śródpolnych, miedz, żywoplotów, pasm łąk, drobnych płątów roślinności bagiennej, niewielkich śródpolnych zbiorników wodnych i mokradel stanowiących miejsca ostojowe dla zwierząt i roślin,
- w miarę możliwości przestrzennych stosowanie zasady omijania istniejących drzew przydrożnych przy projektowaniu, budowie i przebudowie dróg, po uprzedniej inwentaryzacji,
- bezwzględną ochronę drzewostanów parkowych, większych skupisk zieleni o charakterze parkowym i zabytkowych cmentarzy,
- prowadzenie regularnej odbudowy i konserwacji rowów melioracyjnych, w celu podtrzymania lub przywrócenia bogactwa flory wodnej, błotnej i zmienno-wilgotnej, łąkowo – pastwiskowej,
- stałe uzupełnianie ubytków drzewostanu na terenach objętych ochroną.

### 3.3. Kierunki ochrony przyrody

Gmina Drawno znajduje się w zasięgu obszarów cennych przyrodniczo objętych formami ochrony przyrody (zgodnie z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 142, ze zm.), należą do nich:

- Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”,
- Drawieński Park Narodowy wraz z otuliną,
- Obszar Natura 2000 „Lasy Puszczy nad Drawą” PLB320016,
- Obszar Natura 2000 „Uroczyska Puszczy Drawskiej” PLH320046,
- Obszar Natura 2000 „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” PLH320023,
- Obszar chronionego krajobrazu „D” Choszczno-Drawno,
- Obszar chronionego krajobrazu „E” rzeka Korytnica,
- Obszar chronionego krajobrazu „F” Bierzwnik,
- Obszar chronionego krajobrazu Dominikowo-Niemieńsko,
- Użytki ekologiczne: Parszywe bagno II, Torfowisko Jaźwiny, Krzywe Bagno, Błędno, Grzęzłowe Starorzecze, Żółwińskie Bagno, Martwy Bór, łąka Petnikowa w Święciechowie,
- pomniki przyrody.

Na terenie gminy występują także korytarze ekologiczne „Dolina Drawy” i „Pojezierze Wałeckie – Pojezierze Drawieńskie.

Występowanie na obszarze gminy form ochrony przyrody, a w szczególności obszarów Natura 2000 oraz parku narodowego wraz z otuliną, określa możliwości inwestycyjne, ograniczając sposób zagospodarowania przestrzeni w obrębie ich granic. Ograniczenia te wynikają z przepisów odrębnych.



Na rysunku Studium uwidoczniiono granice Drawieńskiego Parku Narodowego i jego otuliny, obszarów Natura 2000 „Lasy Puszczy nad Drawą” PLB320016, „Uroczyska Puszczy Drawskiej” PLH320046, „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” PLH320023, rezerwatu, obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, korytarzy ekologicznych oraz miejsca lokalizacji pomników przyrody.

Na obszarach Natura 2000 (zgodnie z art. 33. ust. 1 ustawy o ochronie przyrody) zabrania się osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogarszać stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogarszać integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami chronionymi.

Dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop” obowiązującym dokumentem stanowiącym o jego ustanowieniu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Torfowisko Konotop", natomiast zadania ochronne zostały określone Zarządzeniem wewnętrznym Nr 7/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2011 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop”.

Drawieński Park Narodowy wraz z otuliną nie posiada aktualnego Planu Ochrony DPN. Obecnie są nad nim prowadzone prace, które również obejmują przygotowanie planu zadań ochronnych dla znajdujących się w jego zasięgu obszarów Natura 2000 „Lasy Puszczy nad Drawą”, „Uroczyska Puszczy Drawskiej”.

Natomiast dla obszaru Natura 2000 „Jezioro Lubie i Dolina Drawy” plan zadań ochronnych został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014r., poz. 1928).

Obowiązek sporządzenia planu ochrony parku narodowego wynika z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142). Art. 20 ust.3 pkt 7 wspomnianej ustawy stanowi, że plan ochrony zawiera m.in. ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. W związku z tym, w miejscowych planach, na terenach położonych w zasięgu Drawieńskiego Parku Narodowego należy uwzględnić wytyczne określone w planie ochrony dla Drawieńskiego Parku Narodowego po jego uchwaleniu, w zakresie możliwości zagospodarowania tych terenów.

Zgodnie z art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody, w planach ochrony dla obszarów Natura 2000 znajdują się wskazania do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W planach zadań ochronnych zawarte są działania dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. W Studium nie wprowadza się kolidujących z celami ochrony obszarów Natura 2000 ustaleń.

Nakazy i zakazy dotyczące gospodarowania na obszarach chronionego krajobrazu ustalają uchwały Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego powołujące to obszary. Natomiast wytyczne dotyczące ochrony na terenach użytków ekologicznych określają uchwały Rady Miejskiej w Drawnie, którymi je ustanowiono (*opisane w części II Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego pkt 2.3 Obiekty i obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną*).

W zakresie ochrony korytarzy ekologicznych w Studium nie wyznacza się w ich zasięgu funkcji oraz parametrów zabudowy mogących tworzyć bariery ekologiczne. Zabudowa ogranicza się do obszarów istniejących miejscowości, a szczegółowe zasady zagospodarowania w zasięgu korytarzy ekologicznych są zawarte w ramach ustaleń dla poszczególnych terenów w *pkt 2.2 Ustalenia funkcjonalno-przestrzenne dla poszczególnych terenów, w tym wyłączonej z zabudowy, oraz wskaźniki dotyczące użytkowania i zagospodarowania terenów*.



W stosunku do pomników przyrody obowiązują następujące zakazy:

- wycinania, niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- zrywania pączków kwiatów, owoców, liści,
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- zanieczyszczenia, zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
- wzniesienia ognia w pobliżu drzewa,
- umieszczania tablic i innych znaków, z wyjątkiem przewidzianych ustawą o ochronie przyrody,
- dokonywania zmian stosunków wodnych.

Ograniczenia w zagospodarowaniu i zainwestowaniu wynikają z przepisów odrębnych.

Na terenie gminy Drawno nie przewiduje się lokalizowania uzdrowisk.

#### **4. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ**

##### **4.1. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków**

Ochroną na zasadach określonych w przepisach odrębnych w tym m.in. w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na terenie gminy Drawno objęte są m.in.:

- obiekty sakralne, zespoły przemysłowe i gospodarcze, budynki użyteczności publicznej, w tym budynek UM w Drawnie (dawny sąd), dawne szkoły, oraz domy mieszkalne wpisane indywidualnie do rejestru zabytków,
- obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków,
- układ urbanistyczny Starego Miasta w Drawnie wpisany do rejestru zabytków.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków (wykaz - załącznik nr A) i zapewnić im ochronę.

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego wprowadza się następujące zasady:

##### **1. dla obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków:**

- nakaz zachowania lub w uzasadnionych przypadkach odtworzenia bryły historycznego budynku i kształtu dachu;
- w przypadku budynków z elewacjami ceglаныmi, szachulcowymi lub z dekoracją architektoniczną zakaz zastosowania zewnętrznego ocieplenia ścian;
- odnośnie wyglądu elewacji zewnętrznych (szczególnie elewacji frontowej) nakaz zachowania lub odtworzenia na podstawie zachowanych elementów, bądź ikonografii - detalu architektonicznego, a także układu elewacji oraz kształtu okien;
- wszelkie prace budowlane, konserwatorskie, renowacyjne i rewaloryzacyjne przy obiektach i na terenach wpisanych do rejestru zabytków wymagają uzyskania pozwolenia konserwatorskiego, wydanego przez właściwego miejscowo konserwatora zabytków;
- zakaz lokalizacji, wszelkich inwestycji mogących przyczynić się do pogorszenia wyglądu obiektów i zespołów budowlanych, a także osi widokowych na te obiekty i zespoły, które również mogą silnie ingerować w krajobraz kulturowy oraz których funkcja nie jest dostosowana do charakteru otoczenia zabytkowego ze szczególnym uwzględnieniem inwestycji typu: elektrownie wiatrowe, stacje bazowe cyfrowej telefonii komórkowej, reklamy wielkoformatowe;
- wszelkie prace sanacyjno-porządkowe i wycinki drzew na terenach zabytkowych parków, a także wydzielenia działek i lokalizacja nowych obiektów wymagają uzyskania pozwolenia konserwatorskiego, wydanego przez właściwego miejscowo konserwatora zabytków.

##### **2. dla obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków:**

- konieczność uzgadniania z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków wszelkich prac budowlanych (w tym rozbiórkowych), konserwatorskich i restauratorskich mających szczególnie wpływ na zmianę wyglądu zewnętrznego budynków m.in. wymiana stolarki otworowej, wymiana pokrycia dachu, termoizolacje, malowanie elewacji, wszelkie modernizacje;
- nakaz zachowania lub w uzasadnionych przypadkach odtworzenia bryły historycznego budynku i kształtu dachu;



- w przypadku budynków z elewacjami ceglanymi, szachulcowymi lub z dekoracją architektoniczną zakaz zastosowania zewnętrznego ocieplenia ścian;
  - odnośnie wyglądu elewacji zewnętrznych (szczególnie elewacji frontowej) nakaz zachowania lub odtworzenia na podstawie zachowanych elementów, bądź ikonografii - detalu architektonicznego, a także układu elewacji oraz kształtu okien;
  - zakaz zastosowania blachy dachówkopodobnej lub gontu papowego jako pokrycia dachu;
  - odnośnie kolorystyki elewacji nakaz nawiązywania do historycznych tendencji kolorystycznych występujących na danym terenie;
  - zakaz instalowania reklam wielkoformatowych w sposób zakłócający wygląd budynku;
  - konieczność dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej, w zakresie usytuowania, skali i bryły oraz nawiązanie formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej.
3. dla zewidencjonowanych zabytkowych cmentarzy:
- na terenie zabytkowych cmentarzy, które są miejscem pamięci narodowej zakazuje się jakichkolwiek inwestycji;
  - występujący drzewostan w obrębie cmentarzy należy poddawać regularnej pielęgnacji, jak również teren zieleni i krzewów występujący w obrębie cmentarzy.
4. na terenie układu urbanistycznego Starego Miasta w Drawnie:
- wszelkie prace budowlane, konserwatorskie, renowacyjne i rewaloryzacyjne oraz wydzielenia działek geodezyjnych i lokalizacje reklam i tablic informacyjnych na terenie strefy układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków wymagają uzyskania pozwolenia konserwatorskiego, wydanego przez właściwego miejscowo konserwatora zabytków;
  - nakaz trwałego zachowania historycznego rozplanowania oraz kompozycji przestrzennej zespołów budowlanych i pojedynczych budynków, kształtów placów i ulic, ich przebiegu, szerokości i przekroju, a także zachowania gabarytów i linii zabudowy oraz zasadniczych proporcji wysokościowych kształtujących sylwetę całego układu;
  - zakaz lokalizacji reklam, urządzeń technicznych, tablic informacyjnych, obiektów teletechnicznych i wszelkich dominant wysokościowych w przestrzeni architektonicznej w sposób i w formie zakłócającej historyczne relacje przestrzenne oraz deprecjonujące obiekty o wartości zabytkowej;
  - konieczność dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej, w zakresie usytuowania, skali i bryły oraz nawiązanie formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej.

Ponadto, na rysunku planu wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej na terenie miejscowości, które cechują się wybitnymi walorami krajobrazowymi, m.in. ze względu na zachowane układy ruralistyczne. Granice tych stref są poglądowe i powinny zostać uszczegółowione na etapie sporządzania planów miejscowych bądź w specjalistycznych, dla tego typu stref, opracowaniach. Wśród miejscowości tych, wyróżnić można: Barnimie, Brzeziny, Dominikowo, Niemieńsko, Święciechów, Zatom, Żółwino.

#### **4.2. Zasady ochrony zabytków archeologicznych**

Przedmiotem ochrony zabytków archeologicznych są:

- zewidencjonowane stanowiska archeologiczne ujęte w gminnej ewidencji stanowisk archeologicznych,
- pradziejowe, średniowieczne i nowożytne nawarstwienia kulturowe w strefach ochrony zabytkowych układów urbanistycznych, ruralistycznych oraz w obrębie zabytków architektury, cmentarzy i zabytkowej zieleni na terenie gminy.

Na terenie gminy Drawno zlokalizowane są stanowiska archeologiczne ujęte w gminnej ewidencji stanowisk archeologicznych, określone na rysunku Studium. Dla każdego ze stanowisk archeologicznych w Studium wyznaczono strefę ochrony stanowisk archeologicznych. Zarówno granice stanowisk



archeologicznych jak i strefy ich ochrony, wymagają weryfikacji na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dla obszaru stanowisk archeologicznych, w tym ich stref ochronnych oraz dla terenu układu urbanistycznego Starego Miasta w Drawnie obowiązują:

- nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu;
- nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych.

#### 4.3. Dobra kultury współczesnej

Na terenie gminy Drawno nie występują wartościowe dobra kultury współczesnej, które mogłyby być wskazane do objęcia ochroną.

### 5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

System powiązań drogowych gminy Drawno realizowany jest obecnie głównie za pomocą:

- drogi krajowej: nr 10,
- drogi wojewódzkiej: nr 175 /Drawsko Pomorskie - Kalisz Pomorski – Choszczno/
- dróg powiatowych: nr 2222Z (Recz – Krzęcin), 2226Z (Recz - Zieleniewo), 2223Z (Suliszewo), 2233Z (Żółwino – Zatom), 2234Z (Drawno - Konotop), 2235Z (Brzeziny – Wygon), 2224Z (Brzeziny - Dominikowo), 2236Z (Chomętowo – Dominikowo), 2237Z (Niemieńsko – Nowa Korytnica), 2238Z (Jaźwiny – Bogdanka), 2243Z (Bogdanka – Stare Osieczno), 2244Z (Drawno – Rościn), 2245Z (Drawno – Barnimie),
- szeregu dróg gminnych,

Powstały system komunikacji jest szkieletem dla rozwoju funkcjonalno-przestrzennego Drawna, determinując z jednej strony jego rozwój jak i wprowadzając ograniczenia w zagospodarowaniu i zabudowie. Najważniejszy ruch transportowy rozkłada się na drogę krajową nr 10 oraz drogę wojewódzką nr 175, tworzące węzeł o znaczeniu ponadregionalnym. Droga krajowa nr 10 zapewnia połączenie ze Stargardem, a dalej ze Szczecinem w kierunku zachodnim oraz umożliwia połączenie z Wałczem, Piłą, aglomeracją bydgoską, a dalej z aglomeracją warszawską w kierunku wschodnim. DK 10 zlokalizowana jest w północnej części gminy i przebiega przez miejscowości Żółwino i Prostynia. Natomiast droga wojewódzka nr 175 przebiega w centralnej części gminy, w tym przez Drawno (ul. Choszczeńska, Kolejowa, Kaliska) łącząc Choszczno z Kaliszem Pomorskim.

W celu usprawnienia komunikacji na terenie gminy Drawno i zapewnienia dogodnych połączeń z gminami sąsiednimi, istniejący układ podstawowy gminy planuje się zoptymalizować m.in. poprzez:

- modernizację poszczególnych istniejących dróg w gminie; np. przebudowa drogi krajowej nr 10 klasy ruchu GP do klasy S, przebudowa drogi wojewódzkiej nr 175 oraz modernizacja istniejących dróg gminnych;
- budowa obwodnic miejscowości położonych w przebiegu drogi krajowej nr 10;
- budowę nowych dróg w szczególności na terenach inwestycyjnych, zarówno mieszkaniowych, jak i terenach usługowych, powiązanych z istniejącym układem komunikacyjnym;

Parametry techniczne należy przyjąć odpowiednio dla drogi zgodnie z klasą techniczną zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 03.03.1999r. w/s warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 124).

Lokalizacje projektowanych skrzyżowań i dróg dla powiązań komunikacyjnych mają charakter orientacyjny i mogą ulec zmianie w miarę potrzeb na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

#### 5.1. Drogi krajowe

Przez teren gminy Drawno przebiega jedna droga (DK 10) zarządzana przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad.



Dostępność komunikacyjną terenów przyległych do drogi krajowej nr 10 należy zapewnić wewnętrznym układem komunikacyjnym za pomocą dróg lokalnych i zbiorczych połączonych z drogą krajową nr 10, za pomocą istniejących włączy (skrzyżowań i zjazdów).

Wyklucza się wykorzystywanie istniejących zjazdów z ww. dróg do obsługi nowo uruchamianych terenów inwestycyjnych, bez uprzedniej przebudowy do odpowiednich parametrów, zgodnie z przepisami odrębnymi, na warunkach właściwego zarządcy drogi.

Droga krajowa nr 10 planowana jest do przebudowy do drogi rangi klasy ekspresowej. Jej przebieg powinien zostać wybrany spośród wariantów jako najbardziej optymalny w szczególności z punktu widzenia ochrony środowiska i zabytków, uwzględniając jednocześnie m. in. aspekty ekonomiczne, społeczne, a także możliwości techniczne.

W przypadku zamiaru wykorzystania dróg wewnętrznych (serwisowych) zrealizowanych w ramach przebudowy DK 10 do klasy S, przed przedłożeniem projektu mpzp do zaopiniowania, należy przeprowadzić procedurę przejęcia zarządu tych dróg przez gminę Drawno. Dopuszcza się możliwość na etapie sporządzania planu miejscowego włączanie istniejących dróg serwisowych w układ dróg gminnych niezbędnych do obsługi terenów inwestycyjnych, zapewniając ich przebudowę do odpowiednich parametrów, zgodnie z przepisami odrębnymi, na warunkach właściwego zarządcy drogi.

#### Zasady zagospodarowania terenów komunikacji

- Dla dróg krajowych należy uwzględnić istniejące granice pasa drogowego oraz przyjmować parametry techniczne właściwe dla danej klasy drogi, zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 124); w miejscach, gdzie istniejące zagospodarowanie terenu nie pozwala na poszerzenie drogi dopuszczalne jest zachowanie dotychczasowej szerokości drogi;
- Lokalizowanie obiektów budowlanych, w tym budynków oraz zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie zgodnie z przepisami odrębnymi;
- W przypadku projektowania przebudowy istniejących włączy dróg powiatowych i gminnych do drogi krajowej nr 10 powinno ono być zaprojektowane pod kątem prostym lub zbliżonym do prostego;
- Prowadzenie infrastruktury technicznej (kanalizacja sanitarna, sieć wodociągowa, energetyczna, gazowa, itp.) niezwiązanej z funkcjonowaniem drogi należy przewidzieć poza pasem drogowym drogi krajowej. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się ich lokalizację w pasie drogowym za zgodą i na warunkach podanych przez zarządcę drogi krajowej odrębnym trybem;
- Ograniczenia w zabudowie wynikające z położenia przy szlakach komunikacyjnych zostały przedstawione w pkt 2.4 Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury komunikacyjnej.

## **5.2. Drogi wojewódzkie**

Przez teren gminy Drawno przebiega jedna droga wojewódzka nr 175 łącząca Drawsko Pomorskie i Choszczno.

#### Obsługa komunikacyjna – dla drogi nr 175

Dostępność komunikacyjną terenów przylegających do drogi wojewódzkiej należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z tymi drogami poprzez drogi niższej kategorii, a w przypadku ich braku, bezpośrednio z dróg wojewódzkich, za pomocą istniejących lub projektowanych zjazdów z tych dróg. Dopuszcza się przebudowę włączy do drogi wojewódzkiej (skrzyżowań, zjazdów) na warunkach określonych przez zarządcę drogi. Przy lokalizacji nowych, bezpośrednich włączy (skrzyżowań i zjazdów publicznych) do drogi wojewódzkiej oraz przebudowie istniejących, należy uwzględnić rozwiązania techniczne pozwalające zapewnić bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom ruchu drogowego takie jak np. rozbudowa drogi wojewódzkiej o dodatkowe pasy ruchu dla relacji skrzyżujących (lewoskręty czy pasy włączenia i wyłączenia pojazdów), zmiana lokalizacji zjazdów przy równoczesnej likwidacji zjazdów istniejących itp.





Zaleca się by w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wprowadzić rezerwację terenu przeznaczoną pod drogi wewnętrzne (KDW), równoległe do pasa drogowego drogi wojewódzkiej, o funkcji zbiorczo-rozprowadzającej ruch. Ze względu na funkcje dróg należy stosować dla nich normy jak dla dróg publicznych klasy dojazdowej (D).

#### Zasady zagospodarowania terenów komunikacji

- Lokalizowanie obiektów budowlanych, w tym budynków oraz zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie zgodnie z przepisami odrębnymi;
- Ograniczenia w zabudowie wynikające z położenia przy szlakach komunikacyjnych zostały przedstawione w pkt 2.4 Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury komunikacyjnej;
- Podziały geodezyjne działek winny spełniać wyżej wymienione warunki i nie generować nowych zjazdów na drogi wojewódzkie;
- Przewiduje się, konieczność wyznaczenia w miejscowych planach terenów wzdłuż dróg wojewódzkich poza ich pasem drogowym na prowadzenie infrastruktury technicznej nie związanej z funkcjonowaniem dróg (jak: kanalizacja sanitarna, sieć wodociągowa, energetyczna, gazowa itp.). Dopuszcza się lokalizację infrastruktury technicznej w istniejącym pasie drogowym celem przejścia poprzecznego lub celem wykonania przyłącza do istniejących urządzeń.

### 5.3. Drogi powiatowe

Przez teren gminy Drawno przebiega 13 dróg powiatowych:

Numer drogi	Nazwa drogi (odcinek drogi)
2222Z	Recz – Suliszewo – Kołki – Zieleniewo – Chłopowo – Krzęcin (droga zamiejska)
2226Z	Recz – Kiełpino – Brzeziny – Zieleniewo (droga zamiejska)
2223Z	Suliszewo – Korytowo – Brzeziny (droga zamiejska)
2233Z	Żółwino – Drawno (ul. Pomorska, Chomętowska) –Zatom – Granica powiatu (droga miejska)
2234Z	Drawno (ul. Słoneczna) – Konotop (skrzyżowanie) –(droga miejska )
2235Z	Brzeziny – Wygon (droga zamiejska)
2224Z	Brzeziny – Barnimie – Dominikowo – Granica powiatu (droga zamiejska)
2236Z	Chomętowo – Dominikowo (droga zamiejska)
2237Z	Niemieńsko – Nowa Korytnica (droga zamiejska)
2238Z	Jaźwiny – Bogdanka (droga zamiejska)
2243Z	Bogdanka – Stare Osieczno (droga zamiejska)
2244Z	Drawno – Roścín (droga zamiejska)
2245Z	Drawno (ul. Polna) – Barnimie (droga miejska)

#### Obsługa komunikacyjna

Obsługę komunikacyjną terenów w pobliżu dróg powiatowych powinno się, zapewnić poprzez sieć dróg gminnych lub wewnętrznych. Powinno się maksymalnie ograniczyć realizację nowych zjazdów na działki budowlane bezpośrednio z dróg powiatowych.

#### Zasady zagospodarowania terenów komunikacji

- Dla dróg powiatowych należy uwzględnić istniejące granice pasa drogowego oraz przyjmować parametry techniczne właściwe dla danej klasy drogi, zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 124); w miejscach, gdzie istniejące zagospodarowanie terenu nie pozwala na poszerzenie drogi dopuszczalne jest zachowanie dotychczasowej szerokości drogi.
- Lokalizowanie obiektów budowlanych, w tym budynków oraz zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie zgodnie z przepisami odrębnymi;



- Włączenie nowej drogi gminnej i wewnętrznej do drogi powiatowej powinno być zaprojektowane pod kątem prostym lub zbliżonym do prostego;
- Ograniczenia w zabudowie wynikające z położenia przy szlakach komunikacyjnych zostały przedstawione w pkt 2.4 *Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury komunikacyjnej.*

#### 5.4. Drogi gminne

Zachowuje się przebieg dróg gminnych oraz dopuszcza się lokalizacje nowych w miarę potrzeb. Ważniejsze drogi gminne przedstawia poniższa tabela.

Numer drogi/miejscowość	Odcinek drogi/nazwa ulicy
11-09-001	Dominikowo - Nowa Korytnica
11-09-002	Drawno - Zdanów (ul. Leśników)
11-09-003	Brzeziny – Podlesie
11-09-004	Podlesie – Gack
11-09-005	Barnimie – Niemieńsko
11-09-006	Barnimie – Zatom
11-09-007	Zdanów – Kraśnik
11-09-008	Święciechów – Rościn
11-09-009	Święciechów – Nętkowo
11-09-010	Święciechów – Kraśnik
11-09-011	Borowiec – Drawnik
11-09-012	Drawno - kol. Ostrożyce
11-09-013	Drawno - kol. Janków
11-09-014	Gack – Brzeziny
11-09-015	od mostu na rz. Korytnica w kier. Jelenie
11-09-016	droga woj. – Sieniawa
Drawno	Energetyków
Drawno	Jeziorna
Drawno	Konopnickiej
Drawno	Kościelna
Drawno	Kościuszki
Drawno	Krótką
Drawno	Kwiatowa
Drawno	Leśna
Drawno	Leśników
Drawno	Łąkowa
Drawno	Ogrodowa
Drawno	Piaskowa
Drawno	Poprzeczna
Drawno	Potokowa
Drawno	Sienkiewicza
Drawno	Stacja Kolejowa
Drawno	Szkolna
Drawno	Szpitalna
Drawno	Tylna
Drawno	Plac Wolności
Drawno	Plac Zgody
Drawno	Żeromskiego
Drawno	Saperów
Drawno	Zdrojowa



Uzupełniający układ komunikacyjny stanowią drogi klasy KDD (dojazdowa) – drogi gminne i drogi wewnętrzne. Są to drogi niezdefiniowane na rysunku Studium, a ich dokładny przebieg powinien zostać określony na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dla dróg wewnętrznych zaleca się stosowanie parametrów jak dla dróg publicznych klasy technicznej KDD (dojazdowej).

#### Zasady zagospodarowania terenów komunikacji

- Parametry dla dróg gminnych należy przyjmować zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 02.03.1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 124) jak dla dróg klasy lokalnej (L), dojazdowej (D) lub wyjątkowo klasy zbiorczej (Z) w zależności od potrzeb lokalnych;
- Lokalizowanie obiektów budowlanych, w tym budynków oraz zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie zgodnie z przepisami odrębnymi;
- Ograniczenia w zabudowie wynikające z położenia przy szlakach komunikacyjnych zostały przedstawione w pkt 2.4 *Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury komunikacyjnej*.

### **5.5. Infrastruktura rowerowa**

Na terenie gminy Drawno, w szczególności w samym mieście Drawno oraz zurbanizowanych wsiach i na terenach atrakcyjnych turystycznie należy dążyć do rozwoju sieci dróg pieszych i rowerowych lub pieszo-rowerowych (istniejące zostały opisane w pkt 6 część uwarunkowania). Obecnie istniejące szlaki turystyczne rowerowe i pieszo-rowerowe powinny zostać zachowane, natomiast sieć tras rowerowych wzdłuż samochodowych ciągów komunikacyjnych powinna być w miarę możliwości przestrzennych rozwijana.

Ścieżki rowerowe w gminie Drawno, które powinny być zrealizowane w pierwszej kolejności to:

- ścieżka rowerowa wzdłuż drogi krajowej nr 10,
- ścieżka rowerowa wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 175,
- ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Choszczeńskiej w Drawnie,
- ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Kolejowej w Drawnie,
- ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Pomorskiej w Drawnie,
- ścieżka pieszo-rowerowa nad jeziorem Grażyna w Drawnie.

Priorytet powinny mieć rozwiązania maksymalnie rozdzielające ruch kołowych od pieszego i rowerowego. Przy przebudowie, rozbudowie lub budowie układów drogowo-ulicznych należy minimalizować potencjalne kolizje w miejscach styku ruchu pieszego i rowerowego i innymi użytkownikami dróg i kolei.

### **5.6. Kolej**

#### Linia kolejowa nr 410

Przez gminę i miasto Drawno przebiega linia kolejowa nr 410 relacji Grotniki Drawskie – Choszczno o znaczeniu lokalnym. Na terenie gminy znajdują się trzy stacje kolejowe: Kiełpino, Drawno i Sieniawa Drawieńska. Linia prowadzi wszystkie rodzaje ruchu osobowego i towarowego.

Zasadna jest modernizacja linii kolejowej nr 410, a także terenów przyległych, będących we władaniu PKP. Modernizacja powinna również zabezpieczyć dojazd do wojskowej bocznicy 823 Drawno.

Odcinek linii kolejowej nr 410 w granicach gminy Drawno objęty jest zadaniem „Rewitalizacja linii kolejowej nr 410 oraz punktów ładunkowych na stacji Złoceniec”, zgodnie z listą projektów podstawowych Krajowego Programu Kolejowego do 2023 r.

Podczas modernizacji należy zastosować odpowiednie środki ochrony przed hałasem, adekwatne do stwierdzonych przekroczeń, dla terenów miasta Drawno, które znajduje się w strefie potencjalnego ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego trasy kolejowej m.in.:

- wprowadzenie nowoczesnych technologii (szyn bezстыkowych, szlifowanie szyn, itd.)



- wprowadzenie przegród przeciwhałasowych harmonizujących się otoczeniem (w miarę możliwości zastosowanie wałów ziemnych lub estetycznych ekranów akustycznych – np. transparentnych,)
- zastosowanie zasad akustyki budowlanej i architektonicznej.

Na terenie gminy Drawno przewiduje się zachowanie trzech istniejących stacji kolejowych: Kiełpino, Drawno i Sieniawa Drawieńska. Nie zakłada się budowy dodatkowych stacji kolejowych.

W celu pełnego wykorzystania linii kolejowej dla obsługi ruchu pasażerskiego konieczne jest zrealizowanie zintegrowanego systemu transportowego kolej-autobus-rower. Dla powiązania transportu indywidualnego samochodami osobowymi i rowerem z transportem kolejowym przewiduje się wykonanie przy stacjach kolejowych lub w ich pobliżu parkingów samochodowych i dla rowerów.

Ograniczenia w zabudowie wynikające z położenia przy szlakach kolejowych zostały przedstawione w pkt 2.5 *Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury kolejowej.*

## 5.7. Normatyw parkingowy

Poniżej zostały wprowadzone orientacyjne wielkości dla projektowanej nowej zabudowy, które powinny stanowić bazę przy określaniu szczegółowego normatywu na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zaleca się w zakresie normatywu parkingowego dla nowych i rozbudowywanych obiektów, zapewnienie nie mniej niż:

- 1,5 stanowiska postojowe dla samochodów osobowych na każdy lokal mieszkalny w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej,
- 2 stanowiska postojowe dla samochodów osobowych na każdy lokal mieszkalny w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej,
- 2 stanowiska postojowe dla samochodów osobowych na 100 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej w zabudowie usługowej typu biura, urzędy, banki, kancelarie, warsztaty itp,
- 1 stanowisko postojowe dla samochodów osobowych na 50 m<sup>2</sup> powierzchni sprzedaży w zabudowie usługowej – usług handlu,
- 20 stanowisko postojowych dla samochodów osobowych na 1 obiekt/miejsce zgromadzeń typu kościoły, hale sportowe i wystawiennicze, place z prawem organizacji imprez masowych, itp.,
- 2 stanowiska postojowe dla samochodów osobowych na 50m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej w zabudowie usługowej typu hotel, pensjonat, dom wczasowy, innym obiekcie turystycznym lub zamieszkania zbiorowego,
- 1 miejsce postojowe dla samochodów osobowych na 100 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej na terenach zabudowy produkcyjno-magazynowej,
- 1 stanowisko postojowe dla samochodów osobowych na każdy teren infrastruktury.

Stanowiska postojowe dla samochodów powinny być lokalizowane i urządzone w sposób nieuciążliwy na działce obiektu generującego potrzeby parkowania pojazdów, przy czym: dopuszcza się parkowanie samochodów osobowych na ulicach dróg gminnych i wewnętrznych w wyznaczonych dla tego celu miejscach.

Przy obiektach usługowych, usług sportu i rekreacji oraz produkcyjnych należy przewidzieć też miejsca postojowe dla rowerów.

Parkowanie samochodów ciężarowych i autobusów powinno odbywać się w strefach zewnętrznych jednostek urbanistycznych.

Dodatkowo zaleca się realizację ogólnodostępnych parkingów buforowych, w miejscach zgrupowań obiektów użyteczności publicznej i usług. Jako potencjalne główne miejsca lokalizacji parkingów wskazuje się parking:

- przy dworcu kolejowym w Drawnie;
- przy kościołach;
- na terenach rekreacyjno-turystycznych (lokalizacje należy doprecyzować na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego).



## 6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Kompleksowe wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną jest podstawowym czynnikiem przyczyniającym się do jej rozwoju. Określenie głównych kierunków rozwoju infrastruktury technicznej ma na celu wskazanie powiązań kierunków rozwoju przestrzennego gminy z rozbudową sieci infrastruktury technicznej.

Na terenie całej gminy Drawno dopuszcza się lokalizację urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej związanych z obsługą zabudowy oraz innych, których konieczność realizacji określa niniejszy rozdział.

### 6.1. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie miasta i gminy Drawno istnieje rozbudowana sieć wodociągowa doprowadzająca wodę do większości terenów już zainwestowanych. Gmina Drawno dysponuje 14 ujęciami wody zlokalizowanymi na terenie miejscowości: Drawno, Barnimie, Brzeziny, Dominikowo, Karpin, Kiełpino, Konotop, Niemieńsko, Podegrodzie, Sieniawa, Świąciechów, Zatom, Zdanów, Żółwino. Sieć wodociągowa doprowadzona jest do wszystkich miejscowości w gminie. W miarę dalszego rozwoju gminy o nowe tereny inwestycyjne planuje się rozbudowę sieci wodociągowej, oraz sukcesywną wymianę sieci już istniejącej.

Docelowy pobór wody do celów bytowych z sieci wodociągowej lub z indywidualnych ujęć wody, w tym ze studni głębinowej.

Docelowy pobór wody do celów przemysłowych z sieci wodociągowej lub z indywidualnych ujęć wody.

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru dla jednostek osadniczych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

### 6.2. Odprowadzanie ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych

Z uwagi na ochronę podziemnych zasobów wodonośnych, wymagane jest prowadzenie prawidłowej gospodarki ściekowej poprzez odbiór, transport i neutralizację wszystkich ścieków przed wprowadzeniem ich do gruntu lub wody. W związku z tym docelowo należy dbać o maksymalny zrzut ścieków do istniejącej już sieci kanalizacyjnej, a w miarę zwiększających się potrzeb rozbudować sieć kanalizacyjną.

Ochrona wód (w tym szczególnie wód głównych zbiorników wód podziemnych) musi być realizowana przez maksymalne ograniczenie zrzutów zanieczyszczeń (przede wszystkim substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych. Planowane rozwiązania przestrzenne w zakresie gospodarki ściekowej powinny uwzględniać:

- objęcie wszystkich możliwych obszarów zbiorczą kanalizacją sanitarną z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni, o ile warunki techniczne na to pozwalają,
- dopuszczenie na obszarach przewidzianych w Studium do objęcia sanitarną kanalizacją zbiorczą, do czasu jej wybudowania, odprowadzenia ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych,
- kompleksowe rozwiązanie odprowadzania wód opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody.

Miejscowy plan określi sposób odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, który zagwarantuje ochronę gruntów przed zanieczyszczeniami.

Przewiduje się, że docelowo wszystkie ścieki bytowe i komunalne odprowadzane będą do kanalizacji sanitarnej. Wyjątek będą stanowić jedynie tereny, w których warunki techniczne nie pozwalają na doprowadzenie sieci kanalizacji sanitarnej. Do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej możliwe jest odprowadzanie ścieków bytowych i komunalnych do przydomowych i przyzakładowych oczyszczalni lub do zbiorników bezodpływowych. Przy czym nie dopuszcza się odprowadzania ścieków bytowych dla nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej do szczelnych zbiorników bezodpływowych.

Przewiduje się, że ścieki przemysłowe odprowadzane będą do kanalizacji sanitarnej lub przydomowych i przyzakładowych oczyszczalni. Ścieki przemysłowe, które będą oczyszczane w przyzakładowych oczyszczalniach ścieków, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych mogą być



odprowadzane do rowów melioracyjnych. Przy czym dla lepszego efektu ekologicznego powinny być w miarę możliwości i potrzeb wykorzystywane ponownie w procesie technologicznym danego zakładu. Natomiast odpady powstałe po oczyszczeniu ścieków przemysłowych powinny być wykorzystane w zakładzie np. do produkcji energii lub zagospodarowywane zgodnie z przepisami odrębnymi.

W przypadku lokalizacji zakładów odprowadzających ścieki przemysłowe o zanieczyszczeniach przekraczających dopuszczalne normy dla ścieków komunalnych, należy na terenie działki inwestora wybudować podczyszczalnię ścieków przemysłowych.

Dla terenów znajdujących się w strefie ochronnej obowiązują ustalenia dotyczące ograniczeń ich użytkowania i zagospodarowania opisane *części w Kierunki w pkt 2.3. Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury technicznej.*

### **6.3. Kanalizacja deszczowa i melioracja**

Docelowo, dla odwodnienia ulic i placów umocnionych na terenie intensywnej zabudowy (miasto Drawno), powinno się przewidzieć sieć kanalizacji deszczowej. Dla ulic położonych na obrzeżu m. Drawno, ciągów pieszo rowerowych, ulic niepublicznych, czy małych ulic dojazdowych, należy przewidzieć odwodnienie w sposób niekonwencjonalny, tj. poprzez budowę nawierzchni przepuszczalnych, rowów żwirowych lub odkrytych, czy rynsztoków przykrawężnikowych, stosownie do podłoża, zagospodarowania terenu i stosunków gruntowo-wodnych.

Odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów działek budowlanych z brakiem dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej, ustala się na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych.

Wody opadowe lub roztopowe z powierzchni wymagających zgodnie z przepisami odrębnymi podczyszczenia należy wprowadzać do sieci lub gruntu po zastosowaniu odpowiednich urządzeń lub instalacji.

### **6.4. Elektroenergetyczna sieć przesyłowa**

Na terenie miasta i gminy Drawno nie ma oraz nie planuje się napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej.

### **6.5. Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna (obiekty o napięciu 110 kV i niższym)**

Na obszarze gminy Drawno znajduje się sieć dystrybucyjna, do której należą odcinki linii elektroenergetycznych średniego napięcia SN-15 kV, stacje transformatorowo-rozdzielcze 15/0,4kV oraz linie niskiego napięcia nn 0,4kV – patrz uwarunkowania 9.5 zaopatrzenie w energię elektryczną.

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się z istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej na podstawie przepisów odrębnych. Dopuszcza się również zaopatrzenie w energię elektryczną z indywidualnych instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł energii.

Dopuszcza się budowę, przebudowę, remont i utrzymanie istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej na podstawie przepisów odrębnych. Dopuszcza się prawo do podziału istniejących działek celem wydzielenia terenów dla lokalizacji stacji transformatorowych zgodnie z przepisami odrębnymi.

W miejscowych planach należy wyznaczać niezbędne tereny dla lokalizowania stacji transformatorowych oraz należy rezerwować odpowiednie pasy terenów wolne od zabudowy i przeszkód terenowych na obszarze istniejących lub projektowanych dróg publicznych dla pobudowania linii energetycznych średniego napięcia (SN) i niskiego napięcia (nn).

Dla nowych obszarów intensywnej zabudowy oraz lokalizacji obiektów o dużym zapotrzebowaniu w energię elektryczną należy wyznaczać działki pod budowę stacji transformatorowych z uwzględnieniem zasady lokalizacji stacji w miejscach pozwalających na równomierny rozkład obciążenia wokół stacji. Dla stacji kablowych należy wydzielić geodezyjnie działkę.

W celu zabudowy terenów znajdujących się pod lub w bezpośrednim sąsiedztwie elektroenergetycznych linii napowietrznych z przewodami gołymi, należy uwzględnić lokalizację obiektu względem takich linii, spełniającą wymogi norm i przepisów odrębnych.



Dla terenów znajdujących się w pasie technologicznym obowiązują ustalenia dotyczące ograniczeń ich użytkowania i zagospodarowania opisane w pkt 2.3. *Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury technicznej.*

Bieżące potrzeby w zakresie rozwoju sieci elektroenergetycznej dystrybucyjnej będą na bieżąco zaspokajane poprzez rozbudowę sieci elektroenergetycznych w miarę zabudowy nowych terenów.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego powinien przewidywać zapewnienie dostępu do urządzeń energetycznych w celu prowadzenia konserwacji i usuwania awarii.

#### Energia ze źródeł odnawialnych (OZE)

Na terenie gminy Drawno wyznacza się nowe tereny wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW - farmy fotowoltaiczne oznaczone w na rysunku kierunków symbolem EF - *tereny infrastruktury wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii – farmy fotowoltaiczne.* Ponadto, zgodnie z zapisami Studium, lokalizacja paneli fotowoltaicznych możliwa jest także na terenach P/U.

### **6.6. Zaopatrzenie w gaz**

Przez obszar gminy Drawno przebiegają dwa gazociągi wysokiego ciśnienia: DN250 Piła – Stargard oraz DN200 Rzecznik – Gorzów Wlkp. Szczegółowy opis istniejących do zachowania gazociągów wysokiego ciśnienia znajduje się w części uwarunkowań pkt. 9.6 *Gazowa sieć przesyłowa i zaopatrzenie w gaz.*

Paliwem najmniej szkodliwym dla środowiska, w stosunku do innych konwencjonalnych (węgiel, olej opałowy), jest gaz ziemny. Celowe jest systematyczne zwiększanie ilości odbiorców ogrzewających budynki gazem ziemnym.

Docelowo zakłada się zgazyfikowanie większości miejscowości na terenie miasta i gminy Drawno. Jednak ilość odbiorców zależna będzie od konkurencyjności gazu jako paliwa z innymi nośnikami energii.

Dla terenów znajdujących się w strefie ochronnej obowiązują ustalenia dotyczące ograniczeń ich użytkowania i zagospodarowania opisane *części Kierunki w pkt 2.3. Ograniczenia w zabudowie wynikające z przebiegu infrastruktury technicznej.*

### **6.7. Zaopatrzenie w ciepło**

Należy dążyć do zmiany stosowanych tradycyjnych paliw i technologii w celu zmniejszenia i ograniczenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery.

Zakłada się, że obiekty budowlane będą zaopatrywane w ciepło z ekologicznych źródeł, z preferencją dla paliw płynnych, gazowych i stałych (np. biomasa i drewno) oraz odnawialnych źródeł energii np. kolektory słoneczne.

### **6.8. Telekomunikacja**

Bieżące potrzeby w zakresie rozwoju sieci telekomunikacyjnej będą na bieżąco zaspokajane poprzez rozbudowę sieci telefonicznej w miarę zabudowy nowych terenów.

### **6.9. Gospodarka odpadami**

Gospodarkę odpadami należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi.

Od 1 stycznia 2012 r. obowiązują zmienione przepisy ustawy dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Wprowadzają one od 1 lipca 2013 r. obowiązek na gminy prowadzenia gospodarki odpadami.

Zgodnie z ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadzono wzorowany na rozwiązaniach stosowanych w innych krajach Unii Europejskiej system gospodarowania odpadami komunalnymi. Zakłada on, że samorząd decydujący o wszystkich sprawach ważnych dla lokalnej społeczności odpowiada również za odebranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Dlatego ustawa zobowiązuje gminy do zorganizowania kompleksowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zgodnie z zapisami ustawy oraz miejscowymi uwarunkowaniami. Nowy system zaczął funkcjonować 1 lipca 2013 r.

Odbiorem odpadów komunalnych na terenie gminy Drawno oraz ich zagospodarowaniem zajmuje się firma EKO FIUK -ATF SP. Z O.O. SP. K. Odpady te odbierane są jako zmieszane lub zbierane selektywnie.



Na terenie gminy nie funkcjonuje obecnie żadne składowisko odpadów. Segregacja, odzysk oraz unieszkodliwianie odebranych odpadów odbywa się poza granicami gminy Drawno. Składowiska odpadów, na które trafiają odpady z terenu gminy Drawno zlokalizowane są w Miejscowościach: Mirosławiec, Dalsze, gm. Mirosławiec oraz Grzmiąca, gm. Grzmiąca.

Na terenie gminy istnieje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), gdzie właściciele nieruchomości w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mają możliwość oddania tzw. odpadów problemowych takich jak szkła okienne, meble, styropian, sprzęt elektryczny i elektroniczny, świetlówki, baterie, opony, przeterminowane leki i chemikalia, opakowania po farbach i lakierach, zużyte baterie i akumulatory, i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe. Ponadto dwa razy do roku, organizowany jest tzw. mobilny PSZOK, gdzie zużyty sprzęt elektroniczny odbierany jest z wyznaczonych miejsc, a odpady wielkogabarytowe – sprzed posesji.

W miarę możliwości, przy podejmowaniu decyzji dotyczących zainwestowania terenu, należy preferować podmioty stosujące „czyste technologie”, technologie bezodpadowe i małoodpadowe lub zapewniające maksymalne gospodarcze wykorzystanie odpadów.

## 7. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM I PONADLOKALNYM

Cele publiczne, o których mowa w Studium, określone zostały w itp. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 121 ze zm.). Studium uwzględnia cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym, wynikające z Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, uchwalony przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr XLV/530/10 z dnia 19 października 2010 r.

Plan województwa zachodniopomorskiego w zakresie zadań ponadlokalnych określa dla obszaru gminy Drawno:

- w zakresie komunikacji: uwzględnienie przebudowy drogi krajowej nr 10, dostosowanie jej do parametrów drogi ekspresowej,
- w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i krajobrazu uwzględnienie obszarów kulturowo – krajobrazowych w polityce przestrzennej jednostek osadniczych: OKK13 „Drawieński” (obejmujący część gminy Drawno), OKK27 „Wał Pomorski” (położony na terenie gmin: Biały Bór, Borne Sulino, Człopa, Drawno, Szczecinek, Tuczno, Wałcz,
- budowę sieci dystrybucyjnej wysokiego ciśnienia (gazociągi i stacje gazowe) na obszarach deficytowych: gazociąg Stargard - Ręcz - Kalisz Pom. – Mirosławiec,
- modernizacja regionalnej linii kolejowej 403 Piła Północ – Ulikowo,
- utrzymanie ochrony obszarów o największych wartościach przyrodniczo – krajobrazowych i dużym potencjale biologicznym, chronionych na mocy ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2018 poz. 142):
  - Drawieńskiego Parku Narodowego z otuliną,
  - Obszarów Chronionego Krajobrazu: „Dominikowo-Niemieńsko”, „Choszczno-Drawno”, „E Rzeką Korytnica” i „F Bierzwnik”;
  - ponadregionalnego korytarza ekologicznego Pojezierzy Południowopomorskich;
  - regionalnych korytarzy ekologicznych.

Jednocześnie w Studium zakłada się, że wszystkie inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym mogą być zlokalizowane w granicach gminy na terenach przeznaczonych pod zabudowę, a w szczególnych przypadkach również na terenach o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania pod warunkiem podjęcia działań minimalizujących ewentualne kolizje z podstawowymi funkcjami tych terenów. Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym zalicza się przede wszystkim ulice – drogi publiczne, infrastrukturę wodno – kanalizacyjną oraz obiekty użyteczności publicznej.





## **8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH NALEŻY SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

### **8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**

#### **8.1.1. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości**

Na terenie gminy Drawno nie wyznacza się obszarów wymagających scaleń i podziału nieruchomości, dla których jest obowiązkowe sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

#### **8.1.2. Obszary przestrzeni publicznej**

Na terenie gminy Drawno nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej, dla których jest obowiązkowe sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

### **8.2. Obszary, dla których gmina Drawno zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.**

W związku z faktem, iż gmina Drawno posiada słabe pokrycie planami miejscowymi, głównym narzędziem kształtowania polityki przestrzennej na terenach, gdzie nie obowiązują plany, są decyzje o warunkach zabudowy, które nie pozwalają na prowadzenie polityki przestrzennej w sposób przemyślany, kompleksowy i harmonijny, zaleca się sporządzenie spójnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych sołectw, w szczególności dla największych miejscowości podlegających szybkiej urbanizacji, a mających zachowany układ ruralistyczny.

Ponadto wskazane są do objęcia planami miejscowymi tereny położone w zasięgu form ochrony przyrody o obszarach szczególnie cennych przyrodniczo, w celu zapobieganiu powstawania chaotycznej, rozproszonej zabudowy. Z powyższych względów, również istotne jest objęcie planami miejscowymi terenów wokół jezior, gdzie ekspansja zabudowy letniskowej oraz usług turystycznych o wątpliwym standardzie może przyczyniać się do pogorszenia stanu środowiska i zaburzenia ładu przestrzennego.

Planowane zainwestowanie i zagospodarowanie spowoduje zmniejszenie powierzchni uprawnych. Na części terenu objętego zmianą Studium występują grunty rolne klas III, które wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w związku z zamiarem przeznaczenia ich na cele budowlane.

Z uwagi na położenie części użytków rolnych klasy III w granicach miasta Drawno, nie ma w stosunku do nich zastosowania przepis dotyczący uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne (*art. 10a ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161)*).

W stosunku do gruntów leśnych, w Studium nie wskazuje się obszarów wymagających zmiany tych gruntów na cele nieleśne. Zmiana taka może dotyczyć incydentalnych sytuacji pojedynczych działek oznaczonych w ewidencji gruntów jako leśne, a stanowiących działki zainwestowane (aktualizacja ewidencji gruntów) lub lokalizacji inwestycji liniowych celu publicznego (drogi, sieci infrastruktury technicznej), czy turystyczno-wypoczynkowych. Zgodnie z przepisami odrębnymi, dokonane to może być w procedurze sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod warunkiem uzyskania stosownej zgody odpowiednio Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego lub Ministra Środowiska.

## **9. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ**

### **9.1. Kierunki i zasady przekształceń rolniczej przestrzeni produkcyjnej**

Głównym kierunkiem rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej będzie rolnictwo. Dążąc do zwiększenia wydajności i opłacalności produkcji rolnej zaleca się:



- ochronę gruntów charakteryzujących się wysokimi klasami bonitacyjnymi gleb (III klasy),
- zahamowanie procesów dewastacyjnych i degradacyjnych gleb, na których prowadzone są uprawy rolne,
- wprowadzenie zadrzewień przydrożnych i śródpolnych zapobiegające wietrznej erozji gleb,
- regulację systemu retencji wód poprzez zastosowanie melioracji odwadniająco–nawadniającej, przy zachowaniu istniejących torfowisk i naturalnych zbiorników wodnych,
- stosowanie odpowiednich i bezpiecznych dla środowiska zabiegów agrotechnicznych, w tym promowanie rolnictwa ekologicznego,
- sukcesywne powiększanie powierzchni gospodarstw rolnych.

Należy podkreślić jednak, iż na skutek intensywnej produkcji rolniczej mogą zaistnieć negatywne zmiany w środowisku przyrodniczym. Wprowadzenie nowoczesnej technologii agrotechnicznej pozwala na znaczne ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Ważna jest również poprawa ogólnej świadomości ekologicznej i edukacja lokalnej społeczności zajmującej się produkcją rolniczą w gminie. Odpowiednia praktyka rolnicza, wzmocniona obowiązującymi już przepisami prawa unijnego, zagwarantuje rolnikom odpowiednie korzyści ekonomiczne z upraw, ale również zminimalizuje możliwość wystąpienia szkód w zastanym środowisku przyrodniczym.

## 9.2. Kierunki i zasady kształtowania przestrzeni leśnej

Blisko 70% powierzchni gminy Drawno zajmują lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione. Kompleksy leśne otaczają ze wszystkich stron centralnie położony pas terenów rolnych i zurbanizowanych o przebiegu z północnego zachodu na południowy wschód. Lasy gminy Drawno podlegają zarządowi Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie (Nadleśnictwa: Drawno, Głusko, Bierzwik), Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile (Nadleśnictwo Kalisz Pomorski) oraz Dyrekcji Drawieńskiego Parku Narodowego. Lasy stanowią one cenny walor przyrodniczy. Z tego powodu wskazuje się na działania ukierunkowane w stronę ochrony ekosystemów leśnych zarówno przed czynnikami zewnętrznymi (w tym ochronę obrzeży lasów jako jej naturalnej osłony), jak i przed degradacją wewnętrzną struktury leśnej (m.in. poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń na obszarach z drzewostanem silnie zdegradowanym). Przy wprowadzaniu zalesień należy dążyć do nasadzeń drzew liściastych, które charakteryzują się zwiększoną odpornością na zanieczyszczenia i większą zdolnością retencyjną. Z uwagi na walory krajobrazowe i ekologiczne, wyznaczając granicę styku rolniczej przestrzeni produkcyjnej z terenami leśnymi, powinna być przestrzegana zasada ciągłości systemu przestrzennego lasów. Ponadto, większe arealy leśnie winny być zaznaczone i powiązane z ciągami zadrzewień śródpolnych i przydrożnych. Na granicy polno-leśnej sugeruje się utrzymanie lub wyznaczenie nieoranych pasów, będących strefą przejściową (ekotonową) przyleśną. Strefa ta ma silne znaczenie dla odpowiedniego funkcjonowania niektórych organizmów żywych.

Tereny lasów wykorzystywane rekreacyjnie winny być wyposażone w odpowiednią infrastrukturę, która w znacznym stopniu ograniczy nadmierną i niepotrzebną dewastację podłoża leśnego, drzewostanu i pozostałej roślinności występującej w lesie. Tym samym by zapewnić należyłą ochronę gruntów leśnych koniecznym jest wyznaczenie na ich obszarze dogodnych dróg pieszych, szlaków turystyczno – rekreacyjnych oraz urządzenie i wyposażenie leśnych parkingów samochodowych jak i samych miejsc wypoczynku dla ludności.

Nie przewiduje się do zmiany przeznaczenia z gruntów leśnych na cele nieleśne, lasów położonych w granicach Drawieńskiego Parku Narodowego i obszarów Natura 2000 ze względu na swój charakter. Lasy wykazane w ewidencji gruntów, które znajdują się na terenach wskazanych w Studium pod zabudowę, na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winny być przeznaczone pod lasy. Dopuszcza się, przy zachowaniu przepisów odrębnych inne przeznaczenie tylko w przypadkach:

- gdy stan istniejący jest inny (ewidencyjnie grunt leśny nie stanowi lasu, nie ma lasu, a teren jest zabudowany lub stanowi drogę) i konieczna jest aktualizacja ewidencji gruntów;
- gdy nie jest możliwe prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej, albo gdy las w granicach działek budowlanych zaadaptowany jest jako ogród przydomowy;



- lokalizacji obiektów i urządzeń turystyczno-wypoczynkowych;
- na cele obsługi komunikacyjnej, sieciowej i liniowej dot. infrastruktury technicznej, w tym realizacji projektowanego układu drogowego.

Gospodarowanie w lasach ochronnych odbywa się na podstawie operatu urządzeniowego lasu w sposób zapewniający ciągłe spełnianie celów, dla których zostały wydzielone, a w szczególności zachowania trwałości drzewostanów oraz struktury gatunkowej i przestrzennej zgodnej z warunkami siedliskowymi, w kierunku zachowania i powiększania ich bioróżnorodności, odporności na czynniki degradujące i atrakcyjności wypoczynkowej.

## 10. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Przez teren gminy Drawno przepływają rzeki: Drawa, Głęboka, Bagnica I, Bagnica II, Sitna, Słopica, Korytnica i Wardynka. Dla rzeki Drawa wyznaczono obszary zagrożenia powodzią oraz szczególnego zagrożenia powodzią określonych w ustawie Prawo wodne. W związku z tym w Studium ukazano:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy Prawo Wodne tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ( $p=1\%$ ),
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy Prawo Wodne tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 10 lat ( $p=10\%$ ),
- obszar na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ( $p=0.2\%$ ).

Inwestowanie i zagospodarowanie tych obszarów jest ograniczone zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi (ustawa Prawo Wodne).

W Studium obszary szczególnego zagrożenia powodzią należą w znacznej części do terenów wyłączonych z zabudowy, na których obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych (ustawa Prawo Wodne). Gospodarka przestrzenna powinna być ograniczona do zachowania zieleni naturalnej lub wykorzystania tych terenów jako użytków zielonych, zadrzewień łąkowych z dopuszczeniem lokalizacji obiektów budowlanych związanych z ochroną przeciwpowodziową. Tereny zalewowe rzeki Drawy należy pozostawić jako otwarte, które w przypadku podniesienia stanu wód będą stanowić bufor bezpieczeństwa dla gminy. Dla istniejących obiektów leżących na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu dotyczące wprowadzenia ewentualnych zakazów wykonywania robót i czynności, które mogłyby utrudniać ochronę przed zalaniem, jak i takich, które mogłyby spowodować zagrożenie dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi.

Należy jednak pamiętać, że niewyznaczenie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dla pozostałych rzek nie jest jednoznaczne z faktem, że tereny sąsiadujące z tymi rzekami nie są narażone na wystąpienie powodzi lub lokalnych podtopień.

Zakazy, nakazy oraz obowiązki wynikające z występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią zostały określone w punkcie 2.2. *Ustalenia funkcjonalno-przestrzenne dla poszczególnych terenów, w tym wyłączonych z zabudowy, oraz wskaźniki dotyczące użytkowania i zagospodarowania terenów.*

Zwraca się również uwagę, że przedstawione na załącznikach graficznych (planszy uwarunkowań i planszy kierunków) zasięgi obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, ze względu na niedokładność wynikającą ze skali dokumentu jakim jest Studium.. mają charakter orientacyjny. Szczegółowy zasięg tych obszarów powinien zostać określony na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub innych bardziej szczegółowych opracowań.

Na obszarze gminy Drawno nie występują obszary osuwania się mas ziemnych.

## 11. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

W granicach gminy Drawno, nie wyznacza się obiektów, ani obszarów, dla których należałoby w złożu kopaliny wyznaczyć filar ochronny.

W kierunkach Studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopaliny, obszarów i terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych. W treści uwarunkowań w punkcie 2.1.3. *Zasoby naturalne, w tym występowanie udokumentowanych złóż*



*kopalin, udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych, zostały bardzo dokładnie opisane udokumentowane złoża położone na terenie gminy Drawno. Brak jest na terenie gminy obszarów i terenów górniczych związanych z eksploatacją złóż, gdyż ta nie jest prowadzona.*

## **12. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. NR 41, POZ. 412 ORAZ Z 2002 R. NR 113, POZ. 113, POZ. 984 I NR 153, POZ. 1271).**

Na terenie gminy Drawno nie występują obszary pomników zagłady i stref ochronnych, dla których obowiązują ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

## **13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI**

Przekształceniom funkcjonalno-przestrzennym będą podlegały obszary, dla których Studium przewiduje zmianę funkcji na zgodną z polityką przestrzenną gminy. W granicach stref zurbanizowanych poszczególnych wsi występują tereny, do tej pory rolne, niezainwestowane lub zagospodarowane tymczasowo.

Celem działań rehabilitacyjnych jest dostosowanie istniejących terenów zabudowy do współczesnych wymogów i potrzeb, poprawienie warunków życia oraz podniesienie atrakcyjności przestrzeni poprzez poprawę estetyki i standardu technicznego budynków i wykreowanie przestrzeni publicznych. Działania takie należy podjąć w wymagających tego zespołach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej jak i siedliskowej. Działania rehabilitacyjne są utożsamiane obecnie z rewitalizacją. Rewitalizacja, jako działanie skupione na ożywieniu zdegradowanych obszarów miasta i wsi, dodające tym obszarom nowych wartości, jest podejmowane zgodnie z programem rewitalizacji uchwalanym przez radę gminy. Na terenie gminy Drawno został przyjęty uchwałą nr XXXVII/188/2017 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 28 września 2017r. Lokalny program rewitalizacji gminy Drawno na lata 2017 – 2023.

Na podstawie przepisów odrębnych wydawane są decyzje administracyjne dotyczące terenów wskazanych do rekultywacji. W Studium nie wskazano tych terenów, gdyż działania wynikające z postępowań administracyjnych nie zależą od kierunków polityki przestrzennej gminy. Rekultywacji będą wymagać wszystkie wyrobiska pozostałe po eksploatacji surowców naturalnych. Powinna ona być prowadzona zgodnie z ustalonymi wcześniej kierunkami rekultywacji, na podstawie decyzji administracyjnych. W przypadku braku takich ustaleń należy zwrócić szczególną uwagę na sposób przeprowadzania rekultywacji poeksploatacyjnych obszarów i terenów górniczych w kierunku rolniczym, leśnym lub wodnym, tak by nie wpływało to na pogorszenie walorów estetyczno-krajobrazowych gminy, a umożliwiała np. dalszy rozwój w kierunku turystyki i rekreacji. Przyczynić się może do tego odpowiednie ukształtowanie wyrobiska, jego spągu oraz skarp oraz wypełnienie wyrobiska wodą i przekształcenie zboczy w tereny leśne. Przy czym wprowadzając roślinność, należy stosować gatunki rodzime, odtwarzające warunki biologiczne terenu oraz zabezpieczającą go przed erozją powierzchniową.

Remediacji należy poddawać glebę, ziemię lub wody gruntowe w przypadku jeśli wystąpiły zanieczyszczenia na danym terenie. Ma ona na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu. Remediacja może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska. W Studium nie wskazano terenów, które należałoby poddać remediacji.

## **14. OBSZARY ZDEGRADOWANE**

Na terenie gminy Drawno w Lokalnym programie rewitalizacji gminy Drawno na lata 2017 – 2023 przyjętym uchwałą nr XXXVII/188/2017 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 28 września 2017r. określono obszary zdegradowane w oparciu o przepisy ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015r. Do obszaru



zdegradowanego wyznaczono podobszary obejmujące wsie: Chomętowo, Konotop, Niemieńsko, Święciechów oraz część miasta Drawno: w rejonie ulicy Kolejowej, w rejonie ulic: Jeziornej, Krótkiej, Placu Zgody, Szkolnej i Szpitalnej, w rejonie ulic: Poprzecznej, Sienkiewicza, Choszczeńskiej nr 1-21 oraz w rejonie ulic: Choszczeńskiej nr 22-71, 73, 81, 81a, 83, 85, Kwiatowej, Wczasowej. Dla powyższych podobszarów określono zadania rewitalizacyjne.

## 15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy Drawno zlokalizowane są tereny zamknięte będące własnością Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym PKP S.A. określone w załączniku do decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. U. MliR z 2014r. Poz. 25) – patrz część uwarunkowania pkt. 1.2. *Tereny zamknięte*. Granice tych terenów przedstawiono na rysunku Studium. Wszystkie te tereny wskazano jako obszary rozwoju komunikacji kolejowej, co jest zgodne z art. 4. Ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.).

Wykaz działek uznanych za tereny zamknięte może ulec zmianom w wyniku decyzji właściwego Ministra. Przy opracowaniu planów miejscowych należy wziąć pod uwagę ewentualne zmiany w obowiązującym wykazie terenów zamkniętych, co nie spowoduje nieważności Studium w tym zakresie.

Studium nie wyznacza stref ochronnych od terenów zamkniętych ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu, ponieważ nie zgłoszono potrzeby ich uwzględnienia. W Studium zakłada się jednak możliwość wprowadzenia takich stref - bez zmiany Studium w tym zakresie, o ile przewidywane zagospodarowanie przestrzenne nie będzie kolidowało z zasadami przyjętymi w strefie.

Na obszarze gminy Drawno znajduje się kompleks wojskowy K-1219 Drawno, który jest terenem zamkniętym wyznaczonym zgodnie z art.2 ust. 9 ustawy z dnia 17 maja 1989r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. W jego skład wchodzi następujące działki: 4, 5/3 obręb 0007 Sieniawa, 112/2, 113/3, 114/1, 123/1, 124/4, 124/5, 125/3, 126, 126/2, 131/1, 132/3, 133, 134/1, 685/2 obręb 0004 Krasnowa. Dla terenu zamkniętego MON znajdującego się na terenie gminy Drawno nie wyznacza się zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym kierunków zagospodarowania. Natomiast w studium uwzględniono przebieg strefy ochronnej, która wykracza poza granice terenu zamkniętego. Ze względu na konieczność określenia ograniczeń w strefie ochronnej została ona podzielona na strefy zagrożenia A, B i C.

- W strefie zagrożenia C (w odległości 1780m od granic terenu zamkniętego) nadciśnienie fali uderzeniowej nie będzie większe niż 1kPa. W strefie zagrożenia C obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów użyteczności publicznej, w których gromadzi się duża liczba ludzi. Granica strefy C jest jednocześnie granicą strefy ochronnej kompleksu K-1219 Drawno.
- Na granicy strefy zagrożenia B (w odległości 998m od granic terenu zamkniętego) nadciśnienie fali uderzeniowej nie będzie większe niż 3 kPa. W strefie zagrożenia B obowiązują zakazy strefy zagrożenia C oraz dodatkowo zakaz wznoszenia zabudowy zwartej oraz dróg o dużym natężeniu ruchu i autostrad.
- Na granicy strefy zagrożenia A (w odległości 762m od granic terenu zamkniętego) nadciśnienie fali uderzeniowej nie będzie większe niż 5kPa. W strefie zagrożenia A obowiązują zakazy stref zagrożenia B i C oraz dodatkowo zakaz wznoszenia zabudowy rozproszonej.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego uwzględniają ograniczenia wynikające ze strefy ochronnej kompleksu wojskowego K-1219 Drawno, a zasięg strefy ochronnej i stref zagrożenia został przedstawiony na rysunku studium - planszy kierunków.



## **16. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ ODNAWIALNĄ ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100kW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU**

### Elektrownie wiatrowe

Na terenie gminy Drawno nie są zlokalizowane żadne elektrownie wiatrowe. Jednocześnie ze względu na uwarunkowania lokalizacyjne oraz przyrodnicze na terenie gminy nie wyznacza się terenów przeznaczonych pod lokalizację elektrowni wiatrowych.

Dopuszcza się jedynie zakładanie pojedynczych wiatrowych elektrowni przydomowych, wytwarzających energię elektryczną o mocy do 50kW na potrzeby własne inwestora.

### Biogazownie

W granicach gminy Drawno nie wyznacza się terenów pod lokalizację biogazowni.

### Farmy fotowoltaiczne

Na terenie gminy Drawno wyznacza się nowe tereny wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW - farmy fotowoltaiczne oznaczone w na rysunku kierunków symbolem EF - *tereny infrastruktury wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii – farmy fotowoltaiczne*. Ponadto, zgodnie z zapisami Studium, lokalizacja paneli fotowoltaicznych możliwa jest także na terenach P/U.

Lokalizacja i budowa farmy fotowoltaicznej powinna być rozpatrywana jako całość techniczno-użytkowa wraz z instalacjami i urządzeniami, konieczna do zapewnienia bezpieczeństwa dla ludzi i mienia, użytkowania zgodnego z przeznaczeniem oraz z wymaganiami ochrony środowiska.

Z uwagi na ograniczenie możliwego negatywnego oddziaływania farm fotowoltaicznych na siedliska ludzkie w postaci: zmiany warunków oświetlenia terenu (zacienienie), zmiany warunków wodnych (nierównomierne pokrycie opadami powierzchni terenu), refleksy świetlne, określa się strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Strefa ochronna nie może wykraczać poza granice terenów EF, P/U, na którym lokalizowane są panele fotowoltaiczne.

W granicach strefy ochronnej nie można lokalizować nowych siedlisk, zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Teren strefy ochronnej powinien pozostać użytkowany rolniczo lub zagospodarowany niską roślinnością.

### Elektrownie wodne

W granicach gminy Drawno nie wyznacza się terenów pod lokalizację elektrowni wodnych. Pomimo dogodnych warunków wodnych, ze względu na uwarunkowania przyrodnicze i walory krajobrazowe rzek przebiegających przez gminę nie jest wskazany ten rodzaj zasilania w energię.

## **17. OBSZARY, NA KTÓRYCH MOGĄ BYĆ USYTUOWANE OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M<sup>2</sup>**

Na terenie gminy Drawno nie ma istniejących oraz nie wyznacza się nowych obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m<sup>2</sup>.

## **18. INNE OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W MIEŚCIE I GMINIE DRAWNO**

Na terenie gminy Drawno nie występują obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym w rozumieniu ustawy *opizp*, które wymagałyby wskazania w Studium.

## **19. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM**

Opracowanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest niezbędnym ogniwem procesu planowania przestrzennego, który jest procesem ciągłym. Studium, jako etap



poprzedzający plany miejscowe, wskazuje pełen zakres możliwości przedsięwzięć planistycznych oraz realizacji idei i zamierzeń rozwoju, lub ograniczeń czy ochrony, w bliskiej i dalszej perspektywie czasowej. Obecnie na terenie gminy Drawno obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawno, zatwierdzone Uchwałą Nr IV/28/98 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 30 grudnia 1998 r. Wprowadzenie zmian w Studium gminy Drawno jest podyktowane koniecznością aktualizacji obowiązującego dokumentu oraz wprowadzenia zamierzeń ponadlokalnych.

W opracowanym dokumencie znalazły się informacje wynikające z rozpoznania aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem. Analizie poddane zostały istniejące opracowania planistyczne, istniejące zagospodarowanie (inventaryzacja terenu), sporządzone i uchwalone plany miejscowe, wydane decyzje o pozwoleniu na budowę, warunkach zabudowy, ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz wnioski złożone przez zainteresowanych i instytucje. Ustalono zostały m.in: potencjał demograficzny, i gospodarczy gminy, sytuacja na rynku pracy, stan środowiska przyrodniczego i kulturowego, jakość krajobrazu, wyposażenie w infrastrukturę techniczną i transportową. Zebrane informacje stanowiły bazę do określenia aktualnych kierunków rozwoju.

Kolejną wytyczną w kreowaniu kierunków rozwoju gminy Drawno był dokument pod nazwą „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Drawno na lata 2016 – 2020 z perspektywą do roku 2022”, gdzie opisano długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju gminy i przyjmujący takie cele i kierunki działania, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych.

W świetle przeprowadzonej diagnozy stanu gminy ustalono kontynuację dotychczasowej wiodącej funkcji gminy tj. mieszkalnictwa oraz usług turystyki, z dbałością o ład przestrzenny i jakość przestrzeni publicznych oraz dążenie do uzyskania wyższych standardów zamieszkania, a także zapewnienia wysokiego poziomu usług dla jego mieszkańców i turystów z zachowaniem obecnego charakteru gminy, jej walorów przyrodniczych oraz stymulowanie rozwoju przestrzennego, zgodnie z potrzebami gminy. Jako funkcje uzupełniające wprowadzono do projektu Studium m.in. usługi nieuciążliwe towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, związane z użytecznością publiczną i celem publicznym, sportu i rekreacji, a w niewielkim stopniu tereny zabudowy produkcyjnej i magazynowej.

Równocześnie ze względu na wyjątkowe położenie gminy względem obszarów chronionych tj. na terenach Drawieńskiego Parku Narodowego, obszarów Natura 2000, obszarów chronionego krajobrazu, rezerwatu, użytków ekologicznych w zapisach Studium wprowadzono ustalenia mające na celu chronić potencjał środowiska naturalnego.

Aktualizacja dokumentu Studium dotyczy w szczególności:

- zmian w kierunkach przeznaczenia terenów wynikających z dotychczasowego zagospodarowania (wydane decyzje o warunkach zabudowy, pozwolenia itd.),
- zmian związanych z układem komunikacyjnym –uwzględnienie projektowanej drogi krajowej nr 10 jako drogi ekspresowej,
- uwzględnienie obecnie obowiązującego zasięgu strefy ochronnej od kompleksu wojskowego K-1219 Drawno,
- uwzględnienie przebiegu przesyłowej sieci gazowej wysokiego ciśnienia,
- zmian w kierunkach wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście i gminie Drawno, procesów przekształceń demograficznych oraz inwestycyjnych,
- zmian jakościowych związanych z kierunkami przekształceń funkcjonalno – przestrzennych terenów już zainwestowanych,
- zmian w parametrach zabudowy i zagospodarowania terenów, uwzględniając ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych m.in. w zakresie obszarów mających szczególne walory przyrodnicze, ochrony zabytków i stanowisk archeologicznych,
- uwzględnienia zmian wynikających z przepisów odrębnych (m. in. ochrona zabytków, ochrona przyrody),
- uwzględnienia zdiagnozowanych innych uwarunkowań i rozwiązań przestrzennych, w tym utrzymanie ochrony obszarów o największych wartościach przyrodniczo – krajobrazowych i dużym



potencjale biologicznym, chronione na mocy Ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 poz. 142, tekst jednolity, ze zm.),

- uwzględnienia zadań wynikających m.in. ze Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Drawno (2016-2020 z perspektywą do 2022r.) oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego z uwagi na konieczność wprowadzenia spójności ustaleń Studium z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu.

Przeprowadzona wielostronna analiza uwarunkowań rozwoju gminy, uwzględniająca możliwości i predyspozycje, a zarazem ograniczenia, pozwoliła na określenie kierunków rozwoju optymalnych z punktu widzenia szeroko pojętych interesów gminy.

Przyjęty układ funkcjonalno-przestrzenny ustalający wzajemne powiązania podstawowych funkcji – mieszkalnictwa, usług, w tym turystyki i zieleni, zapewnia uporządkowane kształtowanie przestrzeni gminy.

Przyjęte kierunki określają politykę przestrzenną gminy, uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

Kierunki rozwoju gminy określone w Studium stanowić będą wytyczne koordynacyjne dla prowadzenia dalszych prac, w szczególności sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.